

To besedilo je zgolj informativne narave in nima pravnega učinka. Institucije Unije za njegovo vsebino ne prevzemajo nobene odgovornosti. Verodostojne različice zadevnih aktov, vključno z uvodnimi izjavami, so objavljene v Uradnem listu Evropske unije. Na voljo so na portalu EUR-Lex. Uradna besedila so neposredno dostopna prek povezav v tem dokumentu

► B   **DIREKTIVA (EU) 2018/1972 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**
z dne 11. decembra 2018
o Evropskem zakoniku o elektronskih komunikacijah
(prenovitev)
(Besedilo velja za EGP)
(UL L 321, 17.12.2018, str. 36)

popravljen z:

- C1   Popravek, UL L 334, 27.12.2019, str. 164 (2018/1972)
- C2   Popravek, UL L 419, 11.12.2020, str. 36 (2018/1972)

DIREKTIVA (EU) 2018/1972 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 11. decembra 2018

o Evropskem zakoniku o elektronskih komunikacijah

(prenovitev)

(Besedilo velja za EGP)

DEL I

OKVIR (SPLOŠNA PRAVILA ZA ORGANIZACIJO SEKTORJA)

NASLOV I

PODROČJE UPORABE, NAMEN IN CILJI, OPREDELITEV POJMOV

POGLAVJE I

Predmet urejanja, namen in opredelitev pojmov

Člen 1

Predmet urejanja, področje uporabe in namen

1. Ta direktiva vzpostavlja harmoniziran okvir za regulacijo elektronskih komunikacijskih omrežij, elektronskih komunikacijskih storitev, pripadajočih naprav in storitev ter nekaterih vidikov terminalske opreme. Določa naloge nacionalnih regulativnih organov in po potrebi drugih pristojnih organov ter tudi vrsto postopkov za zagotovitev harmonizirane uporabe regulativnega okvira po vsej Uniji.

2. Namen te direktive je:

- (a) vzpostaviti notranji trga elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, ki omogoča postavitve in uporabo zelo visokozmogljivih omrežij, trajnostno konkurenco, interoperabilnost elektronskih komunikacijskih storitev, dostopnost, varnost omrežij in storitev ter koristi za končnega uporabnika; in
- (b) po vsej Uniji zagotoviti ponudbo zelo kakovostnih, cenovno ugodnih, javno dostopnih storitev z učinkovito konkurenco in izbiro, obravnavati okoliščine, v katerih potrebe končnih uporabnikov, vključno z uporabniki invalidi, da bi lahko dostopali do storitev enako kot ostali, niso izpolnjene v zadovoljivem merilu na trgu, ter določiti potrebne pravice končnih uporabnikov.

3. Ta direktiva ne posega v:

- (a) obveznosti, določene z nacionalnim pravom v skladu s pravom Unije ali s pravom Unije v zvezi s storitvami, opravljenimi z uporabo elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev;

▼B

- (b) ukrepe, sprejete na ravni Unije ali nacionalni ravni v skladu s pravom Unije za izpolnitev ciljev v splošnem interesu, zlasti v zvezi z varstvom osebnih podatkov in zasebnosti, urejanjem vsebin in avdiovizualno politiko;
- (c) ukrepe, ki jih sprejmejo države članice za namene javnega reda in javne varnosti ter za obrambo;
- (d) uredbi (EU) št. 531/2012 in (EU) 2015/2120 ter Direktivo 2014/53/EU.

4. Komisija, Organ evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC) in zadevni organi zagotovijo, da osebne podatke obdelujejo skladno z določbami Unije o varstvu podatkov.

*Člen 2***Opredelitev pojmov**

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „elektronsko komunikacijsko omrežje“ pomeni prenosne sisteme, ne glede na to, ali temeljijo na stalni infrastrukturi ali centralizirani upravni zmogljivosti, in, kjer je primerno, komutacijsko ali usmerjalno opremo ter druge vire, vključno z omrežnimi elementi, ki niso aktivni, ki omogočajo prenos signalov po žicah, z radijskimi valovi, z optičnimi ali drugimi elektromagnetnimi sredstvi, vključno s satelitskimi omrežji, fiksnimi (vodovno in paketno komutiranimi, vključno z internetom) in mobilnimi omrežji, električnimi kabelskimi sistemi, če se uporabljajo za prenos signalov, omrežji, ki se uporabljajo za radijsko in televizijsko radiodifuzijo, ter z omrežji kabelske televizije, ne glede na vrsto prenesenih informacij;
- (2) „zelo visokozmogljivo omrežje“ pomeni bodisi elektronsko komunikacijsko omrežje, ki je v celoti sestavljeno iz elementov iz optičnih vlaken vsaj do razdelilne točke na končni lokaciji, ali elektronsko komunikacijsko omrežje, ki v običajnih razmerah največje obremenjenosti omogoča podobno zmogljivost omrežja glede razpoložljive navzdolnje in navzgorne pasovne širine, odpornosti, z napakami povezanih parametrov ter latence in njenih variacij; zmogljivost omrežja se lahko šteje za podobno ne glede na to, ali se izkušnja končnega uporabnika razlikuje zaradi različnih lastnosti medija, prek katerega je omrežje na koncu povezano z omrežno priključno točko;
- (3) „čeznacionalni trgi“ pomeni trge, ki so opredeljeni v skladu s členom 65 in pokrivajo Unijo ali njen znatni del, v več kot eni državi članici;

▼ B

- (4) „elektronska komunikacijska storitev“ pomeni storitev, ki se navadno opravlja za plačilo prek elektronskih komunikacijskih omrežij in ki razen storitev, s katerimi se zagotavljajo vsebine ali izvaja uredniški nadzor nad vsebinami, ki se pošiljajo po elektronskih komunikacijskih omrežjih in z elektronskimi komunikacijskimi storitvami, zajema naslednje storitve:
- (a) „storitev dostopa do interneta“, kakor je opredeljena v točki 2 drugega odstavka člena 2 Uredbe (EU) 2015/2120;
- (b) medosebno komunikacijsko storitev; in
- (c) storitve, v celoti ali pretežno sestavljene iz prenosa signalov, kot so storitve prenosa, ki se uporabljajo za opravljanje storitev stroj–stroj in za radiodifuzijo;
- (5) „medosebna komunikacijska storitev“ pomeni storitev, ki se navadno opravlja za plačilo in omogoča neposredno medosebno in interaktivno izmenjavo informacij prek elektronskih komunikacijskih omrežij med omejenim številom oseb, pri čemer osebe, ki začnejo ali sodelujejo v komunikaciji, določajo prejemnike, in ne vključuje storitev, katerih medosebna in interaktivna komunikacija je zgolj manjši pomožni del storitve, ki je dejansko povezan z drugo storitvijo;
- (6) „medosebna komunikacijska storitev na podlagi številke“ pomeni medosebno komunikacijsko storitev, ki se povezuje ali omogoča komunikacijo z javno dodeljenimi številskimi viri, in sicer s številko ali številkami v nacionalnem ali mednarodnem načrtu oštevilčenja;
- (7) „medosebna komunikacijska storitev, neodvisna od številke“ pomeni medosebno komunikacijsko storitev, ki se ne povezuje z javno dodeljenimi številskimi viri, in sicer s številko ali številkami v nacionalnem ali mednarodnem načrtu oštevilčenja, ali ki ne omogoča komunikacije s številko ali številkami v nacionalnem ali mednarodnem načrtu oštevilčenja;
- (8) „javno elektronsko komunikacijsko omrežje“ pomeni elektronsko komunikacijsko omrežje, ki se v celoti ali pretežno uporablja za zagotavljanje javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev, ki podpirajo prenos informacij med omrežnimi priključnimi točkami;
- (9) „omrežna priključna točka“ pomeni fizično točko, na kateri ima končni uporabnik dostop do javnega elektronskega komunikacijskega omrežja in ki se v primeru, kadar omrežja vključujejo komutacijo ali usmerjanje, določi s posebnim omrežnim naslovom, ki je lahko povezan s številko ali imenom končnega uporabnika;

▼ B

- (10) „pripadajoče zmogljivosti“ pomeni pripadajoče storitve, fizično infrastrukturo in druge zmogljivosti oziroma elemente, povezane z elektronskim komunikacijskim omrežjem ali elektronsko komunikacijsko storitvijo, ki omogočajo ali podpirajo zagotavljanje storitev po tem omrežju ali s to storitvijo ali pa imajo možnosti za to in vključujejo zgradbe ali vhode v zgradbe, napeljavo v njih, antene, stolpe in druge podporne konstrukcije, cevne vode, kanale, drogove, vstopne jaške in priključne omarice;
- (11) „pripadajoča storitev“ pomeni storitev, povezano z elektronskim komunikacijskim omrežjem ali elektronsko komunikacijsko storitvijo, ki omogoča ali podpira zagotavljanje, zagotavljanje z lastnimi zmogljivostmi ali avtomatizirano zagotavljanje storitev po tem omrežju ali s to storitvijo ali pa ima možnosti za to in vključuje sisteme za pretvorbo številke ali sisteme, ki zagotavljajo enakovredno delovanje, sisteme s pogojnim dostopom in elektronske programske vodnike (EPG) ter druge storitve, kot so storitve za ugotavljanje identitete, lokacije in prisotnosti;
- (12) „sistem s pogojnim dostopom“ pomeni vsak tehnični ukrep, avtentifikacijski sistem in/ali ureditev, pri katerem je dostop do zaščitene radijske ali televizijske radiodifuzijske storitve v nekodirani obliki pogojen z naročnino ali drugo obliko predhodne individualne odobritve;
- (13) „uporabnik“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki uporablja ali zaprosi za javno dostopno elektronsko komunikacijsko storitev;
- (14) „končni uporabnik“ pomeni uporabnika, ki ne zagotavlja javnih elektronskih komunikacijskih omrežij ali javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev;
- (15) „potrošnik“ pomeni vsako fizično osebo, ki uporablja ali zaprosi za javno dostopno elektronsko komunikacijsko storitev za namene, ki ne sodijo v njeno dejavnost, obrt ali stroko;
- (16) „zagotovitev elektronskega komunikacijskega omrežja“ pomeni vzpostavitev, obratovanje, upravljanje ali zagotavljanje dostopnosti takega omrežja;
- (17) „zmogljivejša digitalna televizijska oprema“ pomeni bokse, ki se lahko postavijo na televizijske sprejemnike in priključijo nanje, ali integrirane digitalne televizijske sprejemnike, ki lahko sprejemajo digitalne interaktivne televizijske storitve;
- (18) „vmesnik za aplikacijsko programiranje“ ali „API“ pomeni programske vmesnike med aplikacijami, ki jih zagotavljajo radiodifuzijske hiše ali izvajalci storitev, in viri v zmogljivejši digitalni televizijski opremi za digitalne televizijske in radijske storitve;
- (19) „razporeditev radiofrekvenčnega spektra“ pomeni določitev danega pasu radiofrekvenčnega spektra eni ali več vrstam radiokomunikacijskih storitev, kadar je to primerno, pod določenimi pogoji;

▼ B

- (20) „škodljivo motenje“ pomeni motenje, ki ogroža delovanje radionavigacijske storitve ali drugih varnostnih storitev ali kako drugače resno slabša, ovira ali ponavljajoče prekinja radiokomunikacijsko storitev, ki deluje v skladu z veljavnimi mednarodnimi predpisi, predpisi Unije ali nacionalnimi predpisi;
- (21) „varnost omrežij in storitev“ pomeni zmožnost elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, da na določeni ravni zaupanja preprečijo vse dogodke, ki ogrožajo razpoložljivost, avtentičnost, celovitost ali zaupnost teh omrežij in storitev, shranjenih, prenesenih ali obdelanih podatkov ali povezanih storitev, ki jih navedena elektronska komunikacijska omrežja in storitve zagotavljajo ali so prek njih dostopni;
- (22) „splošna odobritev“ pomeni pravni okvir, ki ga vzpostavi država članica in ki v skladu s to direktivo zagotavlja pravice do zagotavljanja elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev in določa sektorsko specifične obveznosti, ki lahko veljajo za vse ali določene vrste elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev;
- (23) „maloobmočna brezžična dostopovna točka“ pomeni brezžično omrežno dostopovno opremo majhne moči in velikosti, ki deluje v majhnem dosegu, ki uporablja radiofrekvenčni spekter na podlagi dovoljenja ali radiofrekvenčni spekter, za katerega ni potrebno dovoljenje, ali kombinacijo obeh, ki se lahko uporablja kot del javnega elektronskega komunikacijskega omrežja, ki je lahko opremljena z eno ali več antenami z majhnim vizualnim učinkom in ki uporabnikom omogoča brezžični dostop do elektronskih komunikacijskih omrežij ne glede na osnovno omrežno topologijo, ki je lahko bodisi mobilna bodisi fiksna;
- (24) „radijsko lokalno omrežje“ ali „RLAN“ pomeni brezžični dostopovni sistem majhne moči, ki deluje v majhnem dosegu, z majhnim tveganjem motenja za druge take sisteme, ki jih v neposredni bližini uporabljajo drugi uporabniki, in ki uporablja harmoniziran radiofrekvenčni spekter na neizključni podlagi;
- (25) „harmonizirani radiofrekvenčni spekter“ pomeni radiofrekvenčni spekter, za katerega so bili s tehničnimi izvedbenimi ukrepi v skladu s členom 4 Odločbe 676/2002/ES določeni harmonizirani pogoji v zvezi z njegovo razpoložljivostjo in učinkovito uporabo;
- (26) „souporaba radiofrekvenčnega spektra“ pomeni dostop dveh ali več uporabnikov do uporabe istih radiofrekvenčnih pasov v določeni ureditvi souporabe spektra, ki se dovoli na podlagi splošne odobritve, individualnih pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra ali kombinacije obojega, vključno z regulativnimi pristopi, kot je sodostop na podlagi dovoljenja zaradi lažje souporabe pasu radiofrekvenčnega spektra, po zavezujočem dogovoru vseh udeleženi strank v skladu s pravili souporabe, vključenimi v njihove pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra, da se vsem uporabnikom zagamči predvidljiva in zanesljiva ureditev souporabe brez poseganja v uporabo konkurenčnega prava;

▼ B

- (27) „dostop“ pomeni zagotovitev razpoložljivosti naprav ali storitev drugemu podjetju pod določenimi pogoji, bodisi na izključni ali neizključni podlagi, za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, tudi kadar se uporabljajo za dobavo storitev informacijske družbe ali storitev radiodifuzijskih vsebin; med drugim zajema dostop do omrežnih elementov in pripadajočih naprav, ki lahko vključuje tudi priključitev opreme s fiksnimi ali nefiksnimi sredstvi (zlasti dostop do krajevne zanke ter naprav in storitev, ki so potrebne za zagotavljanje storitev prek krajevne zanke); dostop do fizične infrastrukture, vključno z zgradbami, kanali in drogovi; dostop do ustreznih sistemov programske opreme, vključno s sistemi za obratovalno podporo; dostop do informacijskih sistemov ali podatkovnih zbirk za prednaročanje, zagotavljanje, naročanje, vzdrževanje in zahteve za popravilo ter zaračunavanje; dostop do pretvorbe številke ali do sistemov, ki zagotavljajo enakovredno delovanje; dostop do fiksnih in mobilnih omrežij, zlasti za gostovanje; dostop do sistemov s pogojnim dostopom za digitalne televizijske storitve ter dostop do virtualnih omrežnih storitev;
- (28) „medomrežno povezovanje“ pomeni posebno vrsto dostopa, izvedenega med operaterji javnih omrežij prek fizičnega in logičnega povezovanja javnih elektronskih komunikacijskih omrežij, ki jih uporablja isto ali drugo podjetje, da omogoči uporabnikom iz enega podjetja komunikacijo z uporabniki iz istega ali drugega podjetja ali dostop do storitev, ki jih zagotavlja drugo podjetje, kadar take storitve zagotavljajo udeležene stranke ali druge stranke, ki imajo dostop do omrežja;
- (29) „operater“ pomeni podjetje, ki zagotavlja ali je pooblaščen za zagotavljanje javnega elektronskega komunikacijskega omrežja ali pripadajoče zmogljivosti;
- (30) „krajevna zanka“ pomeni fizično pot elektronskih komunikacijskih signalov, ki povezuje omrežno priključno točko z razdelilnikom ali enakovredno zmogljivostjo v fiksnem javnem elektronskem komunikacijskem omrežju;
- (31) „klic“ pomeni zvezo, vzpostavljeno s pomočjo javno razpoložljive medosebne komunikacijske storitve, ki omogoča dvosmerno govorno komunikacijo;
- (32) „govorna komunikacijska storitev“ pomeni javno dostopno elektronsko komunikacijsko storitev za neposredno ali posredno odpravljanje in sprejemanje nacionalnih ali nacionalnih in mednarodnih klicev z uporabo številke ali številke iz nacionalnega ali mednarodnega načrta oštevilčenja;
- (33) „geografska številka“ pomeni številko iz nacionalnega načrta oštevilčenja, pri kateri ima en del njene številčne strukture geografski pomen, ki se uporablja za usmerjanje klicev na fizično lokacijo omrežne priključne točke;
- (34) „negeografska številka“ pomeni številko iz nacionalnega načrta oštevilčenja, ki ni geografska številka, kot so številke mobilnih telefonov, številke brezplačnih telefonskih klicev in številke prejemskih storitev;

▼ B

- (35) „storitve celotnega pogovora“ pomeni multimedijsko storitev pogovora v realnem času, ki zagotavlja dvosmeren simetričen prenos videa, besedila in glasu v realnem času med uporabniki na dveh ali več lokacijah;
- (36) „center za obveščanje“ pomeni fizično lokacijo, v kateri se najprej prejme komunikacija v sili in za katero je odgovoren javni organ ali zasebna organizacija, ki jo priznava država članica;
- (37) „najprimernejši center za obveščanje“ pomeni center za obveščanje, ki ga pristojni organi določijo za sprejemanje komunikacije v sili z določenega območja ali določene vrste komunikacije v sili;
- (38) „komunikacija v sili“ pomeni komunikacijo z uporabo medosebnih komunikacijskih storitev med končnim uporabnikom in centrom za obveščanje z namenom zahtevanja in pridobitve nujne pomoči od službe za pomoč v sili;
- (39) „služba za pomoč v sili“ pomeni službo, ki jo priznava država članica in ki v skladu z nacionalnim pravom zagotavlja takojšnjo in hitro pomoč v razmerah, zlasti kadar obstaja neposredno tveganje za življenje ali telo, zdravje ali varnost posameznika ali javnosti, zasebno ali javno lastnino ali okolje;
- (40) „informacije o lokaciji kličočega“ pomeni v javnem mobilnem omrežju obdelane podatke, pridobljene iz omrežne infrastrukture ali iz mobilnih naprav, ki razkrivajo geografsko lokacijo mobilne terminalske opreme končnega uporabnika, v javnem fiksnem omrežju pa podatke o fizičnem naslovu omrežne priključne točke.
- (41) „terminalska oprema“ pomeni terminalsko opremo kot je opredeljena v točki 1 člena 1 Direktive Komisije 2008/63/ES ⁽¹⁾;
- (42) „varnostni incident“ pomeni dogodek, ki ima dejanski negativni vpliv na varnost elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev;

*POGLAVJE II****Cilji****Člen 3***Splošni cilji**

1. Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni in drugi pristojni organi pri opravljanju regulativnih nalog, opredeljenih v tej direktivi, sprejmejo vse primerne ukrepe, ki so potrebni in sorazmerni za doseg ciljev iz odstavka 2. K doseganju teh ciljev prispevajo tudi države članice, Komisija, Skupina za politiko radiofrekvenčnega spektra in BEREC.

⁽¹⁾ Direktiva Komisije 2008/63/ES z dne 20. junija 2008 o konkurenci na trgih za telekomunikacijsko terminalsko opremo (UL L 162, 21.6.2008, str. 20).

▼B

Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi v okviru svojih pristojnosti prispevajo k zagotovitvi uresničevanja politik, usmerjenih v spodbujanje svobode izražanja in obveščanja, kulturno in jezikovno raznolikost ter pluralnost medijev.

2. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi ter BEREC, Komisija in države članice si v okviru te direktive prizadevajo uresničiti naslednje splošne cilje, ki niso navedeni v prednostnem vrstnem redu:

- (a) spodbujajo povezljivost in dostop do zelo visokozmogljivih omrežij, vključno s fiksnimi, mobilnimi in brezžičnimi omrežji, ter njihovo uporabo s strani vseh državljanov in podjetij Unije;
- (b) podpirajo konkurenco pri zagotavljanju elektronskih komunikacijskih omrežij in pripadajočih zmogljivosti, vključno z učinkovito konkurenco na področju infrastrukture, ter pri zagotavljanju elektronskih komunikacijskih storitev in pripadajočih storitev;
- (c) prispevajo k razvoju notranjega trga z odpravljanjem preostalih ovir in omogočanjem usklajenih pogojev za naložbe in zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij, elektronskih komunikacijskih storitev, pripadajočih zmogljivosti in pripadajočih storitev po vsej Uniji, z oblikovanjem skupnih pravil in predvidljivih regulativnih pristopov, z dajanjem prednosti dejanski, učinkoviti in koordinirani uporabi radiofrekvenčnega spektra, odprtim inovacijam, vzpostavitvi in razvoju vseevropskih omrežij, zagotavljanju, razpoložljivosti in interoperabilnosti vseevropskih storitev ter povezljivosti med koncema;
- (d) podpirajo interese državljanov Unije z zagotavljanjem povezljivosti ter splošne razpoložljivosti in uporabe zelo visokozmogljivih omrežij, vključno s fiksnimi, mobilnimi in brezžičnimi omrežji, in elektronskih komunikacijskih storitev, z omogočanjem čim večjih koristi pri izbiri, ceni in kakovosti na podlagi učinkovite konkurence, z ohranjanjem varnosti omrežij in storitev, z zagotavljanjem visoke in skupne stopnje zaščite končnih uporabnikov s potrebnimi sektorskimi pravili, z upoštevanjem potreb – kot so dostopne cene – posebnih družbenih skupin, zlasti končnih uporabnikov invalidov, starejših končnih uporabnikov in končnih uporabnikov s posebnimi socialnimi potrebami, ter z zagotavljanjem možnosti izbire in enakovrednega dostopa za končne uporabnike invalide.

3. Kadar Komisija določi referenčna merila in poroča o učinkovitosti ukrepov držav članic za doseg ciljev iz odstavka 2, ji po potrebi pomagajo države članice, nacionalni regulativni organi, BEREC in Skupina za politiko radiofrekvenčnega spektra.

4. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi pri uresničevanju ciljev politik iz odstavka 2 in opredeljenih v tem odstavku, med drugim:

▼ B

- (a) spodbujajo regulativno predvidljivost z zagotavljanjem doslednega regulativnega pristopa v ustreznih obdobjih pregleda ter z medsebojnim sodelovanjem in sodelovanjem z BEREK-om, Skupino za politiko radiofrekvenčnega spektra in Komisijo;
- (b) zagotavljajo, da v podobnih razmerah ni diskriminacije pri obravnavi ponudnikov elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev;
- (c) uporabljajo pravo Unije na tehnološko nevtralen način, kolikor je to skladno z doseganjem ciljev iz odstavka 2;
- (d) spodbujajo učinkovito vlaganje in inovacije na področju novih in izboljšanih infrastruktur, vključno z zagotavljanjem, da vse obveznosti dostopa ustrezno upoštevajo tveganje, ki ga sprejmejo podjetja, ki vlagajo, in z omogočanjem različnih dogovorov o sodelovanju med vlagatelji in strankami, ki iščejo dostop, da razpršijo naložbeno tveganje, ter hkrati zagotovijo, da se ohranita konkurenčnost na trgu in načelo nediskriminacije;
- (e) ustrezno upoštevajo različne pogoje glede infrastrukture, konkurence, položaja končnih uporabnikov in zlasti potrošnikov na različnih geografskih območjih v državi članici, vključno z lokalno infrastrukturo, ki jo na neprofitni podlagi upravljajo fizične osebe;
- (f) naložijo predhodne regulativne obveznosti samo, kolikor je to potrebno za zaščito učinkovite in trajnostne konkurence v interesu končnih uporabnikov, ter omilijo ali odpravijo te obveznosti, takoj ko je ta pogoj izpolnjen.

Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni in drugi pristojni organi ravnajo nepristransko, objektivno, pregledno ter nediskriminatorno in sorazmerno.

*Člen 4***Strateško načrtovanje in usklajevanje politike radiofrekvenčnega spektra**

1. Države članice sodelujejo med seboj in s Komisijo pri strateškem načrtovanju, koordinaciji in harmonizaciji uporabe radiofrekvenčnega spektra v Uniji v skladu s politikami Unije glede vzpostavitve in delovanja notranjega trga na področju elektronskih komunikacij. Zato med drugim upoštevajo gospodarske vidike in vidike varnosti, zdravja, javnega interesa, svobode izražanja ter kulturne, znanstvene, socialne in tehnične vidike v zvezi s politikami Unije ter različne interese uporabnikov radiofrekvenčnega spektra z namenom optimizirati uporabo radiofrekvenčnega spektra in izogniti se škodljivemu motenju.

▼B

2. Države članice s sodelovanjem med seboj in s Komisijo spodbujajo usklajevanje pristopov na področju politike radiofrekvenčnega spektra v Uniji in po potrebi harmonizirane pogoje glede razpoložljivosti in učinkovite uporabe radiofrekvenčnega spektra, ki so potrebni za vzpostavitev in delovanje notranjega trga na področju elektronskih komunikacij.

3. Države članice prek Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra, sodelujejo med seboj in s Komisijo v skladu z odstavkom 1, pa tudi z Evropskim parlamentom in Svetom na njuno zahtevo, pri podpori strateškemu načrtovanju in koordinaciji pristopov na področju politike radiofrekvenčnega spektra v Uniji:

- (a) z oblikovanjem najboljših praks glede vprašanj, povezanih z radiofrekvenčnim spektrom, zaradi izvajanja te direktive;
- (b) s pospeševanjem usklajevanja med državami članicami zaradi izvajanja te direktive in drugih določb prava Unije ter zaradi prispevanja k razvoju notranjega trga;
- (c) z usklajevanjem svojih pristopov k dodelitvi in odobritvi uporabe radiofrekvenčnega spektra ter objavljanjem poročil ali mnenj o vprašanjih, povezanih z radiofrekvenčnim spektrom.

BEREC sodeluje pri vprašanjih, ki so povezana z njegovo pristojnostjo, v zvezi z regulacijo trga in konkurenco na področju radiofrekvenčnega spektra.

4. Komisija lahko ob upoštevanju, v največji možni meri, mnenja Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra Evropskemu parlamentu in Svetu predloži zakonodajne predloge za namen določitve večletnih programov na področju politike radiofrekvenčnega spektra, ki določajo usmeritve politike in cilje strateškega načrtovanja ter harmonizacijo uporabe radiofrekvenčnega spektra v skladu s to direktivo, pa tudi za namen sprostitev harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra za souporabo ali za uporabo, za katero ne veljajo individualne pravice.

NASLOV II

INSTITUCIONALNA UREDITEV IN UPRAVLJANJE

POGLAVJE I

Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi

Člen 5

Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi

1. Države članice zagotovijo, da vsako nalogo, določeno v tej direktivi, prevzame pristojni organ.

Nacionalni regulativni organ je v okviru področja uporabe te direktive odgovoren vsaj za naslednje naloge:

▼ B

- (a) izvajanje predhodne regulacije trga, vključno z uvedbo obveznosti dostopa in medomrežnega povezovanja;
- (b) zagotavljanje reševanja sporov med podjetji;
- (c) upravljanje radiofrekvenčnega spektra in izvrševanje odločitev ali, kadar so te naloge dodeljene drugim pristojnim organom, svetovanje o elementih oblikovanja trga in konkurence v nacionalnih postopkih v zvezi s pravicami uporabe radiofrekvenčnega spektra za elektronska komunikacijska omrežja in storitve;
- (d) prispevanje k varstvu pravic končnih uporabnikov, po potrebi ob usklajevanju z drugimi pristojnimi organi;
- (e) ocenjevanje in pozorno spremljanje vprašanj oblikovanja trga in konkurence pri dostopu do odprtega interneta;
- (f) ocenjevanje neupravičenih obremenitev in izračunavanje neto stroškov zagotavljanja univerzalne storitve;
- (g) zagotavljanje prenosljivosti številke med ponudniki;
- (h) opravljanje vseh drugih nalog, ki so v tej direktivi določene za nacionalne regulativne organe.

Države članice lahko nacionalnim regulativnim organom dodelijo še druge naloge, določene v tej direktivi in drugih določbah prava Unije, zlasti naloge, povezane s konkurenco na trgu ali vstopom na trg, na primer splošne odobritve ali naloge v zvezi z vlogami, podeljenimi BEREC-u. Kadar so te naloge v zvezi s konkurenco na trgu ali vstopom na trg dodeljene drugim pristojnim organom, se ti pred sprejetjem odločitve posvetujejo z nacionalnim regulativnim organom. Nacionalni organi lahko za namene prispevanja k nalogam BEREC-a pridobivajo potrebne podatke in druge informacije od udeležencev na trgu.

Države članice lahko nacionalnim regulativnim organom dodelijo tudi druge naloge na podlagi nacionalnega prava, vključno z nacionalnim pravom, s katerim se izvaja pravo Unije.

Države članice si zlasti prizadevajo, da je pri dodeljevanju nalog iz regulativnega okvira Unije za elektronske komunikacije, kot je bil spremenjen leta 2009, med prenosom te direktive zagotovljena stabilnost pristojnosti nacionalnih regulativnih organov.

2. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi iste države članice ali različnih držav članic med seboj po potrebi sklepajo dogovore o sodelovanju, da bi spodbudili regulativno sodelovanje.

▼B

3. Države članice objavijo naloge, ki jih morajo opraviti nacionalni regulativni in drugi pristojni organi, v preprosto dostopni obliki, zlasti kadar so te naloge dodeljene več kot enemu organu. Države članice pri zadevah v skupnem interesu zagotovijo, kadar je to primerno, posvetovanje in sodelovanje med temi organi ter med temi organi in nacionalnimi organi, pooblaščenimi za izvajanje konkurenčnega prava ali prava varstva potrošnikov. Kadar je več kot en organ pristojen za reševanje takih zadev, države članice zagotovijo objavo zadevnih nalog vsakega organa v preprosto dostopni obliki.

4. Države članice uradno obvestijo Komisijo o vseh nacionalnih regulativnih in drugih pristojnih organih, katerim so dodeljene naloge na podlagi te direktive, ter o njihovih odgovornostih, kakor tudi o vseh spremembah.

*Člen 6***Neodvisnost nacionalnih regulativnih in drugih pristojnih organov**

1. Države članice zajamčijo neodvisnost nacionalnih regulativnih organov in drugih pristojnih organov tako, da zagotovijo njihovo pravno ločenost in funkcijsko neodvisnost od vsake fizične ali pravne osebe, ki zagotavlja elektronska komunikacijska omrežja, opremo ali storitve. Države članice, ki ohranijo lastništvo ali nadzor nad podjetji, ki ponujajo elektronska komunikacijska omrežja ali storitve, zagotovijo dejansko strukturno ločitev regulativne funkcije od dejavnosti, povezanih z lastništvom ali nadzorom.

2. Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni in drugi pristojni organi izvajajo svoje pristojnosti neodvisno, pregledno in pravočasno. Države članice jim zagotovijo ustrezne tehnične, finančne in človeške vire za opravljanje dodeljenih nalog.

*Člen 7***Imenovanje in razrešitev članov nacionalnih regulativnih organov**

1. Vodja nacionalnega regulativnega organa ali, kadar je to ustrezno, člani kolegijskega organa, ki v okviru nacionalnega regulativnega organa opravljajo funkcijo vodje, ali njihovi nadomestni člani so imenovani po odprtem in preglednem izbirnem postopku za dobo vsaj treh let, izbrani pa so med osebami z ugledom in poklicnimi izkušnjami ter na podlagi dosežkov, spretnosti, znanja in izkušenj. Države članice zagotovijo zveznost odločanja.

2. Države članice zagotovijo, da se lahko vodja nacionalnega regulativnega organa ali, kadar je to ustrezno, člani kolegijskega organa, ki v okviru nacionalnega regulativnega organa opravljajo funkcijo vodje, ali njihovi nadomestni člani v času svojega mandata razrešijo samo, če ne izpolnjujejo več pogojev, potrebnih za opravljanje njihovih dolžnosti, ki so določene v nacionalnem pravu, pred njihovim imenovanjem.

▼ B

3. Sklep o razrešitvi vodje zadevnega nacionalnega regulativnega organa ali, kjer to ustrežno, članov kolegijskega organa, ki opravljajo to funkcijo, se ob razrešitvi objavi. Razrešeni vodja nacionalnega regulativnega organa ali, kadar to ustrežno, člani kolegijskega organa, ki opravljajo to funkcijo, prejmejo utemeljitev razlogov. V primeru, da utemeljitev razlogov ni objavljena, se objavi na zahtevo te osebe. Države članice zagotovijo, da je ta sklep predmet nadzora sodišča tako glede dejanskih kot glede pravnih vprašanj.

*Člen 8***Politična neodvisnost in odgovornost nacionalnih regulativnih organov**

1. Brez poseganja v člen 10 nacionalni regulativni organi delujejo neodvisno in objektivno, tudi pri razvoju notranjih postopkov in organizaciji zaposlenih, ravnajo pregledno in odgovorno v skladu s pravom Unije ter od nobenega drugega organa ne zahtevajo navodil v zvezi z opravljanjem nalog, ki so jim bile dodeljene po nacionalnem pravu, s katerim se izvaja pravo Unije, oziroma tovrstnih navodil ne sprejemajo. To ne preprečuje nadzora v skladu z nacionalnim ustavnim pravom. Samo pritožbeni organi, ustanovljeni v skladu s členom 31, so pristojni, da odložijo izvršitev ali razveljavijo odločitev nacionalnih regulativnih organov.

2. Nacionalni regulativni organi med drugim letno poročajo o stanju trga elektronskih komunikacij, o sklepih, ki jih izdajo, o svojih človeških in finančnih virih in kako se ti viri razporejajo ter o prihodnjih načrtih. Njihova poročila se objavijo.

*Člen 9***Regulativna sposobnost nacionalnih regulativnih organov**

1. Države članice zagotovijo, da imajo nacionalni regulativni organi ločene letne proračune in so samostojni pri njihovi porabi. Ti proračuni se objavijo.

2. Brez poseganja v obveznost zagotavljanja, da imajo nacionalni regulativni organi ustrezne finančne in človeške vire za opravljanje dodeljenih nalog, finančna neodvisnost ne preprečuje nadzora in kontrole v skladu z nacionalnim ustavnim pravom. Vsakršna kontrola proračuna nacionalnih regulativnih organov se izvaja na pregleden način in se objavi.

3. Države članice zagotovijo tudi, da imajo nacionalni regulativni organi ustrezne finančne in človeške vire, da lahko dejavno sodelujejo in prispevajo pri BEREC-u.

Člen 10

Sodelovanje nacionalnih regulativnih organov v BEREC-u

1. Države članice zagotovijo, da njihovi ustrezni nacionalni regulativni organi dejavno podpirajo cilje BEREC-a pri spodbujanju boljšega regulativnega usklajevanja in večje skladnosti.

2. Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni organi ob sprejemanju odločitev o svojih nacionalnih trgih upoštevajo, v največji možni meri, smernice, mnenja, priporočila, skupna stališča, najboljše prakse in metodologijo, ki jih sprejme BEREC.

Člen 11

Sodelovanje z nacionalnimi organi

Nacionalni regulativni organi, drugi pristojni organi po tej direktivi in nacionalni organi za konkurenco si izmenjujejo informacije, ki so potrebne za uporabo te direktive. Pri izmenjavi informacij se uporabljajo predpisi Unije o varstvu podatkov in organ, ki informacije prejme, zagotovi enako raven zaupnosti kot organ, ki je informacije izdal.

POGLAVJE III

Splošna odobritev

Oddelek 1

Splošni del

Člen 12

Splošna odobritev za elektronska komunikacijska omrežja in storitve

1. Države članice zagotavljajo prosto ponudbo elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev ob upoštevanju pogojev iz te direktive. V ta namen države članice ne preprečijo podjetju zagotavljanja elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev, razen kadar je to potrebno iz razlogov, ki so določeni v členu 52(1) PDEU. Vsako tovrstno omejevanje svobode zagotavljanja elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev se ustrezno obrazloži in se o tem uradno obvesti Komisijo.

2. Za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev, ki niso medosebne komunikacijske storitve, neodvisne od številke, lahko velja samo splošna odobritev, ne da bi to posegalo v posebne obveznosti iz člena 13(2) ali v pravice uporabe iz členov 46 in 94.

3. Kadar država članica meni, da je za podjetje, za katero velja splošna odobritev, zahteva glede uradnega obvestila utemeljena, lahko navedena država članica od takega podjetja zahteva le, da predloži uradno obvestilo nacionalnemu regulativnemu organu ali drugemu pristojnemu organu. Država članica ne more od tega podjetja zahtevati, da pred uveljavljanjem pravic, ki izhajajo iz splošne odobritve, od tega organa ali katerega koli drugega organa pridobi izrecno odločbo ali drug upravni akt.

▼B

Podjetje lahko po uradnem obvestilu, kadar se to zahteva, začne opravljati dejavnosti, po potrebi ob upoštevanju določb o pravicah uporabe iz te direktive.

4. V uradnem obvestilu iz odstavka 3 se zahtevata samo izjava, ki jo da fizična ali pravna oseba nacionalnemu regulativnemu ali drugemu pristojnemu organu o tem, da namerava začeti zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev, in predložitev minimalnih informacij, ki so potrebne, da lahko BEREC in ta organ vodita evidenco ali seznam ponudnikov elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev. Te informacije so omejene na:

- (a) ime ponudnika;
- (b) pravni status, pravno obliko in številko vpisa ponudnika v register, kadar je ponudnik vpisan v trgovinski ali podoben javni register v Uniji;
- (c) naslov glavnega sedeža ponudnika v Uniji, če ga ima, vseh podružnic v državah članicah, kadar je ustrezno;
- (d) naslov spletne strani ponudnika o ponudbi elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev, kadar je ustrezno;
- (e) kontaktno osebo in kontaktne podatke;
- (f) kratek opis omrežij ali storitev, ki jih namerava zagotavljati;
- (g) zadevne države članice in
- (h) predvideni datum začetka dejavnosti.

Države članice ne naložijo dodatnih ali ločenih zahtev o uradnem obveščanju.

Za približanje zahtev o uradnem obveščanju, BEREC objavi smernice za oblikovanje predloge uradnega obvestila in vodi podatkovno zbirko Unije z uradnimi obvestili, posredovanimi pristojnim organom. Pristojni organi v ta namen brez nepotrebnega odlašanja z elektronskimi sredstvi posredujejo BEREC-u vsako prejeto uradno obvestilo. Uradna obvestila, ki jih pristojni organi prejmejo pred 21. decembrom 2020, se BEREC-u posredujejo do 21. decembra 2021.

Člen 13

Pogoji, ki veljajo za splošno odobritev in za pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra in številskih virov, ter posebne obveznosti

1. Za splošno odobritev za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev ter pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra in pravic uporabe številskih virov lahko veljajo samo pogoji iz Priloge I. Ti pogoji morajo biti nediskriminatorni, sorazmerni in pregledni. V primeru pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra morajo takšni pogoji zagotavljati njegovo uspešno in učinkovito uporabo ter biti skladni s členoma 45 in 51, v primeru pravic uporabe številskih virov pa morajo biti skladni s členom 94.

▼B

2. Posebne obveznosti, ki se lahko naložijo podjetjem, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja in storitve na podlagi člena 61(1) in (5) ter členov 62, 68 in 83 ali tistim, ki so imenovani za zagotavljanje univerzalne storitve po tej direktivi, se pravno ločijo od pravic in obveznosti po splošni odobritvi. V splošni odobritvi se navedejo merila in postopki za naložitev takih posebnih obveznosti posameznim podjetjem, da se zagotovi preglednost.
3. Splošna odobritev vsebuje samo pogoje, ki so značilni za to področje in so določeni v delih A, B in C Priloge I, in ne podvaja pogojev, ki veljajo za podjetja na podlagi drugega nacionalnega prava.
4. Države članice ne podvajajo pogojev splošne odobritve, kadar podelijo pravico uporabe radiofrekvenčnega spektra ali številskih virov.

*Člen 14***Izjave za lažje uveljavljanje pravic do namestitve zmogljivosti in pravic medsebojnega povezovanja**

Pristojni organi v enem tednu po zahtevi podjetja izdajo standardizirane izjave, s katerimi potrdijo, kadar je to primerno, da je podjetje predložilo uradno obvestilo po členu 12(3). Te izjave podrobno navedejo, v kakšnih okoliščinah lahko podjetje, ki zagotavlja elektronska komunikacijska omrežja ali storitve po splošni odobritvi, zaprosi za pravice do namestitve zmogljivosti, do pogajanja o medsebojnem povezovanju in za pridobitev dostopa ali medsebojnega povezovanja, da bi mu omogočili uveljavljanje teh pravic, na primer na drugih državnih ravneh ali v odnosu do drugih podjetij. Kadar je to primerno, se lahko take izjave izdajo tudi kot avtomatični odgovor na uradno obvestilo iz člena 12(3).

Oddelek 2

Pravice in obveznosti splošne odobritve*Člen 15***Minimalni seznam pravic, ki izhajajo iz splošne odobritve**

1. Podjetja, za katera velja splošna odobritev na podlagi člena 12, imajo pravico, da:
- (a) zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja in storitve;
  - (b) zahtevajo obravnavo svoje vloge glede pravic, ki so potrebne za namestitev zmogljivosti v skladu s členom 43;
  - (c) ob upoštevanju členov 13, 46 in 55 uporabljajo radiofrekvenčni spekter v povezavi z elektronskimi komunikacijskimi storitvami in omrežji;
  - (d) zahtevajo obravnavo svoje vloge glede potrebnih pravic uporabe številskih virov v skladu s členom 94.

▼ B

2. Kadar taka podjetja zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja ali storitve za javnost, imajo s splošno odobritvijo pravico, da:

- (a) se v skladu s to direktivo z drugimi ponudniki javnih elektronskih komunikacijskih omrežij ali javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev, zajetih v splošni odobritvi, izdani v Uniji, pogajajo o medsebojnem povezovanju in, kadar je to primerno, od njih pridobijo dostop ali medsebojno povezavo;
- (b) v skladu s členom 86 ali 87 dobijo priložnost, da so imenovana za zagotavljanje različnih elementov univerzalne storitve ali pokrivanje različnih delov nacionalnega ozemlja.

*Člen 16***Upravne pristojbine**

1. Vse upravne pristojbine, naložene podjetjem, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja ali storitve na podlagi splošne odobritve ali vsem, ki jim je bila dodeljena pravica uporabe:

- (a) skupaj pokrivajo samo upravne stroške, ki nastanejo z upravljanjem, nadzorom in uveljavitvijo sistema splošnih odobritev in pravic uporabe ter posebnih obveznosti iz člena 13(2), ki lahko vključujejo stroške mednarodnega sodelovanja, harmonizacije in standardizacije, analize trga, nadzovanja izpolnjevanja in drugega tržnega nadzora in tudi stroške regulativnih dejavnosti, ki vključujejo pripravo in uveljavitev sekundarne zakonodaje in upravnih odločb, na primer odločb o dostopu in medsebojnem povezovanju, ter
- (b) se naložijo posameznim podjetjem objektivno, transparentno in sorazmerno, kar zmanjša dodatne stroške upravljanja in pripadajoče dajatve na najmanjši možni obseg.

Države članice se lahko odločijo, da ne bodo uporabile upravnih pristojbin za podjetja, katerih promet je nižji od določene meje ali katerih dejavnosti ne dosežejo najnižjega tržnega deleža ali imajo zelo omejen teritorialni obseg.

2. Kadar nacionalni regulativni in drugi pristojni organi naložijo upravne pristojbine, objavijo letni pregled svojih upravnih stroškov in skupne vsote zbranih dajatev. Kadar obstaja razlika med skupno vsoto dajatev in upravnimi stroški se izvedejo ustrezne prilagoditve.

*Člen 17***Ločeno računovodstvo in finančna poročila**

1. Države članice od podjetij, ki zagotavljajo javna elektronska komunikacijska omrežja ali javno dostopne elektronske komunikacijske storitve, ki imajo posebne ali izključne pravice za opravljanje storitev v drugih sektorjih v isti ali drugi državi članici, zahtevajo da:

▼B

- (a) vodijo ločeno računovodstvo za dejavnosti, povezane z zagotavljanjem elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev, v obsegu, ki bi bil potreben, če bi te dejavnosti opravljali pravno neodvisni subjekti, da bi se opredelili vsi elementi odhodkov in prihodkov v zvezi s takšnimi dejavnostmi, z osnovo za njihovo izračunavanje in uporabljenimi podrobnimi postopki razporeditve, vključno z razčlenitvijo osnovnih sredstev in strukturnih stroškov po postavkah, ali
- (b) opravijo strukturno ločitev za dejavnosti, povezane z zagotavljanjem elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev.

Države članice se lahko odločijo, da ne bodo uporabile zahtev iz prvega pododstavka za podjetja, katerih letni promet iz dejavnosti, povezanih z elektronskimi komunikacijskimi omrežji ali storitvami v Uniji, znaša manj kot 50 milijonov EUR.

2. Kadar za podjetja, ki zagotavljajo javna elektronska komunikacijska omrežja ali javno dostopne elektronske komunikacijske storitve ne veljajo zahteve prava gospodarskih družb ter ti ponudniki ne izpolnjujejo meril računovodskih predpisov iz prava Unije, ki veljajo za mala in srednja podjetja, se njihova finančna poročila sestavijo in predložijo v neodvisno revizijo ter se objavijo. Revizija se izvede v skladu z ustreznimi pravili Unije in nacionalnimi pravili.

Prvi pododstavek tega odstavka se uporablja tudi za ločeno računovodstvo, ki se zahteva po točki (a) odstavka 1.

Oddelek 3

Spremembe in preklic

Člen 18

Spremembe pravic in obveznosti

1. Države članice zagotovijo, da se lahko pravice, pogoji in postopki v zvezi s splošnimi odobritvami in pravicami uporabe radiofrekvenčnega spektra ali številskih virov ali pravicami do namestitve zmogljivosti spremenijo le v objektivno utemeljenih primerih in na sorazmeren način, pri čemer se po potrebi upoštevajo posebni pogoji, ki veljajo za prenosljive pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra ali številskih virov.

2. Razen če so predlagane manjše spremembe in se je z njimi strinjal imetnik pravic ali splošne odobritve, se namen o izvedbi takih sprememb napove na ustrezen način. Zainteresiranim stranem, vključno z uporabniki in potrošniki, mora biti na voljo dovolj dolg rok, da izrazijo svoja stališča o predlaganih spremembah. Ta rok ne sme biti krajši od štirih tednov, razen v izjemnih okoliščinah.

Spremembe se objavijo skupaj z razlogi zanje.

Člen 19

Omejitev ali odvzem pravic

1. Brez poseganja v člen 30(5) in (6) države članice ne omejijo ali odvzamejo pravic do namestitve zmogljivosti ali pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra ali številskih virov pred iztekom roka, za katerega so bile podeljene, razen kadar je to utemeljeno na podlagi odstavka 2 tega člena in, kadar je primerno, v skladu s Prilogo I ter na podlagi ustreznih nacionalnih določb o nadomestilih za odvzem pravic.

2. V skladu s potrebo po zagotovitvi uspešne in učinkovite uporabe radiofrekvenčnega spektra ali izvajanja tehničnih izvedbenih ukrepov, sprejetih v skladu s členom 4 Odločbe št. 676/2002/ES, lahko države članice po vnaprej določenih in jasno opredeljenih postopkih dopustijo omejitev ali odvzem pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra, tudi tistih iz člena 49 te direktive, v skladu z načeli sorazmernosti in nediskriminacije. V teh primerih lahko imetniki pravice, kadar je primerno in v skladu s pravom Unije in ustreznimi nacionalnimi določbami, prejmejo ustrezno nadomestilo.

3. Sprememba uporabe radiofrekvenčnega spektra, ki je posledica uporabe člena 45(4) ali (5), sama po sebi ne predstavlja razloga, ki upravičuje odvzem pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra.

4. Pri vsaki nameri, da se omejijo ali odvzamejo pravice iz splošne odobritve ali posamezne pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra ali številskih virov brez soglasja imetnika pravic, je potrebno posvetovanje z zainteresiranimi stranmi v skladu s členom 23.

POGLAVJE III

Zagotavljanje informacij, pregledi in mehanizmi posvetovanja

Člen 20

Zahteva za informacije za podjetja

1. Države članice zagotovijo, da podjetja, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja in storitev, pripadajoče zmogljivosti ali pripadajoče storitve dajo na voljo vse informacije, vključno s finančnimi podatki, ki jih potrebujejo nacionalni regulativni organi, drugi pristojni organi in BEREC za zagotovitev skladnosti z določbami te direktive ali z odločbami ali mnenji, sprejetimi na podlagi te direktive in Uredbe (EU) 2018/1971 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾. Predvsem imajo nacionalni regulativni organi in drugi pristojni organi, kadar je potrebno za izvajanje njihovih nalog, pooblastilo, da od teh podjetij

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2018/1971 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o ustanovitvi Organa evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC) in Agencije za podporo BEREC-u (Urad BEREC), spremembi Uredbe (EU) 2015/2120 ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1211/2009 (glej stran 1 tega Uradnega lista).

▼B

zahtevajo, da predložijo informacije o prihodnjem razvoju omrežja ali storitve, ki bi lahko vplival na veleprodajne storitve, ki jih dajo na voljo konkurentom, ter informacije o elektronskih komunikacijskih omrežjih in pripadajočih zmogljivostih, ki so razčlenjene na lokalni ravni in so dovolj natančne, da omogočajo geografski pregled in določitev območij v skladu s členom 22.

Kadar nacionalni regulativni organi, drugi pristojni organi in BEREC na podlagi informacij, zbranih v skladu s prvim pododstavkom, ne morejo zadovoljivo opravljati svojih regulativnih nalog v skladu s pravom Unije, lahko za take informacije zaprosijo druga ustrezna podjetja, dejavna v sektorju elektronskih komunikacij ali sorodnih sektorjih.

Od podjetij, ki so določena kot podjetja s pomembno tržno močjo na veleprodajnih trgih, se lahko zahteva tudi, da predložijo računovodske podatke o maloprodajnih trgih, ki so povezani s temi veleprodajnimi trgi.

Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi lahko zahtevajo informacije od skupnih informacijskih točk, vzpostavljenih v skladu z Direktivo 2014/61/EU.

Vsaka zahteva za informacije mora biti sorazmerna z opravljanjem naloge in mora biti obrazložena.

Podjetja predložijo zahtevane informacije nemudoma ter v skladu s časovnicami in stopnjo zahtevanih podrobnosti.

2. Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni in drugi pristojni organi Komisiji na obrazloženo zahtevo predložijo informacije, ki jih Komisija potrebuje za izvajanje svojih nalog na podlagi PDEU. Informacije, ki jih zahteva Komisija, morajo biti sorazmerne z izvajanjem teh nalog. Kadar se predložene informacije nanašajo na informacije, ki so jih pred tem zagotovila podjetja na zahtevo organa, je treba ta podjetja o tem obvestiti. Komisija da posredovane informacije na voljo drugemu organu v drugi državi članici, če je to potrebno in če organ, ki informacije zagotavlja, ni preložil izrecne in obrazložene nasprotne zahteve.

Države članice ob upoštevanju zahtev iz odstavka 3 zagotovijo, da se lahko informacije, predložene enemu organu, dajo na voljo drugemu organu v isti ali drugi državi članici in BEREC-u na obrazloženo zahtevo, da lahko oba organa ali BEREC po potrebi izpolnijo svoje odgovornosti po pravu Unije.

▼B

3. Kadar nacionalni regulativni ali drugi pristojni organ v skladu s pravili Unije in nacionalnimi pravili o poslovni tajnosti meni, da so informacije, zbrane v skladu z odstavkom 1, tudi informacije zbrane pri geografskih pregledih, zaupne, Komisija, BEREC in drugi zadevni pristojni organi zagotovijo tako zaupnost. Takšna zaupnost ne sme preprečevati pravočasne izmenjave informacij med pristojnim organom, Komisijo, BEREC-om in drugimi zadevnimi pristojnimi organi za namene pregleda, spremljanja in nadzora uporabe te direktive.

4. Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni in drugi pristojni organi objavijo informacije, ki prispevajo k odprtemu in konkurenčnemu trgu, v skladu z nacionalnimi predpisi o javnem dostopu do informacij ter ob upoštevanju pravil Unije ter nacionalnih pravil o poslovni tajnosti in varstvu osebnih podatkov.

5. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi objavijo pogoje javnega dostopa do informacij iz odstavka 4, vključno s postopki za pridobitev takega dostopa.

*Člen 21***Informacije, ki se zahtevajo v zvezi s splošno odobritvijo, pravicami uporabe in posebnimi obveznostmi**

1. Brez poseganja v informacije, ki se zahtevajo na podlagi člena 20, ter obveznosti obveščanja in poročanja po nacionalnem pravu, razen po splošni odobritvi, lahko nacionalni regulativni in drugi pristojni organi od podjetij zahtevajo, da v zvezi s splošno odobritvijo, pravicami uporabe ali posebnimi obveznostmi iz člena 13(2) posredujejo informacije, ki so sorazmerne in objektivno utemeljene, zlasti za namene:

- (a) preverjanja, ki je sistematično ali od primera do primera, izpolnjevanja pogoja 1 iz dela A, pogojev 2 in 6 iz dela D ter pogojev 2 in 7 iz dela E Priloge I ter izpolnjevanja obveznosti iz člena 13(2);
- (b) preverjanja od primera do primera izpolnjevanja pogojev iz Priloge I, kadar je prispela pritožba ali kadar pristojni organ iz drugih razlogov predvideva, da pogoj ni izpolnjen, ali v primeru, da pristojni organ na lastno pobudo opravi preiskavo;
- (c) izvajanja postopkov za zahteve ali za presojo zahtev za dodelitev pravic uporabe;
- (d) objave primerjalnih pregledov kakovosti in cen storitev v korist potrošnikov;
- (e) zbiranja jasno opredeljenih statističnih podatkov, poročil ali študij;

▼B

- (f) izvajanja analiz trga za namene te direktive, vključno s podatki o trgih na koncu prodajne verige ali maloprodajnih trgih, ki so povezani s trgi, za katere se opravlja analiza trga, ali so tem trgom sorodni;
- (g) varovanja učinkovite uporabe radiofrekvenčnega spektra in številskih virov ter zagotavljanja njihovega učinkovitega upravljanja;
- (h) ocenjevanja prihodnjega razvoja omrežja ali storitev, ki bi lahko vplival na veleprodajne storitve, ki so na voljo konkurentom, na ozemeljsko pokritost, na povezljivost, ki je na voljo končnim uporabnikom, ali na določitev območij v skladu s členom 22;
- (i) opravljanja geografskih pregledov;
- (j) odgovarjanja na obrazložene zahteve BEREC-a po informacijah.

Informacij iz točk (a) in (b), ter (d) do (j) prvega pododstavka se ne zahtevajo pred dostopom na trg ali kot pogoj zanj.

BEREC lahko po potrebi pripravi predloge za zahteve za informacije ter tako olajša konsolidirano predstavljanje in analiziranje pridobljenih informacij.

2. V zvezi s pravicami uporabe radiofrekvenčnega spektra se informacije iz odstavka 1 nanašajo zlasti na uspešno in učinkovito uporabo radiofrekvenčnega spektra ter na izpolnjevanje vseh obveznosti glede pokritosti in kakovosti storitev, povezanih s pravicami uporabe radiofrekvenčnega spektra in njihovim preverjanjem.

3. Kadar nacionalni regulativni in drugi pristojni organi od podjetij zahtevajo, da zagotovijo informacije iz odstavka 1, jih obvestijo o posebnem namenu, za katerega je treba te informacije uporabiti.

4. Nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi ne podvajajo zahtev po informacijah, ki jih je vložil že BEREC na podlagi člena 40 Uredbe (EU) 2018/1971, kadar je BEREC prejete informacije dal na voljo tem organom.

Člen 22

Geografski pregledi postavitve omrežij

1. Nacionalni regulativni in/ali drugi pristojni organi izvedejo geografski pregled o dosegu elektronskih komunikacijskih omrežij, ki lahko zagotavljajo storitve širokopasovnega dostopa (v nadaljnjem besedilu: širokopasovna omrežja), do 21. decembra 2023 in jo posodobijo vsaj vsaka tri leta.

Ta geografski pregled vključuje pregled trenutnega geografskega dosega širokopasovnih omrežij na njihovem ozemlju, ki je potrebna za izvajanje nalog nacionalnih regulativnih in/ali drugih pristojnih organov na podlagi te direktive in za preglede, ki so potrebne za uporabo pravil o državni pomoči.

▼B

V geografski pregled je lahko vključena tudi napoved o dosegu širokopasovnih omrežij, tudi zelo visokozmogljivih omrežij, na njihovem ozemlju v obdobju, ki ga določi ustrezní organ.

Takšna napoved mora zajeti vse ustrezne informacije, tudi o postavitvah zelo visokozmogljivih omrežij, ki jih načrtujejo podjetja ali javni organi, ter znatnih nadgradnjah ali razširitvi omrežij na hitrost prenosa k sebi, ki bo vsaj 100 Mb/s. V ta namen nacionalni regulativni in/ali drugi pristojni organi od podjetij in javnih organov zahtevajo, da posredujejo takšne informacije v kolikor so te na voljo in jih lahko posredujejo z razumnim naporom.

Nacionalni regulativni organ ob upoštevanju nalog, ki so mu posebej dodeljene na podlagi te direktive, določi, v kakšnem obsegu je primerno upoštevati vse ali del informacij, zbranih v okviru takšne napovedi.

Kadar nacionalni regulativni organ ne opravi geografskega pregleda, sodeluje pri njegovi izvedbi, kolikor je to ustrezno za njegove naloge.

Informacije, zbrane v geografskem pregledu, vsebujejo ustrezno raven podatkov o lokalnih razmerah in vključujejo dovolj informacij o kakovosti storitve in parametrih kakovosti, z njimi pa se ravna v skladu s členom 20(3).

2. Nacionalni regulativni in/ali drugi pristojni organi lahko določijo območje z jasnimi ozemeljskimi mejami, kadar je na podlagi zbranih informacij in napovedi, pripravljenih v skladu z odstavkom 1, ugotovljeno, da v zadevnem obdobju iz napovedi nobeno podjetje ali javni organ ni postavil ali ne načrtuje postavitve zelo visokozmogljivega omrežja ali znatno nadgraditi ali razširiti svojega omrežja na hitrost prenosa k sebi, ki bo vsaj 100Mb/s. Nacionalni regulativni in/ali drugi pristojni organi objavijo določena območja.

3. Ustrezni organi lahko pozovejo podjetja in javne organe, da izrazijo namero, da bodo v obdobju iz zadevne napovedi postavili zelo visoko zmogljiva omrežja na določenih območjih. Kadar podjetje ali javni organ po tem pozivu izrazi tako namero, lahko zadevni organ od drugih podjetij in javnih organov zahteva, da izrazijo morebitno namero, da bodo na tem območju postavili zelo visoko zmogljiva omrežja ali znatno nadgradili ali razširili svoja omrežja na hitrost prenosa k sebi vsaj 100 Mb/s. Zadevni organ natančno določi informacije, ki jih morajo vsebovati take ponudbe, da bi zagotovil, da so podatki vsaj podobno podrobni, kot so bili tisti, upoštevani v napovedi na podlagi odstavka 1. Na podlagi informacij, zbranih v skladu z odstavkom 1, vsa podjetja ali javne organe, ki izrazijo interes, obvesti tudi, ali je določeno območje pokrito ali bo verjetno pokrito z dostopnim omrežjem naslednje generacije s hitrostjo prenosa k sebi pod 100 Mb/s.

▼ B

4. Ukrepi na podlagi odstavka 3 se sprejmejo v skladu z učinkovitim, objektivnim, preglednim in nediskriminatornim postopkom, pri čemer nobeno podjetje ni vnaprej izključeno.

5. Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni in drugi pristojni organi in lokalni, regionalni in nacionalni organi, ki so odgovorni za dodeljevanje javnih sredstev za postavitve elektronskih komunikacijskih omrežij, oblikovanje nacionalnih načrtov za širokopasovne povezave, opredelitev obveznosti glede pokritosti, povezanih s pravicami uporabe radiofrekvenčnega spektra, ter za preverjanje razpoložljivosti storitev, ki na njihovem ozemlju spadajo v obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve, upoštevajo rezultate geografskega pregleda in vseh določenih območij na podlagi odstavkov 1, 2 in 3.

Države članice zagotovijo, da organi, ki opravljajo geografski pregled, sporočijo te rezultate, pod pogojem, da organ prejemnik zagotavlja enako raven zaupnosti in varovanja poslovne skrivnosti kot organ, ki je informacije izdal, ter obvestijo stranke, ki so jim informacije predložile. Ti rezultati se na zahtevo in pod enakimi pogoji dajo na voljo tudi BEREK-u in Komisiji.

6. Če ustrezne informacije niso na voljo na trgu, pristojni organi zagotovijo, da so podatki iz geografskih pregledov, za katere ne velja poslovna tajnost, neposredno dostopni v skladu z Direktivo 2003/98/ES za ponovno uporabo. Kadar takšna orodja niso na voljo na trgu, poleg tega dajo na voljo informacijska orodja, ki končnim uporabnikom omogočajo, da ugotovijo razpoložljivost povezljivosti na različnih območjih, in sicer dovolj podrobno, da jim to lahko pomaga pri izbiri operaterja ali ponudnika storitev.

7. Z namenom prispevati k dosledni uporabi geografskih pregledov in napovedi, BEREK do 21. junija 2020 po posvetovanju z deležniki ter v tesnem sodelovanju s Komisijo in ustreznimi nacionalnimi organi izda smernice, ki bodo v pomoč nacionalnim regulativnim in/ali drugim pristojnim organom pri doslednem izpolnjenju njihovih obveznosti iz tega člena.

*Člen 23***Mehanizem za posvetovanja in preglednost**

1. Razen v primerih iz člena 26 ali 27 ali člena 32(10) države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi, kadar nameravajo sprejeti ukrepe v skladu s to direktivo ali kadar nameravajo določiti omejitve v skladu s členom 45(4) in (5), ki imajo znaten vpliv na upoštevni trg, dajo zainteresiranim stranem možnost, da izrazijo svoje stališče o osnutku ukrepov v primernem roku glede na kompleksnost zadeve, ki, razen v izjemnih okoliščinah, ni krajši od 30 dni.

▼ B

2. Za namene člena 35 pristojni organi ob objavi vsakega osnutka ukrepa, ki spada na področje uporabe primerjalnega ali konkurenčnega izbirnega postopka v skladu s členom 55(2) in je povezan z uporabo radiofrekvenčnega spektra, za katerega so bili s tehničnimi izvedbenimi ukrepi v skladu z Odločbo št. 676/2002/ES določeni harmonizirani pogoji, da se omogoči njegova uporaba za brezžična širokopasovna komunikacijska omrežja in storitve (v nadaljnjem besedilu: brezžična širokopasovna omrežja), obvestijo Skupino za politiko radiofrekvenčnega spektra.

3. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi objavijo svoje nacionalne posvetovalne postopke.

Države članice zagotovijo ureditev skupnega informativnega mesta, na katerem so dostopne vse tekoče razprave.

4. Rezultati posvetovalnega postopka se dajo na voljo javnosti, razen kadar veljajo informacije za zaupne v skladu s pravili Unije in nacionalnim pravili o poslovni tajnosti.

*Člen 24***Posvetovanje z zainteresiranimi stranmi**

1. Države članice zagotovijo, da pristojni organi, ki se po potrebi uskladijo z nacionalnimi regulativnimi organi, kadar je to primerno, upoštevajo stališča končnih uporabnikov, zlasti potrošnikov in končnih uporabnikov invalidov, proizvajalcev in podjetij, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja ali storitve, o vprašanjih v zvezi z vsemi pravicami končnih uporabnikov in potrošnikov, vključno z enakovrednim dostopom in izbiro za končne uporabnike invalide, glede javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev, zlasti kadar imajo pomemben vpliv na trg.

Države članice zagotovijo, da pristojni organi, ki se po potrebi uskladijo z nacionalnimi regulativnimi organi, vzpostavijo mehanizem posvetovanja, dostopen končnim uporabnikom invalidom, ki zagotavlja, da so v njihovih odločitvah o vprašanjih v zvezi s pravicami končnih uporabnikov in potrošnikov glede javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev ustrezno upoštevani interesi potrošnikov na področju elektronskih komunikacij.

2. Zainteresirane strani lahko pod vodstvom pristojnih organov, ki se po potrebi uskladijo z nacionalnimi regulativnimi organi, razvijejo mehanizme, ki vključujejo potrošnike, skupine uporabnikov in izvajalce storitev, da se izboljša splošna kakovost zagotavljanja storitev, med drugim z razvijanjem in nadzorovanjem pravil o ravnanju in obratovnih standardov.

▼B

3. Brez poseganja v nacionalna pravila, ki so v skladu s pravom Unije in spodbujajo cilje kulturne in medijske politike, kot so kulturna in jezikovna raznolikost ter pluralnost medijev, lahko pristojni organi, ki se po potrebi uskladijo z nacionalnimi regulativnimi organi, spodbujajo sodelovanje med podjetji, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja ali storitve in med sektorji, ki so zainteresirani za spodbujanje zakonitih vsebin v okviru elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev. To sodelovanje lahko vključuje tudi usklajevanje informacij javnega interesa, ki se predložijo na podlagi člena 103(4).

*Člen 25***Izvensodno reševanje sporov**

1. Države članice zagotovijo, da je nacionalni regulativni organ ali drug pristojni organ, odgovoren za uporabo členov 102 do 107 in člena 115 te direktive, ali vsaj en neodvisen organ z dokazanim strokovnim znanjem uvrščen na seznam organov za alternativno reševanje sporov v skladu s členom 20(2) Direktive 2013/11/EU, za namene reševanja sporov med ponudniki in potrošniki, ki nastanejo po tej direktivi in zadevajo izvajanje pogodb. Države članice lahko omogočijo dostop do postopkov alternativnega reševanja sporov, ki jih izvaja ta organ, tudi končnim uporabnikom, ki niso potrošniki, zlasti mikropodjetjem in malim podjetjem.

2. Brez poseganja v Direktivo 2013/11/EU, kadar taki spori vključujejo stranke v različnih državah članicah, države članice uskladijo svoja prizadevanja za rešitev spora.

*Člen 26***Reševanje sporov med podjetji**

1. V primeru spora med ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev v državi članici v zvezi z obstoječimi obveznostmi iz te direktive ali med takšnimi podjetji in drugimi podjetji v državi članici, ki imajo koristi iz obveznosti glede dostopa ali povezave, ali med ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev v državi članici in ponudniki pripadajočih zmogljivosti izda zadevni nacionalni regulativni organ na zahtevo katere koli stranke in brez poseganja v odstavek 2 zavezujočo odločitev za rešitev spora na podlagi jasnih in učinkovitih postopkov v najkrajšem možnem času, najpozneje pa v štirih mesecih, razen v izjemnih okoliščinah. Zadevna država članica zahteva, da vse stranke tesno sodelujejo z nacionalnim regulativnim organom.

2. Države članice lahko od nacionalnih regulativnih organov zahtevajo, da zavrnejo rešitev spora, kadar obstajajo drugi mehanizmi, vključno z mediacijo, ki bi bolje prispevali k pravočasni rešitvi spora v skladu s cilji iz člena 3. Nacionalni regulativni organ o tem brez odlašanja obvesti stranke spora. Če spor po štirih mesecih ni rešen in če tožeča stranka ni predložila zadeve sodišču, nacionalni regulativni organ na zahtevo katerekoli stranke izda zavezujočo odločbo za rešitev spora v najkrajšem možnem času, vsekakor pa v štirih mesecih.

▼B

3. Nacionalni regulativni organ pri reševanju spora sprejema odločitve, namenjene doseganju ciljev iz člena 3. Vse obveznosti, ki jih lahko nacionalni regulativni organ naloži podjetju pri reševanju spora, morajo biti skladne s to direktivo.

4. Odločitev nacionalnega regulativnega organa je, ob upoštevanju zahtev poslovne tajnosti, dostopna javnosti. Nacionalni regulativni organ zadevnim strankam posreduje izčrpno utemeljitev razlogov, na katerih temelji odločitev.

5. Postopek iz odstavkov 1, 3 in 4 ne preprečuje nobeni stranki, da bi vložila tožbo pri sodišču.

*Člen 27***Reševanje čezmejnih sporov**

1. Pri sporu, ki nastane po tej direktivi med podjetji v različnih državah članicah, se uporabljajo odstavki 2, 3 in 4 tega člena. Navedene določbe se ne uporabljajo za spore, povezane s koordinacijo radiofrekvenčnega spektra iz člena 28.

2. Vsaka stranka lahko spor predloži zadevnemu nacionalnemu regulativnemu organu ali organom. Kadar se spor nanaša na trgovino med državami članicami, pristojni nacionalni regulativni organ ali organi o sporih uradno obvestijo BEREC, da bi zagotovili dosledno rešitev spora v skladu s cilji iz člena 3.

3. Kadar je bilo podano takšno uradno obvestilo, BEREC izda mnenje, v katerem pozove zadevni nacionalni regulativni organ ali organe, naj sprejmejo posebne ukrepe za rešitev spora ali ne ukrepajo v najkrajšem možnem času in najpozneje v štirih mesecih, razen v izjemnih okoliščinah.

4. Zadevni nacionalni regulativni organ ali organi počakajo na mnenje BEREC-a, preden sprejmejo ukrepe za rešitev spora. V izjemnih okoliščinah, kadar je treba takoj ukrepati, da se zavaruje konkurenca ali zaščitijo interesi končnih uporabnikov, lahko kateri koli pristojni nacionalni regulativni organ bodisi na zahtevo strank bodisi na svojo lastno pobudo sprejme začasne ukrepe.

5. Vse obveznosti, ki jih podjetju naloži nacionalni regulativni organ kot del reševanja spora, morajo biti skladne s to direktivo in upoštevajo, v največji možni meri, mnenje, ki ga je sprejel BEREC, ter mora biti sprejet v enem mesecu od takšnega mnenja.

6. Postopek iz odstavka 2 nobeni stranki ne preprečuje, da bi zadevo predložila sodišču.

Člen 28

Koordinacija radiofrekvenčnega spektra med državami članicami

1. Države članice in njihovi pristojni organi zagotovijo, da je uporaba radiofrekvenčnega spektra na njihovem ozemlju organizirana tako, da nobeni drugi državi članici ne preprečuje, da bi v skladu s pravom Unije na svojem ozemlju dovolila uporabo harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra, zlasti zaradi čezmejnega škodljivega motenja med državami članicami.

Države članice v ta namen sprejmejo vse potrebne ukrepe, kar pa ne posega v njihove obveznosti po mednarodnem pravu in ustreznih mednarodnih sporazumih, kot so Pravilnik Mednarodne telekomunikacijske zveze o radiokomunikacijah in regionalni sporazumi Mednarodne telekomunikacijske zveze o radiokomunikacijah.

2. Države članice sodelujejo med seboj in, kadar je to primerno, prek Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra, pri čezmejni koordinaciji uporabe radiofrekvenčnega spektra, da se:

(a) zagotovi skladnost z odstavkom 1;

(b) rešijo morebitne težave ali spori glede čezmejne koordinacije ali čezmejno škodljivo motenje med državami članicami, pa tudi s tretjimi državami, zaradi katerega države članice na svojem ozemlju ne morejo uporabljati harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra.

3. Za zagotovitev skladnosti z odstavkom 1 lahko vsaka prizadeta država članica Skupino za politiko radiofrekvenčnega spektra zaprosi, da posreduje pri reševanju problema ali spora, povezanega s čezmejno koordinacijo ali čezmejnimi škodljivimi motenjem. Kadar je primerno, lahko Skupina za politiko radiofrekvenčnega spektra izda mnenje, v katerem predlaga koordinirano rešitev za takšen problem ali spor.

4. Kadar problem ali spor ni bil rešen z ukrepi iz odstavka 2 ali 3, lahko Komisija na zahtevo katere koli prizadete države članice ob upoštevanju, v največji možni meri, vsakršnega mnenja Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra, v katerem je priporočena koordinirana rešitev na podlagi odstavka 3, sprejme sklepe v obliki izvedbenih aktov, naslovljenih na zadevne države članice, ki jih zadevajo vprašanja nerešenega škodljivega motenja, z namenom rešiti čezmejno škodljivo motenje med dvema ali več državami članicami, ki jim onemogočajo, da na svojem ozemlju uporabljajo harmonizirani radiofrekvenčni spekter.

Ti izvedeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 118(4).

5. Unija na zahtevo katere koli prizadete države članice zagotovi pravno, politično in tehnično podporo pri reševanju težav s koordinacijo spektra z državami v sosedstvu Unije, vključno z državami kandidatkami in državami pristopnicami, tako da lahko zadevne države članice izpolnjujejo svoje obveznosti, ki jih imajo na podlagi prava Unije. Unija pri zagotavljanju take pomoči spodbuja izvajanje politik Unije.

▼B

NASLOV III

IZVAJANJE

*Člen 29***Kazni**

1. Države članice določijo pravila o kaznih, vključno z, po potrebi, globami in nekazenskimi vnaprej določenimi ali periodičnimi kaznimi za kršitve nacionalnih določb, sprejetih na podlagi te direktive, ali katerih koli pravno zavezujočih odločitev, ki jih sprejme Komisija, nacionalni regulativni ali drug pristojni organ na podlagi te direktive, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za njihovo izvajanje. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi so pooblaščen, da naložijo take kazni v mejah nacionalnega prava. Predpisane kazni morajo biti ustrezne, učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

2. Države članice določijo kazni v okviru postopka iz člena 22(3) samo, kadar podjetje ali javni organ zavestno ali iz hude malomarnosti posreduje zavajajoče, napačne ali nepopolne informacije.

Pri določanju zneska glob ali periodičnih kazni za podjetje ali javni organ, ki je v okviru postopka iz člena 22(3) zavestno ali iz hude malomarnosti posredoval zavajajoče, napačne ali nepopolne informacije, se med drugim upošteva, ali je imelo ravnanje podjetja ali javnega organa negativne posledice za konkurenco in zlasti ali je podjetje ali javni organ v nasprotju s prvotno posredovanimi informacijami ali njihovimi posodobitvami postavilo, razširilo ali nadgradilo omrežje oziroma omrežja ni postavilo ter ni zagotovilo objektivne utemeljitve za to spremembo načrta.

*Člen 30***Skladnost s pogoji splošne odobritve ali pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra in številskih virov ter skladnost s posebnimi obveznostmi**

1. Države članice zagotovijo, da njihovi ustrezni pristojni organi spremljajo in nadzorujejo skladnost s pogoji splošne odobritve ali pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra in številskih virov, s posebnimi obveznostmi iz člena 13(2) ter z obveznostjo dejanske in učinkovite uporabe radiofrekvenčnega spektra v skladu s členom 4, členom 45(1) ter členom 47.

Pristojni organi lahko od podjetij, za katera velja splošna odobritev ali uživajo pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra ali številskih virov, zahtevajo, da v skladu s členom 21 posredujejo vse informacije, potrebne za preverjanje izpolnjevanja pogojev iz splošne odobritve ali pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra in številskih virov ali izpolnjevanja posebnih obveznosti iz člena 13(2) ali člena 47.

▼B

2. Kadar pristojni organ ugotovi, da podjetje ne izpolnjuje enega ali več pogojev iz splošne odobritve ali pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra ali številskih virov ali ne izpolnjuje posebnih obveznosti iz člena 13(2), podjetje uradno obvesti o teh ugotovitvah in mu da primerno priložnost, da v razumnem roku izrazi svoja stališča.

3. Pristojni organ lahko zahteva ustavitev kršitve iz odstavka 2 takoj ali pa v razumnem roku ter sprejme ustrezne in sorazmerne ukrepe za zagotavljanje skladnosti.

V zvezi s tem države članice pooblastijo pristojne organe, da naložijo:

- (a) odvračilne denarne kazni, kadar je to primerno, ki lahko vključujejo periodične kazni z retroaktivnim učinkom, in
- (b) ukaz, da se prekine ali odloži zagotavljanje storitve ali paketa storitev, ki bi lahko, v kolikor bi se nadaljevale, zelo škodile konkurenci, dokler niso izpolnjene obveznosti dostopa na podlagi analize trga, ki se izvede v skladu s členom 67.

Pristojni organi o ukrepih in razlogih zanje brez odlašanja obvestijo zadevno podjetje in določijo razumen rok, v katerem se mora podjetje uskladiti z ukrepi.

4. Ne glede na odstavka 2 in 3 tega člena države članice pooblastijo pristojni organ, da, kadar je to primerno, podjetjem naloži denarne kazni, ker niso posredovala informacij v skladu z obveznostmi na podlagi točke (a) ali (b) člena 21(1) in člena 69 v razumnem roku, ki ga je določil pristojni organ.

5. V primeru resne kršitve ali ponavljajočih se kršitvah pogojev splošne odobritve ali pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra in številskih virov ali posebnih obveznosti iz člena 13(2) ali člena 47(1) ali (2) države članice pristojne organe pooblastijo, da podjetju preprečijo nadaljnje zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev ali začasno ali stalno odvzamejo pravice uporabe, kadar ukrepi iz odstavka 3 tega člena, namenjeni zagotovitvi skladnosti, niso dosegli namena. Države članice pooblastijo pristojni organ, da naloži kazni, ki so učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Takšne kazni se lahko uporabijo za obdobje katere koli kršitve, četudi je bila kršitev kasneje odpravljena.

▼B

6. Ne glede na odstavke 2, 3 in 5 tega člena lahko pristojni organ, pred sprejetjem končne odločitve sprejme nujne začasne ukrepe za odpravo tega stanja, kadar ima dokaze o kršitvi pogojev splošne odobritve, pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra in številskih virov ali posebnih obveznosti iz člena 13(2) ali člena 47(1) ali (2), ki predstavlja neposredno in resno grožnjo za, javno varnost, varnost ljudi ali javno zdravje ali predstavlja tveganje, da bo drugim ponudnikom ali uporabnikom elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev ali drugim uporabnikom radiofrekvenčnega spektra povzročila resne gospodarske ali obratovalne težave. Pristojni organ da zadevnemu podjetju ustrezno priložnost, da izrazi svoje stališče in predlaga kakršne koli popravne ukrepe. Kadar je primerno, lahko pristojni organ potrdi začasne ukrepe, ki veljajo največ tri mesece, ki pa se lahko v primeru, da izvršilni postopki niso bili zaključeni, podaljšajo za nadaljnje obdobje do treh mesecev.

7. Podjetja imajo v skladu s postopkom iz člena 31 pravico do pritožbe zoper ukrepe, sprejete na podlagi tega člena.

*Člen 31***Pravica do pritožbe**

1. Države članice zagotovijo, da so na nacionalni ravni na voljo učinkoviti mehanizmi, po katerih ima vsak uporabnik ali podjetje, ki zagotavlja elektronska komunikacijska omrežja ali storitve ali pripadajoče zmogljivosti ter ga zadeva odločitev pristojnega organa, pravico do pritožbe zoper to odločitev pri pritožbenem organu, ki je neodvisen od udeleženih strank ter od zunanjih posegov ali političnih pritiskov, ki bi lahko ogrozili neodvisno presojo zadev, ki jih obravnava. Ta organ, ki je lahko sodišče, mora imeti ustrezno strokovno znanje in izkušnje, da lahko učinkovito izpolni svoje naloge. Države članice zagotovijo, da se vsebina same zadeve primerno upošteva.

Dokler rezultat pritožbe ni znan, velja odločitev pristojnega organa, razen če so v skladu z nacionalnim pravom sprejeti začasni ukrepi.

2. Kadar pritožbeni organ iz odstavka 1 tega člena nima sodnega značaja, vedno poda pisno obrazložitev svoje odločitve. Poleg tega je v takem primeru njegova odločitev predmet presoje sodišča v smislu člena 267 PDEU.

Države članice zagotovijo, da je pritožbeni mehanizem učinkovit.

3. Države članice zbirajo informacije o splošnem predmetu pritožb, številu pritožb, trajanju pritožbenih postopkov in o številu odločitev o odobritvi začasnih ukrepov. Države članice te informacije ter odločitve ali sodbe posredujejo Komisiji in BEREC-u na njuno obrazloženo zahtevo.

▼B

NASLOV IV
POSTOPKI NA NOTRANJEM TRGU

POGLAVJE I

Člen 32

Konsolidacija notranjega trga za elektronske komunikacije

1. Nacionalni regulativni organi pri izvajanju svojih nalog v skladu s to direktivo upoštevajo, v največji možni meri, cilje iz člena 3.

2. Nacionalni regulativni organi prispevajo k razvoju notranjega trga tako, da med seboj ter s Komisijo in BEREC-om sodelujejo na pregleden način, za zagotovitev skladne uporabe te direktive v vseh državah članicah. V ta namen sodelujejo zlasti s Komisijo in BEREC-om pri določanju najprimernejših vrst instrumentov in popravilnih ukrepov za reševanje posebnih razmer na trgu.

3. Kadar namerava nacionalni regulativni organ – razen če je v priporočilih ali smernicah, sprejetih v skladu s členom 34, določeno drugače – po zaključku javnega posvetovanj na podlagi člena 23, če je to potrebno, sprejeti ukrep, ki:

(a) spada na področje uporabe člena 61, 64, 67, 68 ali 83 in

(b) bi vplival na trgovino med državami članicami,

objavi osnutek ukrepa ter ga istočasno sporoči Komisiji, BEREC-u in nacionalnim regulativnim organom v drugih državah članicah in navede razloge zanj, v skladu s členom 20(3). Nacionalni regulativni organi, BEREC in Komisija lahko predložijo pripombe na ta osnutek ukrepa v roku enega meseca. Enomesečnega roka ni mogoče podaljšati.

4. Osnutek ukrepa iz odstavka 3 tega člena se v nadaljnjem obdobju dveh mesecev ne sprejme, kadar je namenjen:

(a) opredelitvi upoštevnega trga, ki se razlikuje od trgov, opredeljenih v priporočilu iz člena 64(1), ali

▼C1

(b) odločitvi o tem, ali se podjetje določi kot podjetje, ki ima bodisi samo ali skupaj z drugimi pomembno tržno moč, na podlagi člena 67(3) ali (4),

▼B

in bi negativno vplival na trgovanje med državami članicami ter je Komisija nacionalnemu regulativnemu organu sporočila, da meni, da bi osnutek ukrepa povzročil oviro za notranji trg, ali če resno dvomi o njegovi skladnosti s pravom Unije in zlasti s cilji iz člena 3. Tega dvomesečnega roka ni mogoče podaljšati. V tem primeru Komisija obvesti BEREC in nacionalne regulativne organe o svojih pridržkih ter jih sočasno objavi.

▼B

5. BEREC objavi mnenje o pridrških Komisije iz odstavka 4, v katerem navede, ali meni, da bi bilo treba osnutek ukrepa ohraniti, spremeniti ali umakniti, in, kadar je to primerno, v ta namen poda konkretne predloge.

6. V roku dveh mesecev iz odstavka 4 lahko Komisija:

(a) sprejme odločitev, s katero od zadevnega nacionalnega regulativnega organa zahteva, da osnutek ukrepa umakne, ali

(b) sprejme odločitev, s katero umakne pridrške iz odstavka 4.

Komisija pred sprejemom odločitve upošteva, v največji možni meri, mnenje BEREC-a.

Odločitvam iz točke (a) se priloži podrobna in objektivna analiza o tem, zakaj Komisija meni, da osnutek ukrepa ne bi smel biti sprejet, ter jih spremljajo konkretni predlogi za spremembo osnutka ukrepa.

7. Kadar Komisija sprejme odločitev v skladu s točko (a) odstavka 6 tega člena, na podlagi katere mora nacionalni regulativni organ umakniti osnutek ukrepa, nacionalni regulativni organ osnutek ukrepa spremeni ali umakne v šestih mesecih po izdaji odločitve Komisije. Kadar je osnutek ukrepa spremenjen, začne nacionalni regulativni organ v skladu s členom 23 javno posvetovanje in Komisijo v skladu z odstavkom 3 tega člena uradno obvesti o spremenjenem osnutku ukrepa.

8. Zadevni nacionalni regulativni organ upošteva, v največji možni meri, pripombe drugih nacionalnih regulativnih organov, BEREC-a in Komisije ter lahko, razen v primerih iz odstavka 4 in točke (a) odstavka 6, sprejme na podlagi pripomb pripravljen osnutek ukrepa in ga, kadar ga sprejme, sporoči Komisiji.

9. Nacionalni regulativni organ Komisiji in BEREC-u sporoči vse sprejete končne ukrepe, ki spadajo pod točki (a) in (b) odstavka 3.

10. Kadar nacionalni regulativni organ v izjemnih okoliščinah meni, da je nujno treba ukrepati z odstopanjem od postopka iz odstavkov 3 in 4, lahko nemudoma sprejme sorazmerne in prehodne ukrepe, da bi zagotovil konkurenco in zaščitil interese uporabnikov. Komisiji, drugim nacionalnim regulativnim organom in BEREC-u brez odlašanja sporoči te ukrepe z vsemi razlogi. Za odločitev nacionalnega regulativnega organa o tem, da bi taki ukrepi postali stalni ali da bi se podaljšal obdobje njihove uporabe, veljata odstavka 3 in 4.

11. Nacionalni regulativni organ lahko osnutek ukrepa kadar koli umakne.

Člen 33

Postopek za dosledno uporabo popravnih ukrepov

1. Kadar je cilj nameravanega ukrepa, zajetega v členu 32(3), naložitev, sprememba ali umik obveznosti za podjetje pri uporabi člena 61 ali 67 v povezavi s členi 69 do 76 in členom 83, lahko Komisija v obdobju enega meseca iz člena 32(3), zadevni nacionalni regulativni organ in BEREC uradno obvesti o razlogih, zaradi katerih meni, da bi osnutek ukrepa povzročil oviro za notranji trg, ali o resnih pomislekih o skladnosti ukrepa s pravom Unije. V takšnem primeru se osnutek ukrepa ne sprejme še tri mesece po uradnem obvestilu Komisije.

Če tako uradno obvestilo ni podano, lahko zadevni nacionalni regulativni organ sprejme osnutek ukrepa, pri tem pa upošteva, v največji možni meri, vse pripombe Komisije, BEREC-a ali drugih nacionalnih regulativnih organov.

2. V obdobju treh mesecev iz odstavka 1 tega člena Komisija, BEREC in zadevni nacionalni regulativni organ tesno sodelujejo, da se opredeli najbolj ustrezen in učinkovit ukrep glede na cilje iz člena 3, pri tem pa se ustrezno upoštevajo mnenja udeležencev na trgu in potreba, da se zagotovi razvoj dosledne regulativne prakse.

3. V šestih tednih od začetka trimesečnega obdobja iz odstavka 1 BEREC izda mnenje o uradnem obvestilu Komisije iz odstavka 1, v katerem navede, ali meni, da bi bilo treba osnutek ukrepa spremeniti ali umakniti, in, kadar je to primerno, v ta namen poda konkretne predloge. To mnenje je obrazloženo in se objavi.

4. Če v svojem mnenju BEREC soglaša z resnimi pomisleki Komisije, tesno sodeluje z zadevnim nacionalnim regulativnim organom, da se določi najprimernejši in najučinkovitejši ukrep. Pred koncem trimesečnega obdobja iz odstavka 1 lahko nacionalni regulativni organ:

(a) spremeni ali umakne osnutek ukrepa, ob upoštevanju, v največji možni meri, uradnega obvestila Komisije iz odstavka 1 ter mnenja BEREC-a, ali

(b) ohrani osnutek ukrepa.

5. Komisija lahko v enem mesecu po koncu trimesečnega obdobja iz odstavka 1 ter ob upoštevanju, v največji možni meri, morebitnega mnenja BEREC-a:

(a) izda priporočilo, v katerem zahteva, da zadevni nacionalni regulativni organ spremeni ali umakne osnutek ukrepa, in ki vsebuje konkretne predloge v ta namen, ter podaja razloge za svoje priporočilo, zlasti če BEREC ne soglaša z resnimi pomisleki Komisije;

▼B

- (b) sklene, da umakne svoje pridržke, navedene v skladu z odstavkom 1, ali
- (c) za osnutke ukrepov, za katere se uporablja drugi pododstavek člena 61(3) ali člen 76(2), sprejme odločitev, v kateri zahteva, da mora zadevni nacionalni regulativni organ umakniti osnutek ukrepa, kadar BEREC soglaša z resnimi pomisleki Komisije, ter ji priloži podrobno in objektivno analizo o tem, zakaj Komisija meni, da osnutek ukrepa ne bi smel biti sprejet, hkrati pa se predložijo konkretni predlogi za spremembo osnutka ukrepa, ob upoštevanju postopka iz člena 32(7), ki se uporablja smiselno.

6. V enem mesecu zatem, ko Komisija izda priporočilo iz točke (a) odstavka 5 ali umakne pridržke v skladu s točko (b) odstavka 5, zadevni nacionalni regulativni organ Komisiji in BEREC-u sporoči sprejeti končni ukrep.

To obdobje se lahko podaljša, da se omogoči nacionalnemu regulativnemu organu, da opravi javno posvetovanje v skladu s členom 23.

7. Kadar nacionalni regulativni organ sklene, da ne bo spremenil ali umaknil osnutka ukrepa na podlagi priporočila iz točke (a) odstavka 5, za to navede razloge.

8. Nacionalni regulativni organ lahko v kateri koli fazi postopka umakne predlagani osnutek ukrepa.

*Člen 34***Izvedbene določbe**

Komisija lahko po javnem posvetovanju in po posvetovanju z nacionalnimi regulativnimi organi ter ob upoštevanju, v največji možni meri, mnenja BEREC-a sprejme priporočila ali smernice v zvezi s členom 32, v katerih so opredeljene oblika, vsebina in stopnja podrobnosti, ki se navedejo v uradnih obvestilih, zahtevanih v skladu s členom 32(3), okoliščine, v katerih uradna obvestila niso potrebna, in izračun rokov.

*POGLAVJE II****Dosledno dodeljevanje radiofrekvenčnega spektra****Člen 35***Postopek medsebojnega strokovnega pregleda**

1. Kadar namerava nacionalni regulativni organ ali drug pristojni organ izvesti izbirni postopek v skladu s členom 55(2) v zvezi z radiofrekvenčnim spektrom, za katerega so bili s tehničnimi izvedbenimi ukrepi v skladu z Odločbo št. 676/2002/ES določeni harmonizirani pogoji, da se omogoči njegova uporaba za brezžična širokopasovna omrežja in storitve, o vsakem osnutku ukrepov, ki spadajo v področje uporabe primerjalnega ali konkurenčnega izbirnega postopka v skladu s členom 55(2), obvesti Skupino za politiko radiofrekvenčnega spektra v skladu s členom 23 ter navede, če in kdaj od Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra zahteva, da skliče forum za medsebojni strokovni pregled.

▼B

Skupina za politiko radiofrekvenčnega spektra na zahtevo organizira forum za medsebojni strokovni pregled za razpravo in izmenjavo mnenj o predloženih osnutkih ukrepov ter omogoči lažjo izmenjavo izkušenj in najboljših praks glede osnutkov ukrepov.

Forum za medsebojni strokovni pregled sestavljajo člani Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra, organizira pa ga predstavnik Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra, ki mu tudi predseduje.

2. Skupina za politiko radiofrekvenčnega spektra lahko najpozneje med javnim posvetovanjem na podlagi člena 23 izjemoma na lastno pobudo skliče forum za medsebojni strokovni pregled v skladu s pravilnikom za njegovo organizacijo, da bi izmenjala izkušnje in najboljše prakse glede osnutka ukrepa v zvezi z izbirnim postopkom, kadar meni, da bi osnutek ukrepa znatno posegel v sposobnost nacionalnega regulativnega ali drugega pristojnega organa, da doseže cilje iz členov 3, 45, 46 in 47.

3. Skupina za politiko radiofrekvenčnega spektra vnaprej določi in objavi objektivna merila za izjemen sklic foruma za medsebojni strokovni pregled.

4. Nacionalni regulativni organ ali drugi pristojni organ med forumom za medsebojni strokovni pregled pojasni, kako osnutek ukrepa:

- (a) podpira razvoj notranjega trga, čezmejno opravljanje storitev ter konkurenco in zagotavlja čim večje koristi za potrošnika ter na splošno dosega cilje iz členov 3, 45, 46 in 47 te direktive ter iz Odločbe 676/2002/ES in Sklepa št. 243/2012/EU;
- (b) zagotavlja dejansko in učinkovito uporabo radiofrekvenčnega spektra ter
- (c) zagotavlja stabilne in predvidljive naložbene pogoje za obstoječe in potencialne uporabnike radiofrekvenčnega spektra pri postavitvi omrežij za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, ki temeljijo na radiofrekvenčnem spektru.

5. V forumu za medsebojni strokovni pregled lahko prostovoljno sodelujejo strokovnjaki iz drugih pristojnih organov in iz BERECA.

6. Forum za medsebojni strokovni pregled je sklican samo enkrat med celotnim postopkom nacionalne priprave in posvetovanj v okviru enotnega izbirnega postopka za enega ali več radiofrekvenčnih pasov, razen če nacionalni regulativni ali drug pristojni organ zahteva njegov ponoven sklic.

7. Skupina za politiko radiofrekvenčnega spektra lahko na zahtevo nacionalnega regulativnega ali drugega pristojnega organa, ki je zahteval sejo, sprejme poročilo o tem, kako osnutek ukrepa izpolnjuje cilje iz odstavka 4, v katerem so predstavljena mnenja, izmenjana v forumu za medsebojni strokovni pregled.

▼B

8. Skupina za politiko radiofrekvenčnega spektra vsako leto februarja objavi poročilo o osnutkih ukrepov, o katerih so razpravljali na podlagi odstavkov 1 in 2. V poročilu so navedene izbrane izkušnje in najboljše prakse.

9. Skupina za politiko radiofrekvenčnega spektra lahko po forumu za medsebojni strokovni pregled na zahtevo nacionalnega regulativnega ali drugega pristojnega organa, ki je zahteval sejo, sprejme mnenje o osnutku ukrepa.

*Člen 36***Harmonizirano dodeljevanje radiofrekvenčnega spektra**

Kadar je uporaba radiofrekvenčnega spektra harmonizirana, pogoji in postopki dostopa dogovorjeni, podjetja, ki se jim dodeli radiofrekvenčni spekter, pa izbrana v skladu z mednarodnimi sporazumi in pravili Unije, države članice na podlagi tega podelijo pravico uporabe radiofrekvenčnega spektra. Če so v primeru skupnega izbirnega postopka izpolnjeni vsi nacionalni pogoji, vezani na pravico uporabe zadevnega radiofrekvenčnega spektra, države članice ne naložijo nadaljnjih pogojev, dodatnih meril ali postopkov, ki bi omejevali ali spreminjali pravilno izvedbo skupne dodelitve takšnega radiofrekvenčnega spektra ali povzročili njeno zamudo.

*Člen 37***Skupni postopek odobritve za podelitev individualnih pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra**

Dve ali več držav članic lahko ob upoštevanju vseh interesov, ki so jih izrazili udeleženci na trgu, sodelujejo med seboj in s Skupino za politiko radiofrekvenčnega spektra, da skupaj določijo skupne vidike postopka odobritve ter po potrebi skupaj izvedejo tudi izbirni postopek za dodelitev individualnih pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra.

Države članice lahko pri oblikovanju skupnega postopka odobritve upoštevajo naslednja merila:

- (a) posamezne nacionalne odobritvene postopke začnejo in izvajajo pristojni organi v skladu s skupno dogovorjenim načrtom;
- (b) v njem so po potrebi določeni skupni pogoji in postopki za izbiro ter dodelitev individualnih pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra med zadevnimi državami članicami;
- (c) v njem so po potrebi določeni skupni ali primerljivi pogoji, vezani na individualne pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra med zadevnimi državami članicami, med drugim z omogočanjem, da se uporabnikom dodelijo podobni bloki radiofrekvenčnega spektra;
- (d) dokler skupni postopek odobritve ni izveden, mora biti vseskozi odprt za druge države članice.

▼B

Kadar države članice kljub izraženemu interesu udeležencev na trgu ne ukrepajo skupaj, zadevne udeležence na trgu obvestijo o razlogih za svojo odločitev.

*POGLAVJE III***Postopki harmonizacije***Člen 38***Postopki harmonizacije**

1. Kadar Komisija ugotovi, da bi lahko razlike v tem, kako nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi izvajajo regulativne naloge, določene v tej direktivi, povzročile oviro za notranji trg, lahko ob upoštevanju, v največji možni meri, mnenja BEREC-a ali, kadar je ustrezno, Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra, sprejme priporočila ali, ob upoštevanju odstavka 3 tega člena, sklepe v obliki izvedbenih aktov, s katerimi zagotovi harmonizirano uporabo te direktive ter nadaljnje pospeševanje doseganja ciljev iz člena 3.

2. Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni in drugi pristojni organi pri opravljanju svojih nalog upoštevajo, v največji možni meri, priporočila iz odstavka 1. Kadar se nacionalni regulativni ali drug pristojni organ odloči, da priporočila ne bo upošteval, o tem obvesti Komisijo z navedbo razlogov za svoje stališče.

3. Sklepi, sprejeti na podlagi odstavka 1, vključujejo le identifikacijo harmoniziranega ali koordiniranega pristopa za obravnavo naslednjih zadev:

(a) nedoslednega izvajanja splošnih regulativnih pristopov za ureditev trgov elektronskih komunikacij za uporabo členov 64 in 67 s strani nacionalnih regulativnih organov, kadar to povzroči oviro za notranji trg; ti sklepi se ne nanašajo na posamična uradna obvestila nacionalnih regulativnih organov na podlagi člena 32; v takšnem primeru Komisija predlaga osnutek sklepa le:

(i) po najmanj dveh letih po sprejetju priporočila Komisije, ki obravnava isto vprašanje, in

(ii) ob upoštevanju, v največji možni meri, mnenja BEREC-a o sprejetju takega sklepa, ki ga BEREC izda v treh mesecih od zahteve Komisije;

(b) oštevilčenja, vključno s številčnimi območji, prenosljivostjo števil in identifikatorjev, sistemi za prevajanje števil in naslovov ter dostopom do služb za pomoč v sili na enotni evropski številki za klic v sili „112“.

▼B

4. Izvedbeni akti iz odstavka 1 tega člena se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 118(4).

5. BEREC lahko na lastno pobudo Komisiji svetuje, ali bi bilo treba sprejeti ukrep v skladu z odstavkom 1.

6. Če Komisija ne sprejme priporočila ali sklepa v enem letu od dneva, ko je BEREC sprejel mnenje o obstoju razlik pri tem, kako nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi izvajajo regulativne naloge, določene v tej direktivi, ki bi lahko povzročile oviro za notranji trg, razloge za to sporoči Evropskemu parlamentu in Svetu ter jih objavi.

Kadar Komisija sprejme priporočilo v skladu z odstavkom 1, vendar nedosledno izvajanje, ki povzroča ovire za notranji trg, dve leti pozneje še vedno obstaja, Komisija ob upoštevanju odstavka 3, sprejme sklep v obliki izvedbenega akta v skladu z odstavkom 4.

Kadar Komisija v nadaljnjem letu po tem, ko je bilo sprejeto priporočilo na podlagi drugega pododstavka, ne sprejme sklepa, razloge za to sporoči Evropskemu parlamentu in Svetu in jih objavi.

*Člen 39***Standardizacija**

1. Komisija sestavi seznam neobveznih standardov ali specifikacij, ki bi bili podlaga za spodbujanje harmoniziranega zagotavljanja elektronskih komunikacijskih omrežij, elektronskih komunikacijskih storitev ter pripadajočih zmogljivosti in pripadajočih storitev, ter ga objavi v *Uradnem listu Evropske unije*. Po potrebi lahko Komisija po posvetovanju z odborom, ustanovljenim z Direktivo (EU) 2015/1535, zahteva, da te standarde sestavijo evropske organizacije za standardizacijo (Evropski odbor za standardizacijo (CEN), Evropski odbor za elektrotehnično standardizacijo (Cenelec) in Evropski inštitut za telekomunikacijske standarde (ETSI)).

2. Države članice spodbujajo uporabo standardov ali specifikacij iz odstavka 1 za zagotavljanje storitev, tehničnih vmesnikov ali omrežnih funkcij, kadar je to nujno potrebno za zagotovitev interoperabilnosti storitev, povezljivosti med koncema, lažje zamenjave ponudnikov in prenosljivosti števil in identifikatorjev ter boljšo izbiro za uporabnike.

Če se standardi ali specifikacije ne objavijo v skladu z odstavkom 1, države članice spodbujajo uporabo standardov ali specifikacij, ki so jih sprejele evropske organizacije za standardizacijo.

Če takšnih standardov ali specifikacij ni, države članice spodbujajo uporabo mednarodnih standardov ali priporočil, ki jih sprejme Mednarodna telekomunikacijska zveza (ITU), Evropska konferenca poštnih in telekomunikacijskih uprav (CEPT), Mednarodna organizacija za standardizacijo (ISO) ali Mednarodna komisija za elektrotehniko (IEC).

▼B

Kadar mednarodni standardi obstajajo, države članice spodbujajo evropske organizacije za standardizacijo, da te standarde ali njihove ustrezne dele uporabljajo kot podlago za standarde, ki jih same razvijajo, razen kadar bi bili taki mednarodni standardi ali njihovi ustrezni deli neučinkoviti.

Noben standard ali specifikacija iz odstavka 1 ali iz tega odstavka ne preprečuje dostopa, ki ga je mogoče zahtevati na podlagi te direktive, kadar je to izvedljivo.

3. Če standardi ali specifikacije iz odstavka 1 niso ustrezno uporabljeni in zato ni mogoče zagotoviti interoperabilnosti storitev v eni ali več državah članicah, se lahko uporaba takih standardov ali specifikacij predpiše kot obvezna na podlagi postopka iz odstavka 4, kolikor je to nujno potrebno za zagotovitev interoperabilnosti in izboljšanje izbire za uporabnike.

4. Kadar namerava Komisija predpisati obvezno uporabo nekaterih standardov ali specifikacij, obvestilo o tem objavi v *Uradnem listu Evropske unije* in vse zadevne stranke pozove, naj javno izrazijo svoja stališča. Komisija z izvedbenimi akti določi, da je uporaba zadevnih standardov obvezna, in sicer tako, da jih na seznamu standardov ali specifikacij, objavljenem v *Uradnem listu Evropske unije*, navede kot obvezne standarde.

5. Kadar Komisija meni, da standardi ali specifikacije iz odstavka 1 ne prispevajo več k zagotavljanju harmoniziranih elektronskih komunikacijskih storitev, ne izpolnjujejo več potreb potrošnikov ali ovirajo tehnološki razvoj, jih odstrani s seznama standardov ali specifikacij iz odstavka 1.

6. Kadar Komisija meni, da standardi ali specifikacije iz odstavka 4 ne prispevajo več k zagotavljanju harmoniziranih elektronskih komunikacijskih storitev, ne izpolnjujejo več potreb potrošnikov ali ovirajo tehnološki razvoj, z izvedbenimi akti navedene standarde ali specifikacije odstrani s seznama standardov ali specifikacij iz odstavka 1.

7. Izvedbeni akti iz odstavkov 4 in 6 tega člena se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 118(4).

8. Ta člen se ne uporablja za nobeno od bistvenih zahtev, specifikacij vmesnika ali harmoniziranih standardov, za katere se uporablja Direktiva 2014/53/EU.

▼B

NASLOV V

VARNOST

*Člen 40***Varnost omrežij in storitev**

1. Države članice zagotovijo, da ponudniki javnih elektronskih komunikacijskih omrežij ali javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev sprejmejo ustrezne in sorazmerne tehnične in organizacijske ukrepe za ustrezno obvladovanje tveganj za varnost omrežij in storitev. Ob upoštevanju stanja tehnike ti ukrepi zagotavljajo raven varnosti, primerno predvidenemu tveganju. Ti ukrepi, vključno s šifriranjem kadar je to primerno, se sprejmejo zlasti za preprečitev in zmanjšanje učinka varnostnih incidentov na uporabnike ter na druga omrežja in storitve.

Agencija Evropske unije za varnost omrežij in informacij (v nadaljnjem besedilu: agencija ENISA) v skladu z Uredbo (EU) št. 526/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ prispeva k usklajevanju držav članic, da se preprečijo razlike v nacionalnih zahtevah, ki bi lahko povzročile varnostna tveganja in ovire na notranjem trgu.

2. Države članice zagotovijo, da ponudniki javnih elektronskih komunikacijskih omrežij ali javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev brez nepotrebnega odlašanja uradno obvestijo pristojni organ o varnostnem incidentu, ki je pomembno vplival na delovanje omrežij ali storitev.

Da bi določili, kako pomemben je vpliv varnostnega incidenta, se – kadar so na voljo – upoštevajo zlasti naslednji parametri:

- (a) število uporabnikov, ki jih je prizadel varnostni incident,
- (b) trajanje varnostnega incidenta,
- (c) geografska razširjenost območja, ki ga je prizadel varnostni incident,
- (d) v kolikšnem obsegu je prizadeto delovanje omrežja ali storitve,
- (e) obseg vpliva na gospodarske in družbene dejavnosti.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 526/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o Agenciji Evropske unije za varnost omrežij in informacij (ENISA) in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 460/2004 (UL L 165, 18.6.2013, str. 41).

▼B

Po potrebi zadevni pristojni organ obvesti pristojne organe v drugih državah članicah in agencijo ENISA. Če zadevni pristojni organ ugotovi, da je razkritje varnostnega incidenta v javnem interesu, lahko o tem obvesti javnost ali to zahteva od ponudnikov.

Zadevni pristojni organ enkrat letno Komisiji in agenciji ENISA predloži kratko poročilo o prejetih uradnih obvestilih in ukrepih, ki so bili sprejeti v skladu s tem odstavkom.

3. Države članice zagotovijo, da v primeru posebne in resne grožnje varnostnega incidenta v javnih elektronskih komunikacijskih omrežjih ali javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitvah ponudniki teh omrežij ali storitev svoje uporabnike, ki bi jih taka grožnja lahko prizadela, obvestijo o morebitnih zaščitnih ukrepih ali popravnihih ukrepih, ki jih lahko sprejmejo uporabniki. Po potrebi morajo ponudniki svoje uporabnike obvestiti tudi o sami grožnji.

4. Ta člen ne posega v Uredbo (EU) 2016/679 in Direktivo 2002/58/ES.

5. Komisija lahko ob upoštevanju, v največji možni meri, mnenja agencije ENISA sprejme izvedbene akte, v katerih podrobno opredeli tehnične in organizacijske ukrepe iz odstavka 1 ter okoliščine, obliko in postopke, ki se uporabljajo za zahteve glede uradnega obveščanja na podlagi odstavka 2. Ti akti v največji možni meri temeljijo na evropskih in mednarodnih standardih, državam članicam pa ne preprečujejo, da bi sprejele dodatne zahteve pri uresničevanju ciljev iz odstavka 1.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 118(4).

*Člen 41***Izvajanje in izvrševanje**

1. Države članice zagotovijo, da so zaradi izvajanja člena 40 pristojni organi pooblaščen, da za ponudnike javnih elektronskih komunikacijskih omrežij ali javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev izdajajo obvezujoča navodila, vključno s tistimi, ki zadevajo ukrepe za odpravo varnostnega incidenta oziroma njegovo preprečitev, kadar je bila ugotovljena resna grožnja, in časovne roke za izvajanje.

2. Države članice zagotovijo, da so pristojni organi pooblaščen, da od ponudnikov javnih elektronskih komunikacijskih omrežij ali javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev zahtevajo, da:

(a) predložijo informacije, potrebne za oceno varnosti njihovih omrežij in storitev, vključno z dokumentiranimi varnostnimi politikami, in

▼B

(b) privolijo v revizijo varnosti, ki jo izvede usposobljen neodvisen organ ali pristojen organ, rezultate revizije pa posredujejo pristojnemu organu; stroške revizije poravnava ponudnik.

3. Države članice zagotovijo, da imajo pristojni organi vsa potrebna pooblastila za preiskavo primerov neskladnosti in njihovih učinkov na varnost omrežij in storitev.

4. Države članice zagotovijo, da so pristojni organi za izvajanje člena 40 pooblaščen za pridobitev pomoči skupine za odzivanje na incidente na področju računalniške varnosti (v nadaljnjem besedilu: skupina CSIRT), določene na podlagi člena 9 Direktive (EU) 2016/1148, v zvezi z vprašanji, ki spadajo med naloge skupin CSIRT v skladu s točko 2 Priloge I k navedeni direktivi.

5. Pristojni organi se, kadar je to primerno in v skladu z nacionalnim pravom, posvetujejo in sodelujejo z zadevnimi nacionalnimi organi kazenskega pregona, pristojnimi organi, v smislu člena 8(1) Direktive (EU) 2016/1148, in nacionalnimi organi za varstvo podatkov.

DEL II

OMREŽJA

NASLOV I

VSTOP NA TRG IN POSTAVITEV*POGLAVJE I****Pristojbine****Člen 42***Pristojbine za pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra in pravice do namestitve zmogljivosti**

1. Države članice lahko pristojnemu organu dovolijo, da naloži pristojbine za pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra ali za pravice do namestitve zmogljivosti, ki se uporabljajo za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev in pripadajočih zmogljivosti, ki zagotavljajo optimalno uporabo teh virov, na, nad ali pod javnim ali zasebnim zemljiščem. Države članice zagotovijo, da so take pristojbine objektivno utemeljene, pregledne, nediskriminatorne in sorazmerne glede na njihov predvideni namen, ter upoštevajo splošne cilje te direktive.

2. Države članice si v zvezi s pravicami uporabe radiofrekvenčnega spektra prizadevajo zagotoviti, da je višina veljavnih pristojbin takšna, da zagotavlja učinkovito dodeljevanje in uporabo radiofrekvenčnega spektra, tako da med drugim:

(a) določijo pridržane cene kot minimalne pristojbine za pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra z upoštevanjem vrednosti teh pravic pri možni uporabi za druge namene;

(b) upoštevajo stroške, ki so posledica pogojev, vezanih na te pravice, in

▼ B

- (c) v največji možni meri uporabijo načine plačila, povezane z dejansko razpoložljivostjo radiofrekvenčnega spektra za uporabo.

*POGLAVJE II****Dostop do zemljišča****Člen 43***Pravice do poti**

1. Države članice zagotovijo, da pristojni organ pri obravnavi vloge za odobritev pravic:

- do namestitve zmogljivosti na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim, podjetju, pooblaščenemu za zagotavljanje javnih elektronskih komunikacijskih omrežij, ali
- do namestitve zmogljivosti na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim, podjetju, pooblaščenemu za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij, ki niso namenjena javnosti,

stori naslednje:

- (a) deluje na podlagi enostavnih, učinkovitih, preglednih in javno dostopnih postopkov, ki se uporabljajo brez diskriminacije in brez odlašanja, in v vsakem primeru svojo odločitev sprejme v šestih mesecih od prejema vloge, razen v primerih razlastitve, ter
- (b) upošteva načela preglednosti in nediskriminacije, kadar zadevne pravice pogojuje.

Postopki iz točk (a) in (b) se lahko razlikujejo glede na to, ali vlagatelj zagotavlja javna elektronska komunikacijska omrežja ali ne.

2. Države članice zagotovijo učinkovito strukturno ločitev funkcije za podeljevanje pravic iz odstavka 1 od dejavnosti, povezanih z lastništvom ali nadzorom, kadar javni ali lokalni organi ohranijo lastništvo ali nadzor nad podjetji, ki zagotavljajo javna elektronska komunikacijska omrežja ali javno dostopne elektronske komunikacijske storitve.

*Člen 44***Kolokacija in souporaba omrežnih elementov in pripadajočih zmogljivosti za ponudnike elektronskih komunikacijskih omrežij**

1. Kadar je operater uveljavil pravico na podlagi nacionalnega prava do namestitve zmogljivosti na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim ali je izkoristil postopek za razlastitev ali uporabo zemljišča, lahko pristojni organi odredijo kolokacijo in souporabo omrežnih elementov in pripadajočih zmogljivosti, nameščenih na tej podlagi, zaradi zaščite okolja, javnega zdravja, javne varnosti ali izpolnjevanja ciljev prostorskega načrtovanja.

▼B

Kolokacijo ali souporabo omrežnih elementov in nameščenih zmogljivosti ter souporaba zemljišča lahko odredijo samo po primernem obdobju javnega posvetovanja, med katerim se vsem zainteresiranim stranem da priložnost, da izrazijo svoja mnenja, ter samo na posebnih območjih, kjer taka souporaba šteje za nujno zaradi izpolnjevanja ciljev iz prvega pododstavka. Pristojni organi lahko odredijo souporabo takih zmogljivosti ali zemljišča, vključno s samim zemljiščem, stavbami, vhodi v zgradbe in napeljavo v njih, drogovi, antenami, stolpi in drugimi podpornimi konstrukcijami, kanali, vodi, vstopnimi jaški, priključnimi omaricami ali ukrepi, ki olajšujejo usklajevanje javnih del. Država članica lahko po potrebi določi nacionalni regulativni ali drug pristojni organ za eno ali več od naslednjih nalog:

- (a) koordinacijo procesa iz tega člena;
- (b) delovanje kot enotna informacijska točka;
- (c) določitev pravil za razdelitev stroškov souporabe zmogljivosti ali zemljišč in usklajevanja javnih del.

2. Ukrepi, ki jih sprejme pristojni organ v skladu s tem členom, so objektivni, pregledni, nediskriminatorni in sorazmerni. Kadar je primerno, se ti ukrepi izvršijo ob usklajevanju z nacionalnimi regulativnimi organi.

*POGLAVJE III****Dostop do radiofrekvenčnega spektra***

Oddelek 1

Odobritve*Člen 45***Upravljanje radiofrekvenčnega spektra**

1. Države članice ob ustreznem upoštevanju dejstva, da je radiofrekvenčni spekter javna dobrina z visoko socialno, kulturno in gospodarsko vrednostjo, zagotovijo učinkovito upravljanje radiofrekvenčnega spektra za elektronska komunikacijska omrežja in storitve na svojem ozemlju v skladu s členoma 3 in 4. Države članice zagotovijo, da pristojni organi razporedijo radiofrekvenčni spekter za elektronska komunikacijska omrežja in storitve, izdajo splošne odobritve v zvezi z njim in podelijo individualne pravice uporabe zanj na podlagi objektivnih, preglednih, nediskriminatornih in sorazmernih meril, ki spodbujajo konkurenco.

Pri uporabi tega člena države članice spoštujejo ustrezne mednarodne sporazume, vključno s Pravilnikom o radiokomunikacijah ITU in drugimi sporazumi, sprejetimi v okviru ITU, ki se uporabljajo za radiofrekvenčni spekter, kot je sporazum, sprejet na regionalni konferenci o radiokomunikacijah leta 2006, ter lahko upoštevajo javne politike.

▼B

2. Države članice spodbujajo harmonizacijo uporabe radiofrekvenčnega spektra za elektronska komunikacijska omrežja in storitve v Uniji, da bi zagotovile njegovo uspešno in učinkovito uporabo in koristi potrošnikom, kot so konkurenca, ekonomija obsega in interoperabilnost omrežij in storitev. Pri tem ravnajo v skladu s členom 4 te direktive in z Odločbo 676/2002/ES, med drugim tako da:

- (a) si prizadevajo za pokritost svojega nacionalnega ozemlja in prebivalstva z visokokakovostnimi in hitrimi brezžičnimi širokopasovnimi povezavami, pa tudi za pokritost glavnih nacionalnih in evropskih prometnih poti, vključno z vseevropskim prometnim omrežjem, kakor je določeno v Uredbi (EU) št. 1315/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾;
- (b) spodbujajo hiter razvoj novih brezžičnih komunikacijskih tehnologij in aplikacij v Uniji, vključno z medsektorskim pristopom, kadar je primerno;
- (c) zagotavljajo predvidljivost in doslednost pri podeljevanju, obnovitvi, spremembi, omejitvi in odvzemu pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra, da se spodbudijo dolgoročne naložbe;
- (d) zagotavljajo preprečevanje čezmejnega ali nacionalnega škodljivega motenja v skladu s členoma 28 oziroma 46 ter sprejemajo primerne preventivne in popravne ukrepe v ta namen;
- (e) spodbujajo souporabo radiofrekvenčnega spektra med podobnimi ali različnimi uporabami radiofrekvenčnega spektra v skladu s konkurenčnim pravom;
- (f) uporabljajo najustreznejši in najpreprostejši sistem odobritev v skladu s členom 46 na način, ki zagotavlja kar največjo stopnjo prožnosti, souporabe in učinkovitosti uporabe radiofrekvenčnega spektra;
- (g) uporabljajo pravila za podelitev, prenos, obnovitev, spremembo in odvzem pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra, ki so jasno in pregledno določena, da se zagotovijo regulativna varnost, doslednost in predvidljivost;
- (h) si prizadevajo za doslednost in predvidljivost po vsej Uniji v zvezi z načinom odobritve uporabe radiofrekvenčnega spektra zaradi varovanja javnega zdravja, ob upoštevanju Priporočila 1999/519/ES.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1315/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o smernicah Unije za razvoj vseevropskega prometnega omrežja in razveljavitvi Sklepa št. 661/2010/EU (UL L 348, 20.12.2013, str. 1).

▼ B

Za namen prvega pododstavka in v okviru razvijanja tehničnih izvedbenih ukrepov za pas radiofrekvenčnega spektra v skladu z Odločbo 676/2002/ES lahko Komisija Skupino za politiko radiofrekvenčnega spektra zaprosi, da poda mnenje, v katerem priporoči najustreznejše režime odobritve za uporabo radiofrekvenčnega spektra v tem pasu ali njegovih delih. Kadar je primerno in ob upoštevanju takšnega mnenja v največji možni meri, lahko Komisija sprejme priporočilo, z namenom, da sev Uniji spodbudi usklajen pristop glede režimov odobritve za uporabo tega pasu.

Kadar namerava Komisija sprejeti ukrepe v skladu s členom 39(1), (4), (5) in (6), lahko zaprosi za mnenje Skupino za politiko radiofrekvenčnega spektra o posledicah takih standardov ali specifikacij na koordinacijo, harmonizacijo in razpoložljivost radiofrekvenčnega spektra. Komisija pri nadaljnjem ukrepanju upošteva, v največji možni meri, mnenje Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra.

3. Če na trgu na nacionalni ali regionalni ravni ni povpraševanja po uporabi pasu harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra, lahko države članice dovolijo alternativno uporabo celotnega pasu ali njegovega dela, vključno z obstoječo uporabo, v skladu z odstavkoma 4 in 5 tega člena, pod pogojem, da:

- (a) ugotovitev, da na trgu ni povpraševanja po uporabi takšnega pasu, temelji na javnem posvetovanju v skladu s členom 23, vključno z v prihodnost usmerjeno oceno tržnega povpraševanja;
- (b) taka alternativna uporaba ne preprečuje ali ovira razpoložljivosti ali uporabe takšnega pasu v drugih državah članicah ter
- (c) zadevna država članica ustrezno upošteva dolgoročno razpoložljivost ali uporabo takšnega pasu v Uniji in ekonomijo obsega za opremo, ki je posledica uporabe harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra v Uniji.

Odločitev, da se izjemoma dovoli alternativna uporaba, se redno pregleduje, v vsakem primeru pa se pregleda takoj, ko potencialni uporabnik na pristojni organ naslovi ustrezno utemeljeno zahtevo za uporabo pasu v skladu s tehničnim izvedbenim ukrepom. Država članica obvesti Komisijo in druge države članice o sprejeti odločitvi, skupaj z obrazložitvijo, ter o rezultatu vsakega pregleda.

4. Brez poseganja v drugi pododstavek države članice zagotovijo, da se vse vrste tehnologij, ki se uporabljajo za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev, lahko uporabljajo v radiofrekvenčnem spektru, ki je opredeljen kot razpoložljiv za elektronske komunikacijske storitve v njihovih nacionalnih načrtih za razporeditev frekvenc v skladu s pravom Unije.

▼B

Vendar pa lahko države članice zagotovijo sorazmerne in nediskriminatorne omejitve za vrste tehnologij radijskega omrežja ali tehnologij za brezžični dostop, ki se uporabljajo za storitve elektronskih komunikacij, kadar je to potrebno zaradi:

- (a) preprečevanja škodljivega motenja;
- (b) varovanja javnega zdravja pred elektromagnetnimi polji, pri čemer se upošteva, v največji možni meri, Priporočilo 1999/519/ES;
- (c) zagotovitve tehnične kakovosti storitve;
- (d) zagotovitve največje souporabe radiofrekvenčnega spektra;
- (e) varovanja učinkovite uporabe radiofrekvenčnega spektra ali
- (f) uresnitve cilja v splošnem interesu v skladu z odstavkom 5.

5. Brez poseganja v drugi pododstavek države članice zagotovijo, da se vse vrste elektronskih komunikacijskih storitev izvajajo v radiofrekvenčnem spektru, ki je opredeljen kot razpoložljiv za elektronske komunikacijske storitve v njihovih nacionalnih načrtih za razporeditev frekvenc v skladu s pravom Unije. Vendar pa lahko države članice določijo sorazmerne in nediskriminatorne omejitve za vrste elektronskih komunikacijskih storitev, ki jih je treba zagotoviti, vključno z izpolnitvijo zahteve na podlagi Pravilnika o radiokomunikacijah ITU, kadar je to potrebno.

Ukrepi, ki zahtevajo zagotavljanje elektronske komunikacijske storitve v določenem pasu, ki je na voljo elektronskim komunikacijskim storitvam, so upravičeni z namenom uresnitve cilja v splošnem interesu, kakor so ga opredelile države članice v skladu s pravom Unije, kot na primer, vendar ne omejeno na:

- (a) varovanje življenja;
- (b) spodbujanje socialne, regionalne ali teritorialne kohezije;
- (c) preprečevanje neučinkovite uporabe radiofrekvenčnega spektra ali
- (d) spodbujanje kulturne in jezikovne raznolikosti ter pluralnosti medijev, na primer zagotavljanje storitev razširjanja radijskih in televizijskih programov.

Ukrep, ki prepoveduje zagotavljanje katere koli druge elektronske komunikacijske storitve v določenem pasu, se uporablja samo, kadar je upravičen s potrebo po storitvi varovanja življenja. Države članice lahko izjemoma tak ukrep tudi razširijo zaradi izpolnjevanja drugih ciljev v splošnem interesu, kakor jih določijo države članice v skladu s pravom Unije.

▼B

6. Države članice redno preverjajo nujnost omejitev iz odstavkov 4 in 5 ter objavljajo rezultate takih preverjanj.
7. Omejitve, določene pred 25. majem 2011, morajo biti v skladu z odstavkoma 4 in 5 do 20. decembra 2018.

*Člen 46***Odobritev uporabe radiofrekvenčnega spektra**

1. Države članice spodbujajo uporabo radiofrekvenčnega spektra, vključno s souporabo, v okviru splošnih odobritev ter omejijo podeljevanje individualnih pravic c uporabe radiofrekvenčnega spektra na primere, ko so take pravice nujne za povečanje učinkovite uporabe zaradi povpraševanja in ob upoštevanju meril iz drugega pododstavka. V vseh drugih primerih določijo pogoje za uporabo radiofrekvenčnega spektra v splošni odobritvi.

V ta namen države članice določijo najprimernejši režim za odobritev uporabe radiofrekvenčnega spektra, ob upoštevanju:

- (a) posebnih značilnosti zadevnega radiofrekvenčnega spektra;
- (b) potrebe po zaščiti pred škodljivim motenjem;
- (c) oblikovanja zanesljivih pogojev za souporabo radiofrekvenčnega spektra, kadar je primerno;
- (d) potrebe po zagotavljanju tehnične kakovosti komunikacij ali storitve;
- (e) ciljev v splošnem interesu, kakor jih določijo države članice v skladu s pravom Unije;
- (f) potrebe po zaščiti učinkovite uporabe radiofrekvenčnega spektra.

Države članice skušajo pri odločitvi o izdaji splošne odobritve ali podelitvi individualnih pravic uporabe harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra, ob upoštevanju tehničnih izvedbenih ukrepov, sprejetih v skladu s členom 4 Odločbe 676/2002/ES, čim bolj zmanjšati težave zaradi škodljivega motenja, tudi pri souporabi radiofrekvenčnega spektra na podlagi kombinacije splošne odobritve in individualnih pravic uporabe.

Kjer je primerno države članice ocenijo možnost odobritve uporabe radiofrekvenčnega spektra na podlagi kombinacije splošne odobritve in individualnih pravic uporabe, pri čemer upoštevajo verjetne učinke različnih kombinacij splošnih odobritev in individualnih pravic uporabe ter postopnega prehoda iz ene kategorije v drugo na konkurenco, inovacije in vstop na trg.

▼B

Države članice ob ustreznem upoštevanju tehnoloških rešitev za obvladovanje škodljivega motenja naložijo najmanj zahteven režim izdajanja odobritev, da čim bolj zmanjšajo omejitve uporabe radiofrekvenčnega spektra.

2. Pristojni organi pri sprejemanju odločitve v skladu z odstavkom 1 zaradi spodbujanja souporabe radiofrekvenčnega spektra zagotovijo, da so pogoji za souporabo radiofrekvenčnega spektra jasno določeni. Taki pogoji morajo spodbujati učinkovito uporabo radiofrekvenčnega spektra, konkurenco in inovacije.

*Člen 47***Pogoji, vezani na individualne pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra**

1. Pristojni organi vežejo individualne pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra v skladu s členom 13(1) s pogoji na način, ki zagotovi optimalno ter najuspešnejšo in najučinkovitejšo uporabo radiofrekvenčnega spektra. Pred dodelitvijo ali obnovitvijo teh pravic jasno določijo vse take pogoje, vključno z zahtevano ravno uporabo in možnostjo, da se ta obveznost izpolni s prodajo ali dajanjem v zakup, da se zagotovi izvajanje teh pogojev v skladu s členom 30. Pogoji, vezani na obnove pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra, ne smejo prinašati neupravičenih prednosti obstoječim imetnikom teh pravic.

Ti pogoji opredelijo ustrezne parametre, vključno z roki za izvajanje pravic uporabe, pri čemer lahko pristojni organ v primeru nespoštovanja tega roka pravico uporabe odvzame ali uvede druge ukrepe.

Pristojni organi se pravočasno in na pregleden način posvetujejo z zainteresiranimi stranmi in jih obvestijo o pogojih, vezanih na individualne pravice uporabe, pred njihovo uvedbo. Vnaprej določijo merila za oceno izpolnjevanja teh pogojev in o njih na pregleden način obvestijo zainteresirane strani.

2. Pri vezanju pogojev na individualne pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra lahko pristojni organi, zlasti z namenom zagotoviti uspešno in učinkovito uporabo radiofrekvenčnega spektra ali izboljšati pokritost, določijo naslednje možnosti:

- (a) souporabo pasivne ali aktivne infrastrukture, ki temelji na radiofrekvenčnem spektru, ali radiofrekvenčnega spektra;
- (b) poslovne dogovore o dostopu do gostovanja;
- (c) skupno postavitve infrastrukture za zagotavljanje omrežij ali storitev, ki temeljijo na uporabi radiofrekvenčnega spektra.

▼B

Pristojni organi v pogojih, vezanih na pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra, ne preprečujejo souporabe radiofrekvenčnega spektra. Podjetja pri izvajanju pogojev, naloženih na podlagi tega odstavka, še naprej upoštevajo konkurenčno pravo.

Oddelek 2

Pravice uporabe*Člen 48***Podelitev individualnih pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra**

1. Kadar je treba podeliti individualne pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra, države članice take pravice na zahtevo podelijo vsakemu podjetju, ki zagotavlja elektronska komunikacijska omrežja ali storitve na podlagi splošne odobritve iz člena 12, ob upoštevanju člena 13, točke (c) člena 21(1) in člena 55 ter vseh drugih pravil, ki zagotavljajo učinkovito uporabo teh virov v skladu s to direktivo.
2. Brez poseganja v posebna merila in postopke, ki jih države članice sprejmejo za podelitev individualnih pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra ponudnikom storitev razširjanja vsebin radijskih ali televizijskih programov za izpolnjevanje ciljev v splošnem interesu v skladu s pravom Unije, se individualne pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra podeljujejo z odprtimi, objektivnimi, preglednimi, nediskriminatornimi in sorazmernimi postopki ter v skladu s členom 45.
3. Izjema glede zahtev po odprtem postopku se lahko uporabi kadar je podelitev individualnih pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra ponudnikom storitev razširjanja vsebin radijskih ali televizijskih programov potrebna za doseganje cilja v splošnem interesu, kakor ga določijo države članice v skladu s pravom Unije.
4. Pristojni organi se o vlogah za individualne pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra odločajo v okviru izbirnih postopkov na podlagi objektivnih, preglednih, sorazmernih in nediskriminatornih meril za upravičenost, ki so vnaprej določena in odražajo pogoje, vezane na take pravice. Pristojni organi imajo možnost od vlagateljev zahtevati vse potrebne informacije, da bi lahko na podlagi teh meril ocenili njihovo zmožnost izpolnjevanja teh pogojev. Kadar pristojni organ ugotovi, da vlagatelj nima potrebne zmožnosti, o tem predloži ustrezno obrazloženo odločitev.
5. Pri podeljevanju individualnih pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra države članice določijo, ali lahko imetnik pravic te pravice prenese ali jih da v zakup in pod kakšnimi pogoji. Uporabljata se člena 45 in 51.

▼B

6. Pristojni organ sprejme, sporoči in objavi odločitve o podelitvi individualnih pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra čim prej po prejemu popolne vloge oziroma v šestih tednih v primeru radiofrekvenčnega spektra, ki je bil opredeljen kot razpoložljiv za elektronske komunikacijske storitve v nacionalnem načrtu za razporeditev frekvenc. Ta rok ne posega v člen 55(7) in v noben veljaven mednarodni sporazum v zvezi z uporabo radiofrekvenčnega spektra ali orbitalnih leg.

*Člen 49***Trajanje pravic**

1. Kadar države članice odobrijo uporabo radiofrekvenčnega spektra prek individualnih pravic uporabe za določeno obdobje, zagotovijo, da je pravica uporabe podeljena za obdobje, ki je primerno glede na cilje, zasledovane v skladu s členom 55(2), pri čemer se upošteva, da je treba zagotoviti konkurenco ter zlasti uspešno in učinkovito uporabo radiofrekvenčnega spektra in spodbujati inovacije ter učinkovite naložbe, med drugim z dopustitvijo ustreznega obdobja za amortizacijo naložb.

2. Kadar države članice podelijo individualne pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra, za katerega so bili s tehničnimi izvedbenimi ukrepi v skladu z Odločbo 676/2002/ES določeni harmonizirani pogoji, da se v določenem obdobju omogoči njegova uporaba za brezžične širokopasovne elektronske komunikacijske storitve (v nadaljnjem besedilu: brezžične širokopasovne storitve), zagotovijo vsaj 20-letno regulativno predvidljivost za imetnike pravic glede pogojev vlaganja v infrastrukturo, ki je odvisna od uporabe takega radiofrekvenčnega spektra, ter pri tem upoštevajo zahteve iz odstavka 1 tega člena. Po potrebi se ta člen spremeni zaradi vsake spremembe pogojev, vezanih na te pravice uporabe, v skladu s členom 18.

V ta namen države članice zagotovijo, da so pod pogoji, določenimi v tem odstavku, take pravice veljavne vsaj 15 let, ter se, kadar je to potrebno zaradi skladnosti s prvim pododstavkom, to obdobje veljavnosti ustrezno podaljša.

Države članice v okviru pogojev, določenih na podlagi člena 55(3) in (6), na pregleden način zagotovijo, da imajo vse zainteresirane strani pred podelitvijo teh pravic dostop do splošnih meril za podaljšanje trajanja pravic uporabe. Taka splošna merila se nanašajo na:

(a) potrebo po zagotovitvi uspešne in učinkovite uporabe zadevnega radiofrekvenčnega spektra, cilje iz točk (a) in (b) člena 45(2) ali potrebo po izpolnitvi ciljev v splošnem interesu glede zagotovitve zaščite življenja, javnega reda, javne varnosti ali obrambe in

(b) potrebo po zagotavljanju neizkrivljene konkurence.

▼ B

Pristojni organ najpozneje dve leti pred potekom prvotne veljavnosti individualne pravice uporabe opravi objektivno in v prihodnost usmerjeno oceno splošnih meril, določenih za podaljšanje trajanja te pravice uporabe, v okviru točke (c) člena 45(2). Pod pogojem, da pristojni organ ni uvedel ukrepov za uveljavljanje zaradi neizpolnjevanja pogojev za pravice uporabe v skladu s členom 30, podaljša trajanje pravice uporabe, razen če ugotovi, da tako podaljšanje ne bi bilo skladno s splošnimi merili, določenimi v točki (a) ali (b) tretjega pododstavka tega odstavka.

Pristojni organ na podlagi te ocene uradno obvesti imetnika pravic, ali bo odobrilo podaljšanje trajanja pravice uporabe.

Če tako podaljšanje ni odobreno, pristojni organ uporabi člen 48 za podelitev pravic uporabe za zadevni specifični pas radiofrekvenčnega spektra.

Vsi ukrepi na podlagi tega odstavka morajo biti sorazmerni, nediskriminatorni, pregledni in obrazloženi.

Z odstopanjem od člena 23 imajo zainteresirane strani možnost, da izrazijo stališče o katerem koli osnutku ukrepa na podlagi tretjega in četrtega pododstavka tega odstavka v obdobju vsaj treh mesecev.

Ta odstavek ne posega v uporabo členov 19 in 30.

Države članice pri določanju pristojbin za pravice uporabe upoštevajo mehanizem, določen v tem odstavku.

3. Kadar je to ustrezno utemeljeno, lahko države članice odstopajo od odstavka 2 tega člena v naslednjih primerih:

- (a) na omejenih geografskih območjih, na katerih izrazito primanjkuje možnosti za dostop do visokozmogljivih omrežij ali takega dostopa sploh ni in je to potrebno za izpolnitev ciljev iz člena 45(2);
- (b) za specifične kratkoročne projekte;
- (c) za poskusno uporabo;
- (d) za uporabo radiofrekvenčnega spektra, ki je lahko v skladu s členom 45(4) in (5) na voljo skupaj z brezžičnimi širokopasovnimi storitvami, ali
- (e) za alternativno uporabo radiofrekvenčnega spektra v skladu s členom 45(3).

4. Države članice lahko prilagodijo trajanje pravic uporabe iz tega člena, da zagotovijo sočasen iztek obdobja trajanja pravic v enem ali več pasovih.

Člen 50

Obnovitev individualnih pravic uporabe harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra

1. Nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi sprejmejo odločitev o obnovitvi individualnih pravic uporabe harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra pravočasno pred iztekom obdobja trajanja teh pravic, razen kadar je bila možnost podaljšanja izrecno izključena ob dodelitvi. Ti organi v ta namen ocenijo potrebo po taki obnovitvi na lastno pobudo ali na zahtevo imetnika pravic, vendar v tem primeru ne prej kot pet let pred iztekom obdobja trajanja zadevnih pravic. To ne vpliva na določbe o obnovitvi, ki se uporabljajo za obstoječe pravice.

2. Pri sprejemanju odločitve v skladu z odstavkom 1 tega člena pristojni organi med drugim upoštevajo:

- (a) izpolnjevanje ciljev iz člena 3, člena 45(2) in člena 48(2) ter ciljev javne politike v skladu s pravom Unije ali nacionalnim pravom;
- (b) izvajanje tehničnega izvedbenega ukrepa, sprejetega v skladu s členom 4 Odločbe 676/2002/ES;
- (c) pregled ustreznega izvajanja pogojev, vezanih na zadevno pravico;
- (d) potrebo po spodbujanju konkurence ali preprečevanju izkrivljanja konkurence v skladu s členom 52;
- (e) potrebo po povečanju učinkovitosti uporabe radiofrekvenčnega spektra zaradi tehnološkega ali tržnega razvoja;
- (f) potrebo po preprečevanju hudih motenj pri zagotavljanju storitev.

3. Pristojni organi pri odločanju o morebitni obnovitvi individualnih pravic uporabe harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra, za katerega je število pravic uporabe omejeno na podlagi odstavka 2 tega člena, izvedejo odprt, pregleden in nediskriminatoren postopek ter med drugim:

- (a) dajo vsem zainteresiranim stranem priložnost, da izrazijo svoja stališča na javnem posvetovanju v skladu s členom 23, in
- (b) jasno navedejo razloge za tako morebitno obnovitev.

Nacionalni regulativni ali drug pristojni organ pri odločanju o tem, ali naj obnovi pravice uporabe ali organizira nov izbirni postopek za podelitev pravic uporabe na podlagi člena 55, upošteva vse dokaze, ki izhajajo iz posvetovanja na podlagi prvega pododstavka tega odstavka, da obstaja povpraševanje na trgu s strani podjetij, ki niso imetniki pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra v zadevnem pasu.

▼ B

4. Ob odločitvi za obnovitev individualnih pravic uporabe harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra se lahko opravi pregled pristojbin in drugih pogojev, vezanih na te pravice. Po potrebi lahko nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi prilagodijo pristojbine za pravice uporabe v skladu s členom 42.

*Člen 51***Prenos ali dajanje v zakup individualnih pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra**

1. Države članice zagotovijo, da lahko podjetja prenesejo ali dajo v zakup drugim podjetjem individualne pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra.

Države članice lahko določijo, da se ta odstavek ne uporablja, če je bila individualna pravica uporabe radiofrekvenčnega spektra na začetku dodeljena podjetju brezplačno ali dodeljena za radiodifuzijo.

2. Države članice zagotovijo, da je o nameri podjetja, da prenese pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra ali jih da v zakup, ter o njihovem dejanskem prenosu v skladu z nacionalnimi postopki uradno obveščen pristojni organ in da so podatki o tem objavljeni. V primeru harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra mora biti vsak tak prenos skladen s takšno harmonizirano uporabo.

3. Države članice dovolijo prenos ali dajanje v zakup pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra, kadar so ohranjeni prvotni pogoji, vezani na pravice uporabe. Brez poseganja v potrebo po zagotovitvi neizkrivljanja konkurence, zlasti v skladu s členom 52, države članice:

- (a) za prenos in zakup pravic uporabijo najmanj zahteven postopek;
- (b) ne zavrnejo dajanja v zakup pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra, kadar zakupodajalec prevzame odgovornost za izpolnjevanje prvotnih pogojev, vezanih na pravice uporabe;
- (c) ne zavrnejo prenosa pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra, razen če obstaja očitno tveganje, da novi imetnik ni zmožen izpolnjevati prvotnih pogojev za pravico uporabe.

Upravne pristojbine, naložene podjetjem v povezavi z obdelavo vloge za prenos ali zakup pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra, morajo biti skladne s členom 16.

Točke (a), (b) in (c) prvega pododstavka ne posegajo v pristojnost držav članic, da uveljavljajo skladnost s pogoji, vezanimi na pravice uporabe, in sicer kadar koli ter v zvezi z zakupodajalcem in zakupnikom v skladu z njihovim nacionalnim pravom.

Pristojni organi olajšajo prenos ali dajanje v zakup pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra, tako da pravočasno obravnavajo vsako zahtevo za spremembo pogojev, vezanih na pravico, in zagotovijo, da je mogoče pravice ali ustrezni radiofrekvenčni spekter v največji možni meri razdeliti ali razčleniti.

▼B

Pri katerem koli prenosu ali zakupu pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra pristojni organi objavijo relevantne podrobnosti o individualnih pravicah, s katerimi se lahko trguje, v standardiziranem elektronskem formatu, ko so pravice ustvarjene, in te podrobnosti hranijo, dokler obstajajo pravice.

Komisija lahko sprejme izvedbene akte, v katerih opredeli te relevantne podrobnosti.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 118(4).

*Člen 52***Konkurenca**

1. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi pri odločanju o podelitvi, spremembi ali obnovitvi pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra za elektronska komunikacijska omrežja in storitve v skladu s to direktivo spodbujajo učinkovito konkurenco in preprečujejo izkrivljanje konkurence na notranjem trgu.

2. Kadar države članice podelijo, spremenijo ali obnovijo pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra, lahko njihovi nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi po nasvetu nacionalnega regulativnega organa sprejme ustrezne ukrepe, kot so:

- (a) omejitev količine radiofrekvenčnih pasov, za katerega so pravice uporabe podeljene vsakemu podjetju, ali, kadar je to upravičeno, vezanje pogojev na take pravice uporabe, kot so zagotavljanje veleprodajnega dostopa, nacionalno ali regionalno gostovanje, v nekaterih pasovih ali v nekaterih skupinah pasov s podobnimi značilnostmi;
- (b) rezerviranje določenega dela radiofrekvenčnega pasu ali skupine pasov za dodelitev novim udeležencem na trgu, če je to potrebno in upravičeno glede na posebne razmere na nacionalnem trgu;
- (c) zavrnitev podelitve novih pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra ali dopustitve novih uporab radiofrekvenčnega spektra v nekaterih pasovih ali vezanje pogojev na podelitev novih pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra ali za odobritev novih uporab radiofrekvenčnega spektra, da z nobeno dodelitvijo, prenosom ali kopičenjem pravic uporabe ne bi prišlo do izkrivljanja konkurence;
- (d) vključitev pogojev o prepovedi prenosov pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra, za katere se na ravni Unije ali nacionalni ravni ne opravlja nadzora nad združevanjem, ali uvedba pogojev zanje, če obstaja verjetnost, da bi taki prenosi znatno škodovali konkurenci;
- (e) sprememba obstoječih pravic v skladu s to direktivo, kadar je to potrebno za naknadno odpravo izkrivljanja konkurence zaradi prenosa ali kopičenja pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra.

▼B

Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi ob upoštevanju tržnih razmer in razpoložljivih referenčnih meril sprejmejo svojo odločitev na podlagi objektivne in v prihodnost usmerjene ocene konkurenčnih tržnih pogojev, nujnosti takih ukrepov za ohranjanje ali doseganje učinkovite konkurence in verjetnih učinkov takih ukrepov na obstoječe in prihodnje naložbe udeležencev na trgu, zlasti za postavitve omrežja. Pri tem upoštevajo pristop k analizi trga iz člena 67(2).

3. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi pri uporabi odstavka 2 tega člena ravnajo v skladu s postopki iz členov 18, 19, 23 in 35.

Oddelek 3**Postopki***Člen 53***Koordinirani časovni načrt dodelitev radiofrekvenčnega spektra**

1. Države članice sodelujejo z namenom koordinirati uporabo harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra za elektronska komunikacijska omrežja in storitve v Uniji ter pri tem ustrezno upoštevajo različne nacionalne tržne razmere. Del tega je lahko določitev enega ali, kadar je primerno, več skupnih datumov, do katerih je treba odobriti uporabo posameznega harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra.

2. Kadar so bili s tehničnimi izvedbenimi ukrepi v skladu z Odločbo 676/2002/ES določeni harmonizirani pogoji, da se omogoči uporaba radiofrekvenčnega spektra za brezžična širokopasovna omrežja in storitve, države članice dovolijo uporabo tega radiofrekvenčnega spektra čim prej in najpozneje 30 mesecev po sprejetju tega ukrepa, ali čim prej po umiku morebitne odločitve o izjemni dopustitvi alternativne uporabe na podlagi člena 45(3) te direktive. To ne posega v Sklep (EU) 2017/899 in v pravico Komisije do pobude pri predlaganju zakonodajnih aktov.

3. Država članica lahko odloži rok iz odstavka 2 tega člena za poseben pas v naslednjih primerih:

- (a) v obsegu, ki ga upravičuje omejitev uporabe tega pasu na podlagi cilja v splošnem interesu iz točke (a) ali (d) člena 45(5);
- (b) zaradi nerešenih vprašanj v okviru čezmejne koordinacije s tretjimi državami, katere posledica je škodljivo motenje, pod pogojem, da je, kadar je to primerno, prizadeta država članica zahtevala pomoč Unije v skladu s členom 28(5);
- (c) zaradi zaščite nacionalne varnosti in obrambe ali
- (d) zaradi višje sile.

Zadevna država članica tak odlog preveri vsaj enkrat vsaki dve leti.

▼B

4. Država članica lahko odloži rok iz odstavka 2 za poseben pas v potrebnem obsegu ter za največ 30 mesecev zaradi:
- (a) nerešenih vprašanj v okviru čezmejne koordinacije med državami članicami, katere posledica je škodljivo motenje, pod pogojem, da prizadeta država članica pravočasno sprejme vse potrebne ukrepe v skladu s členom 28(3) in (4);
  - (b) potrebe, da zagotovi, in kompleksnosti zagotavljanja tehnične migracije obstoječih uporabnikov tega pasu.
5. Zadevna država članica o odlogu iz odstavka 3 ali 4 pravočasno obvesti druge države članice in Komisijo ter navede razloge zanj.

*Člen 54***Koordinirani časovni načrt dodelitve posebnih pasov 5G**

1. Kadar je to potrebno za uvedbo 5G, države članice za prizemne sisteme, ki lahko zagotavljajo brezžične širokopasovne storitve, do 31. decembra 2020 sprejmejo vse ustrezne ukrepe, s katerimi:
- (a) reorganizirajo in omogočijo uporabo dovolj velikih blokov pasu med 3,4 in 3,8 GHz;
  - (b) omogočijo uporabo vsaj 1 GHz pasu med 24,25 in 27,5 GHz, pod pogojem, da obstajajo jasni dokazi, da obstaja povpraševanje na trgu in ni znatnih ovir za migracijo obstoječih uporabnikov ali sprostitev pasu.
2. Vendar lahko države članice podaljšajo rok iz odstavka 1 tega člena v skladu s členom 45(3), ali členom 53(2), (3) ali (4), kadar je to upravičeno.
3. Ukrepi, sprejeti na podlagi odstavka 1 tega člena, morajo biti v skladu s harmoniziranimi pogoji, določenimi s tehničnimi izvedbenimi ukrepi v skladu s členom 4 Odločbe 676/2002/ES.

*Člen 55***Postopek za omejitev števila pravic uporabe, ki se podelijo za radiofrekvenčni spekter**

1. Brez poseganja v člen 53, kadar država članica sklene, da pravica uporabe radiofrekvenčnega spektra ne more biti predmet splošne odobritve, in razmišlja o omejitvi števila pravic uporabe, ki se podelijo za radiofrekvenčni spekter, med drugim:
- (a) jasno navede razloge za omejitev pravic uporabe, zlasti tako, da skrbno pretehta potrebo po doseganju kar največjih koristi za uporabnike in spodbujanju razvoja konkurence, ter pregledovati, kot je ustrezno, omejitve v rednih intervalih oziroma na razumno zahtevo zadevnih podjetij;

▼ B

- (b) da vsem zainteresiranim stranem, vključno z uporabniki in potrošniki, priložnost, da v skladu s členom 23 prek javnega posvetovanja izrazijo svoja stališča o vsaki omejitvi.

2. Kadar država članica sklene, da je število pravic uporabe treba omejiti, jasno določi in navede razloge za cilje, ki naj bi se dosegli s konkurenčnim ali primerljivim izbirnim postopkom na podlagi tega člena, ter jih po možnosti količinsko opredeli, pri čemer ustrezno upošteva potrebo po izpolnitvi nacionalnih ciljev in ciljev notranjega trga. Cilji, ki jih lahko države članice določijo, da bi pripravile poseben izbirni postopek, so ob spodbujanju konkurence omejeni tudi na enega ali več od naslednjih ciljev:

- (a) spodbujanje pokritosti;
- (b) zagotavljanje potrebne kakovosti storitev;
- (c) spodbujanje učinkovite uporabe radiofrekvenčnega spektra, tudi z upoštevanjem pogojev, ki so vezani na pravice uporabe in višine pristojbin;
- (d) spodbujanje inovacij in razvoja podjetij.

Nacionalni regulativni ali drugi pristojni organ jasno opredeli in utemelji izbiro izbirnega postopka, vključno z morebitno predhodno fazo za dostop do izbirnega postopka. Prav tako jasno navede rezultat katere koli povezane ocene konkurenčnih, tehničnih in gospodarskih razmer na trgu ter razloge za morebitno uporabo in izbiro ukrepov na podlagi člena 35.

3. Države članice objavijo vsako odločitev o izbranem izbirnem postopku in povezanih pravilih z jasno navedbo razlogov za to. Prav tako objavijo pogoje, vezane na pravice uporabe.

4. Po določitvi izbirnega postopka države članice pozovejo k predložitvi vlog za podelitev pravic uporabe.

5. Kadar država članica sklene, da se lahko podelijo dodatne pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra ali kombinacija splošne odobritve in individualnih pravic uporabe, ta sklep objavi in začne postopek za podelitev takih pravic.

6. Kadar je treba omejiti podeljevanje pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra, države članice podelijo take pravice na podlagi izbirnih meril in izbirnega postopka, ki morajo biti objektivni, pregledni, nediskriminatorni in sorazmerni. Pri vseh izbirnih merilih je treba upoštevati uresničitev ciljev in zahtev iz členov 3, 4, 28 in 45.

▼B

7. Kadar morajo države članice uporabiti konkurenčne ali primerjalne izbirne postopke, lahko podaljšajo najdaljši rok šest tednov iz člena 48(6) za toliko časa, kot je potrebno, vendar največ za osem mesecev, da za vse zainteresirane strani zagotovijo pravične, primerne, odprte in pregledne postopke, za katere veljajo posebni časovni načrti, določeni na podlagi člena 53.

Ti roki ne posegajo v noben veljavni mednarodni sporazum v zvezi z uporabo radiofrekvenčnega spektra in satelitsko koordinacijo.

8. Ta člen ne posega v prenos pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra v skladu s členom 51.

*POGLAVJE IV**Postavitev in uporaba brezžične omrežne opreme**Člen 56***Dostop do radijskih lokalnih omrežij**

1. Pristojni organi dovolijo, da se dostop do javnih elektronskih komunikacijskih omrežij zagotovi prek RLAN ter da se za to uporabi harmonizirani radiofrekvenčni spekter, za kar se uporabljajo samo veljavni pogoji za splošno odobritev v zvezi z uporabo radiofrekvenčnega spektra iz člena 46(1).

Kadar tako zagotavljanje ni del gospodarske dejavnosti ali je pomožna dejavnost za drugo gospodarsko dejavnost ali javno storitev, ki ni odvisna od prenosa signalov po takih omrežjih, podjetje, javni organ ali končni uporabnik, ki zagotavljajo tak dostop, niso podrejeni splošni odobritvi za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev v skladu s členom 12 niti zanje ne veljajo obveznosti v zvezi s pravicami končnih uporabnikov v skladu z naslovom II dela III ali obveznosti medsebojne povezave njihovih omrežij v skladu s členom 61(1).

2. Uporablja se člen 12 Direktive 2000/31/ES.

3. Pristojni organi ponudnikom javnih elektronskih komunikacijskih omrežij ali javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev ne preprečujejo, da javnosti prek RLAN, ki se lahko nahajajo v prostorih končnih uporabnikov, dovolijo dostop do svojih omrežij, če izpolnjujejo veljavne pogoje za splošno odobritev in se je s tem predhodno strinjal končni uporabnik.

4. V skladu zlasti s členom 3(1) Uredbe (EU) 2015/2120 pristojni organi zagotovijo, da ponudniki javnih elektronskih komunikacijskih omrežij ali javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev končnim uporabnikom enostransko ne omejijo ali preprečijo:

(a) dostopanja do RLAN, ki jih zagotavljajo tretje strani, po lastni izbiri ali

▼ B

- (b) da drugim končnim uporabnikom prek RLAN dovolijo vzajemno ali splošnejše dostopanje do omrežij takih ponudnikov, tudi na podlagi pobud tretjih strani, ki združujejo RLAN različnih končnih uporabnikov in zagotavljajo, da so javno dostopna.

5. Pristojni organi ne omejijo ali preprečijo končnim uporabnikom, da drugim končnim uporabnikom dovolijo vzajemni ali drugačen dostop do svojih RLAN, tudi na podlagi pobud tretjih strani, ki združujejo RLAN različnih končnih uporabnikov in zagotavljajo, da so javno dostopna.

6. Pristojni organi neupravičeno ne omejujejo zagotavljanja javnega dostopa do RLAN:

- (a) s strani organov javnega sektorja ali na javnih površinah v bližini prostorov, ki jih zasedajo taki organi javnega sektorja, kadar je tako zagotavljanje pomožna dejavnost za javne storitve, ki se zagotavljajo v navedenih prostorih;

- (b) s pobudami nevladnih organizacij ali organov javnega sektorja za združitve in zagotavljanje vzajemne ali splošnejše dostopnosti RLAN različnih končnih uporabnikov, kadar je ustrezno tudi RLAN, do katerih se javni dostop zagotavlja v skladu s točko (a).

*Člen 57***Postavitev in obratovanje maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk**

1. Pristojni organi neupravičeno ne omejujejo postavitve maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk. Države članice si prizadevajo zagotoviti, da so vsa pravila, ki urejajo postavitve maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk, usklajena na nacionalni ravni. Taka pravila se objavijo preden se začnejo uporabljati.

Pristojni organi za postavitve maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk, ki izpolnjujejo značilnosti, določene v skladu z odstavkom 2, zlasti ne zahtevajo posameznih urbanističnih dovoljenj ali drugih posameznih predhodnih dovoljenj.

Pristojni organi lahko z odstopanjem od drugega pododstavka tega odstavka zahtevajo dovoljenja za postavitve maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk na stavbah ali v krajih z arhitekturno, zgodovinsko ali naravno vrednostjo, ki so zavarovani v skladu z nacionalnim pravom ali, kadar je to potrebno, zaradi javne varnosti. Člen 7 Direktive 2014/61/EU se uporablja za podelitev teh dovoljenj.

2. Komisija z izvedbenimi akti določi fizične in tehnične značilnosti, kot so največja velikost, teža, in, kadar je primerno, oddajna moč maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk.

▼B

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 118(4).

Prvi tak izvedbeni akt se sprejme do 30. junija 2020.

3. Ta člen ne posega v bistvene zahteve iz Direktive 2014/53/EU in v režim odobritve za uporabo zadevnega radiofrekvenčnega spektra.

4. Države članice, po potrebi z uporabo postopkov, sprejetih v skladu z Direktivo 2014/61/EU, zagotovijo, da imajo operaterji pravico dostopa do vse fizične infrastrukture, ki je pod nadzorom nacionalnih, regionalnih ali lokalnih javnih organov in je tehnično primerna za namestitev maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk ali potrebna za povezovanje takih dostopovnih točk s hrbteničnim omrežjem, vključno s cestno opremo, kot so ulične svetilke, prometni znaki, semaforji, panoji, postajališča za avtobuse in tramvaje ter postaje podzemne železnice. Javni organi ugodijo vsem razumnim zahtevam za dostop na podlagi preglednih, poštenih, razumnih in nediskriminatornih pogojev, ki so javno objavljeni v okviru enotne informacijske točke.

5. Brez poseganja v poslovne sporazume se za postavitve maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk ne zaračunavajo nobene pristojbine ali dajatve, višje od upravnih pristojbin v skladu s členom 16.

*Člen 58***Tehnični predpisi o elektromagnetnih poljih**

Postopki iz Direktive (EU) 2015/1535 se uporabljajo za vse osnutke ukrepov države članice, ki bi za postavitve maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk v zvezi z elektromagnetnimi polji naložila drugačne zahteve, kot so določene v Priporočilu št. 1999/519/ES.

NASLOV II

DOSTOP*POGLAVJE I****Splošne določbe, načela dostopa****Člen 59***Splošni okvir za dostop in medomrežno povezovanje**

1. Države članice zagotovijo, da ni omejitev, ki bi preprečevale podjetjem v eni državi članici ali v različnih državah članicah, da v skladu s pravom Unije sklepajo medsebojne sporazume o tehnični in komercialni ureditvi dostopa ali medomrežnega povezovanja. Podjetje, ki zaprosi za dostop ali medomrežno povezovanje, ne potrebuje pooblastila za obratovanje v državi članici, v kateri je bila vložena zahteva za dostop ali medomrežno povezovanje, če v tej državi članici ne izvaja storitev in ne upravlja omrežja.

▼B

2. Brez poseganja v člen 114 države članice ne ohranijo zakonov ali drugih predpisov, ki od podjetij zahtevajo, da pri odobritvi dostopa ali medomrežnega povezovanja različnim podjetjem ponudijo različne pogoje za enakovredne storitve, ali ukrepov, ki jim nalagajo obveznosti, ki niso povezane z dejanskimi storitvami dostopa in medomrežnega povezovanja brez poseganja v pogoje, določene v Prilogi I.

*Člen 60***Pravice in obveznosti podjetij**

1. Operaterji javnih elektronskih komunikacijskih omrežij imajo pravico in, kadar tako zahtevajo druga podjetja, ki so za to pooblaščenca v skladu s členom 15, obveznost, da se medsebojno pogajajo o medomrežnem povezovanju z namenom zagotoviti javno dostopne elektronske komunikacijske storitve, s čimer se zagotovi interoperabilnost storitev po vsej Uniji. Operaterji drugim podjetjem ponudijo dostop in medomrežno povezovanje pod pogoji, skladnimi z obveznostmi, ki jih naloži nacionalni regulativni organ na podlagi členov 61, 62 in 68.

2. Brez poseganja v člen 21 države članice zahtevajo, da podjetja, ki pridobijo informacije od drugega podjetja pred, med in po pogajanjih o ureditvi dostopa ali medomrežnega povezovanja, te informacije uporabijo samo za namen, za katerega so jih dobile, in vedno spoštujejo zaupnost poslanih ali shranjenih informacij. Ta podjetja prejete informacije ne smejo pošiljati nobeni drugi stranki, zlasti pa ne drugim oddelkom, podružnicam ali partnerjem, za katere bi take informacije lahko pomenile konkurenčno prednost.

3. Države članice lahko določijo, da pogajanja izvajajo nevtralni posredniki, če je to potrebno zaradi konkurenčnih pogojev.

*POGLAVJE II****Dostop in medomrežno povezovanje****Člen 61***Pooblastila in odgovornosti nacionalnih regulativnih in drugih pristojnih organov v zvezi z dostopom in medomrežnim povezovanjem****▼C1**

1. Nacionalni regulativni organi ali, v primerih iz točk (b) in (c) prvega pododstavka odstavka 2 tega člena, nacionalni regulativni organi ali drugi pristojni organi, pri izpolnjevanju ciljev iz člena 3 spodbujajo in, kadar je primerno, zagotovijo primeren dostop in medomrežno povezovanje ter interoperabilnost storitev v skladu s to direktivo, svojo pristojnost pa izvajajo na način, ki pospešuje učinkovitost, trajnostno konkurenco, postavitve zelo visokozmogljivih omrežij, učinkovite naložbe in inovacije, končnim uporabnikom pa omogoča največje možne koristi.

▼B

Pripravijo smernice in javno objavijo postopke, ki se uporabljajo za pridobitev dostopa in medomrežnega povezovanja, ter s tem zagotovijo, da lahko mala in srednja podjetja ter operaterji z omejenim geografskim dosegom izkoristijo prednosti, ki jih prinašajo naložene obveznosti.

▼C1

2. Nacionalni regulativni organi ali, v primerih iz točk (b) in (c) tega pododstavka, nacionalni regulativni organi ali drugi pristojni organi lahko brez poseganja v ukrepe, ki bi lahko bili sprejeti v skladu s členom 68 v zvezi s podjetji, ki so določena kot podjetja s pomembno tržno močjo,

▼B

- (a) v obsegu, ki je potreben za zagotovitev povezljivosti med koncema, obveznosti za podjetja, za katera velja splošna odobritev in ki nadzorujejo dostop do končnih uporabnikov, vključno v utemeljenih primerih z obveznostjo medomrežnega povezovanja njihovih omrežij, kadar to še ni bilo storjeno;
- (b) v utemeljenih primerih ter v obsegu, ki je za to potreben, obveznosti za podjetja, za katera velja splošna odobritev in ki nadzorujejo dostop do končnih uporabnikov, da naredijo svoje storitve interoperabilne;
- (c) v utemeljenih primerih, kadar je ogrožena povezljivost med koncema med končnimi uporabniki zaradi nezadostne interoperabilnosti med medosebnimi komunikacijskimi storitvami, ter v obsegu, ki je potreben za zagotovitev povezljivosti med koncema med končnimi uporabniki, obveznosti za relevantne ponudnike medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke, ki dosegajo znatno raven pokritosti in uporabnikov, da zagotovijo interoperabilnost svojih storitev;
- (d) obveznosti za operaterje, da zagotovijo dostop do drugih zmogljivosti iz dela II Priloge II pod pravičnimi, primernimi in nediskriminatorskimi pogoji, v obsegu, ki je potreben, da se končnim uporabnikom zagotovi dostopnost do storitev razširjanja digitalnih radijskih in televizijskih programov in povezanih dopolnilnih storitev, ki jih je določila država članica.

Obveznosti iz točke (c) prvega pododstavka se naložijo le:

- (i) v obsegu, ki je potreben za zagotovitev interoperabilnosti medosebnih komunikacijskih storitev, in lahko vključuje sorazmerne obveznosti za ponudnike teh storitev, da objavijo ter organom in drugim ponudnikom dovolijo uporabo, spremembo in razširjanje ustreznih informacij, ali da uporabljajo in uresničujejo standarde ali specifikacije iz člena 39(1) ali druge ustrezne evropske ali mednarodne standarde;

▼ B

- (ii) kadar je Komisija po posvetovanju z BEREC-om in ob upoštevanju, v največji možni meri, njegovega mnenja ugotovila, da je občutno ogrožena povezljivost med koncema med končnimi uporabniki po vsej Uniji ali v vsaj treh državah članicah, in sprejela izvedbene ukrepe, v katerih je opredelila naravo in področje uporabe obveznosti, ki se lahko naložijo.

Izvedbeni ukrepi iz točke (ii) drugega pododstavka se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 118(4).

3. Brez poseganja v odstavka 1 in 2 lahko nacionalni regulativni organi na utemeljeno zahtevo zlasti naložijo obveznosti odobritve dostopa do napeljav in kablov ter pripadajočih zmogljivosti znotraj stavb ali do prve koncentracijske ali razdelilne točke, ki jo določi nacionalni regulativni organ, kadar je ta točka zunaj stavbe. Kadar je to utemeljeno iz razloga, da bi bilo podvajanje takih omrežnih elementov gospodarsko neučinkovito ali fizično neizvedljivo, se take obveznosti lahko naložijo ponudnikom elektronskih komunikacijskih omrežij ali lastnikom takšnih napeljav in kablov ter pripadajočih zmogljivosti, kadar ti lastniki niso ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij. Naloženi pogoji dostopa lahko vključujejo posebna pravila o dostopu do takih omrežnih elementov ter pripadajočih zmogljivosti in pripadajočih storitev, o preglednosti in nediskriminaciji ter o porazdelitvi stroškov dostopa, ki so po potrebi prilagojeni, da se upoštevajo dejavniki tveganja.

Kadar nacionalni regulativni organ, ki po potrebi upošteva obveznosti, ki nastanejo na podlagi analize upoštevnega trga, ugotovi, da obveznosti, naložene v skladu s prvim pododstavkom, ne odpravljajo v zadostni meri velikih in stalnih gospodarskih in fizičnih ovir za podvajanje, ki so vzrok za obstoječe ali porajajoče se razmere na trgu, ki znatno omejujejo konkurenčne izide za končne uporabnike, lahko pod pravičnimi in primernimi pogoji razširi naložitev takih obveznosti dostopa prek prve koncentracijske ali razdelilne točke na točko, za katero ugotovi, da je najbližje končnim uporabnikom in lahko gosti zadostno število povezav končnih uporabnikov ter je tržno donosna za učinkovite prisilce za dostop. Nacionalni regulativni organ pri določitvi obsega razširitve prek prve koncentracijske ali razdelilne točke upošteva, v največji možni meri, ustrezne smernice BEREC-a. Nacionalni regulativni organi lahko naložijo obveznosti aktivnega ali virtualnega dostopa, če je to utemeljeno iz tehničnih ali gospodarskih razlogov.

Nacionalni regulativni organi ponudniku elektronskih komunikacijskih omrežij ne naložijo obveznosti v skladu z drugim pododstavkom, kadar ugotovijo, da:

▼B

- (a) ima ponudnik značilnosti iz člena 80(1) ter vsem podjetjem pod poštenimi, nediskriminatornimi in primernimi pogoji daje na voljo izvedljiv in podoben alternativen način dostopa do končnih uporabnikov z zagotovitvijo dostopa do zelo visokozmogljivega omrežja; nacionalni regulativni organi lahko to izvzetje razširijo na druge ponudnike, ki pod poštenimi, nediskriminatornimi in primernimi pogoji ponujajo dostop do zelo visokozmogljivega omrežja, ali
- (b) bi naložitev obveznosti ogrozila gospodarsko ali finančno vzdržnost postavitve novega omrežja, zlasti v okviru majhnih lokalnih projektov.

Z odstopanjem od točke (a) tretjega pododstavka lahko nacionalni regulativni organi naložijo obveznosti ponudnikom elektronskih komunikacijskih omrežij, ki izpolnjujejo merila iz navedene točke, kadar je zadevno omrežje javno financirano.

Do 21. decembra 2020 BEREC objavi smernice za spodbujanje dosledne uporabe tega odstavka ter v ta namen določi ustrezna merila za določitev:

- (a) prve koncentracijske ali razdelilne točke;
- (b) točke za prvo koncentracijsko ali razdelilno točko, ki lahko gosti zadostno število povezav končnih uporabnikov, da učinkovitemu podjetju omogoči odpravo ugotovljenih znatnih ovir za podvajanje;
- (c) katera postavljena omrežja lahko štejejo za nova;
- (d) kateri projekti lahko štejejo za manjše; in
- (e) katere gospodarske ali fizične ovire za podvajanje so velike in stalne.

4. Države članice brez poseganja v odstavka 1 in 2 zagotovijo, da imajo pristojni organi pooblastilo, da podjetjem, ki zagotavljajo ali so pooblaščenca, da zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja, v skladu s pravom Unije naložijo obveznosti v zvezi s souporabo pasivne infrastrukture ali obveznosti sklenitve lokaliziranih sporazumov o dostopu do gostovanja, kadar je to v enem ali drugem primeru neposredno potrebno za lokalno zagotavljanje storitev, ki temeljijo na uporabi radiofrekvenčnega spektra, in pod pogojem, da nobenemu podjetju ni dan na voljo noben izvedljiv in podoben alternativen način dostopa do končnih uporabnikov pod poštenimi in primernimi pogoji. Pristojni organi lahko naložijo take obveznosti le, kadar je ta možnost jasno določena pri podelitvi pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra in kadar je to utemeljeno iz razlogov, da na področju, za katerega veljajo takšne obveznosti, za tržno postavitev infrastrukture za zagotavljanje omrežij ali storitev, ki temeljijo na uporabi radiofrekvenčnega spektra, obstajajo nepremostljive gospodarske ali fizične ovire in zato izrazito primanjkuje možnosti za dostop končnih uporabnikov do omrežij ali storitev ali takega dostopa sploh ni. V takih okoliščinah, ko zgolj dostopanje do pasivne infrastrukture in njena souporaba ne zadoščata za rešitev teh razmer, lahko nacionalni regulativni organi naložijo obveznosti za souporabo aktivne infrastrukture.

▼B

Pristojni organi upoštevajo:

- (a) potrebo po čim večji povezljivosti po vsej Uniji ob glavnih prometnih poteh in zlasti na teritorialnih ozemljih ter možnost znatnega povečanja izbire in večje kakovosti storitev za končne uporabnike;
- (b) učinkovito uporabo radiofrekvenčnega spektra;
- (c) tehnično izvedljivost souporabe in z njo povezane pogoje;
- (d) stanje konkurence na področju infrastrukture in na področju storitev;
- (e) tehnološke inovacije;
- (f) nujno potrebo, da se podpre motivacija gostitelja, da sploh postavi infrastrukturo.

V primeru reševanja sporov lahko pristojni organi med drugim upravičencu, ki ima koristi od obveznosti souporabe ali dostopa, naložijo obveznost, da radiofrekvenčni spekter souporablja z gostiteljem infrastrukture na zadevnem območju.

5. Obveznosti in pogoji, naloženi v skladu z odstavki 1 do 4 tega člena, morajo biti objektivni, pregledni, sorazmerni in nediskriminatorni, izvajati pa se morajo v skladu s postopki iz členov 23, 32 in 33. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi, ki so naložili take obveznosti in pogoje, ocenijo rezultate teh obveznosti in pogojev v petih letih po sprejetju predhodnega ukrepa, ki je bil sprejet v zvezi z istimi podjetji, ter ocenijo, ali bi jih bilo ustrezno preklicati ali spremeniti glede na spreminjajoče se razmere. Ti organi uradno sporočijo izid svoje ocene v skladu s postopki iz členov 23, 32 in 33.

6. Države članice za namene odstavkov 1 in 2 tega člena zagotovijo, da je nacionalni regulativni organ v utemeljenih primerih pooblaščen za posredovanje na lastno pobudo, da bi zavaroval cilje politik iz člena 3 v skladu s to direktivo, ter zlasti s postopki iz členov 23 in 32.

7. Da bi prispeval k usklajeni opredelitvi lokacije omrežnih priključnih točk s strani nacionalnih regulativnih organov, BEREC po posvetovanju z deležniki in v tesnem sodelovanju s Komisijo do 21. junija 2020 sprejme smernice o skupnih pristopih k opredelitvi omrežnih priključnih točk v različnih omrežnih topologijah. Nacionalni regulativni organi ob opredeljevanju lokacije omrežnih priključnih točk upoštevajo, v največji možni meri, te smernice.

▼B*Člen 62***Sistemi za pogojni dostop in druge zmogljivosti**

1. Države članice zagotovijo, da v zvezi s pogojnim dostopom do digitalnih televizijskih in radijskih storitev, ki se oddajajo gledalcem in poslušalcem v Uniji, ne glede na način prenosa, veljajo pogoji, določeni v delu I Priloge II.

2. Kadar na podlagi analize trga, izvedene v skladu s členom 67(1), nacionalni regulativni organ meni, da na upoštevem trgu eno ali več podjetij nima pomembne tržne moči, lahko spremeni ali prekliče pogoje za ta podjetja v skladu s postopki iz členov 23 in 32 samo, kolikor:

- (a) taka sprememba ali preklic ne bi škodljivo vplivala na dostopnost končnih uporabnikov do radijskih in televizijskih oddaj ter radiodifuzijskih kanalov in storitev, opredeljenih v skladu s členom 114, ter
  - (i) maloprodajno zagotavljanje storitev digitalnega razširjanja televizijskih in radijskih programov in
  - (ii) sisteme za pogojni dostop in druge pripadajoče zmogljivosti.
- (b) taka sprememba ali preklic ne bi škodljivo vplivala na možnosti za učinkovito konkurenco na naslednjih trgih:
  - (i) maloprodajno zagotavljanje storitev digitalnega razširjanja televizijskih in radijskih programov in
  - (ii) sisteme za pogojni dostop in druge pripadajoče zmogljivosti.

Strani, ki jih zadeva taka sprememba ali preklic pogojev, je treba o tem obvestiti v primernem roku.

3. Pogoji, ki se uporabljajo v skladu s tem členom, ne posegajo v zmožnost držav članic, da naložijo obveznosti v zvezi s predstavitvenim vidikom EPV ter podobnih pripomočkov za izpis in orientacijo.

4. Ne glede na odstavek 1 tega člena lahko države članice svojim nacionalnim regulativnim organom dovolijo, da čim prej po 20. decembru 2018, potem pa v rednih časovnih presledkih pregledajo pogoje, ki se uporabljajo v skladu s tem členom, tako da opravijo analizo trga v skladu s členom 67(1), da bi odločili o tem, ali naj se uporabljeni pogoji ohranijo, spremenijo ali prekličejo.

*POGLAVJE III****Analiza trga in pomembna tržna moč****Člen 63***Podjetja s pomembno tržno močjo**

1. Kadar morajo nacionalni regulativni organi na podlagi te direktive po postopku iz člena 67 ugotoviti, ali imajo podjetja pomembno tržno moč, se uporabi odstavek 2 tega člena.

▼B

2. Podjetje šteje za podjetje s pomembno tržno močjo, če bodisi samostojno ali skupaj z drugimi uživa položaj, ki je enakovreden prevladujočemu položaju, in sicer položaj gospodarske moči, ki mu omogoča, da ravna v precejšnji meri neodvisno od konkurentov, strank in končno tudi od potrošnikov.

Kadar nacionalni regulativni organi ocenjujejo, ali imata dve ali več podjetij skupaj prevladujoči položaj na trgu, morajo ravnati zlasti v skladu s pravom Unije in upoštevati, v največji možni meri, smernice za analizo trga in ocenjevanje pomembne tržne moči, ki jih je objavila Komisija po členu 64.

3. Kadar ima podjetje na specifičnem trgu pomembno tržno moč, se lahko to podjetje določi kot podjetje s pomembno tržno močjo tudi na trgu, ki je tesno povezan s prvim trgom, kadar povezave med obema trgoma omogočajo, da se tržna moč s prvega specifičnega trga prenese na tesno povezan trg in se s tem okrepi tržna moč podjetja. Posledično je mogoče popravne ukrepe za preprečevanje takega prenosa uporabiti na tesno povezanem trgu na podlagi členov 69, 70, 71 in 74.

*Člen 64***Postopek identifikacije in opredelitve trgov**

1. Komisija po javni razpravi, vključno z nacionalnimi regulativnimi organi, ter ob upoštevanju, v največji možni meri, mnenja BEREC-a sprejme priporočilo o upoštevnih trgih izdelkov in storitev (v nadaljnjem besedilu: priporočilo). V priporočilu so opredeljeni trgi izdelkov in storitev v sektorju elektronskih komunikacij, katerih značilnosti lahko utemeljujejo naložitev regulativnih obveznosti iz te direktive, ne da bi to posegalo v trge, ki se lahko v posebnih primerih opredelijo po konkurenčnem pravu. Komisija trge opredeli v skladu z načeli konkurenčnega prava.

Komisija v priporočilo vključi trge izdelkov in storitev, pri katerih po opazovanju splošnih trendov v Uniji ugotovi, da so izpolnjena vsa tri merila iz člena 67(1).

Komisija priporočilo pregleda do 21. decembra 2020 in redno po tem datumu. Nato Komisija redno pregleduje priporočilo.

2. Komisija po posvetovanju z BEREC-om objavi smernice za analizo trga in ocenitev pomembne tržne moči (v nadaljnjem besedilu: smernice glede pomembne tržne moči), ki morajo biti v skladu z ustreznimi načeli konkurenčnega prava. Smernice glede pomembne tržne moči morajo vključevati navodila za nacionalne regulativne organe glede uporabe koncepta pomembne tržne moči v specifičnem kontekstu predhodne ureditve trgov elektronskih komunikacij, ob upoštevanju treh meril iz člena 67(1).

▼B

3. Nacionalni regulativni organi ob upoštevanju, v največji možni meri, priporočil in smernic glede pomembne tržne moči opredelijo upoštevne trge glede na nacionalne okoliščine, zlasti upoštevne geografske trge na svojem ozemlju, pri čemer med drugim upoštevajo raven konkurence na področju infrastrukture na teh območjih, v skladu z načeli konkurenčnega prava. Nacionalni regulativni organi po potrebi upoštevajo tudi rezultate geografskega pregleda, izvedenega v skladu s členom 22(1). Pred opredelitvijo trgov, ki niso trgi, opredeljeni v priporočilu, uporabijo postopke iz členov 23 in 32.

*Člen 65***Postopek identifikacije nadnacionalnih trgov**

1. Če Komisija ali vsaj dva zadevna nacionalna regulativna organa predložita obrazloženo zahtevo, ki vključuje ustrezna dokazila, izvede BEREC analizo potencialnega čeznacionalnega trga. Komisija lahko po posvetovanju z deležniki in ob upoštevanju, v največji možni meri, analize, ki jo je izvedel BEREC, sprejme odločitve o identifikaciji čeznacionalnih trgov v skladu z načeli konkurenčnega prava ter ob kar največjem upoštevanju priporočila in smernic glede pomembne tržne moči, sprejetih v skladu s členom 64.

2. Pri čeznacionalnih trgih, identificiranih v skladu z odstavkom 1 tega člena, zadevni nacionalni regulativni organi skupaj izvedejo analizo trga, pri čemer upoštevajo, v največji možni meri, smernice glede pomembne tržne moči, in se sporazumno odločijo o naložitvi, ohranitvi, spremembi ali preklicu regulativnih obveznosti iz člena 67(4). Zadevni nacionalni regulativni organi skupaj prigrasijo Komisiji osnutke ukrepov v zvezi z analizo trga in vse regulativne obveznosti v skladu s členoma 32 in 33.

Dva ali več nacionalnih regulativnih organov lahko skupaj prigrasijo tudi osnutke ukrepov v zvezi z analizo trga in vse regulativne obveznosti ob odsotnosti čeznacionalnih trgov, če menijo, da so tržne razmere v njihovih jurisdikcijah dovolj homogene.

*Člen 66***Postopek identifikacije čeznacionalnega povpraševanja**

1. BEREC izvede analizo čeznacionalnega povpraševanja končnih uporabnikov po izdelkih in storitvah, ki se zagotavljajo v Uniji na enem ali več trgih, navedenih v priporočilu, če od Komisije ali vsaj dveh zadevnih nacionalnih regulativnih organov prejme obrazloženo zahtevo z dokazili, v kateri je navedeno, da je treba rešiti resen problem glede povpraševanja. BEREC lahko tako analizo izvede tudi, če prejme obrazloženo zahtevo z zadostnimi dokazili od udeležencev na trgu in meni, da je treba rešiti resen problem glede povpraševanja. Analiza BEREC-a ne posega v ugotovitve glede čeznacionalnih trgov v skladu s členom 65(1) ali ugotovitve glede nacionalnih ali podnacionalnih geografskih trgov, ki jih posredujejo nacionalni regulativni organi v skladu s členom 64(3).

▼B

Navedena analiza čeznacionalnega povpraševanja končnih uporabnikov lahko vključuje izdelke in storitve, ki se dobavljajo na trgih izdelkov ali storitev, ki so jih na različne načine opredelili eden ali več nacionalnih regulativnih organov ob upoštevanju nacionalnih okoliščin, če so ti izdelki in storitve nadomestljivi s tistimi, ki se dobavljajo na enem od trgov, navedenih v priporočilu.

2. Če BEREC ugotovi, da obstaja pomembno čeznacionalno povpraševanje končnih uporabnikov, ki presega ponudbo na komercialni regulirani osnovi, in ga ponudba na komercialni ali regulirani osnovi ne pokriva zadovoljivo, po posvetovanju z deležniki in v tesnem sodelovanju s Komisijo izda smernice o skupnih pristopih za nacionalne regulativne organe, da bi ti lahko krili opredeljeno čeznacionalno povpraševanje, po potrebi tudi kadar naložijo popravne ukrepe v skladu s členom 68. Nacionalni regulativni organi upoštevajo, v največji možni meri, te smernice, ko izvajajo regulativne naloge v svoji jurisdikciji. Te smernice so lahko izhodišče za interoperabilnost veleprodajnih dostopovnih izdelkov po vsej Uniji in lahko vsebujejo navodila za harmonizacijo tehničnih specifikacij veleprodajnih dostopovnih izdelkov, ki lahko pokrivajo identificirano čeznacionalno povpraševanje.

*Člen 67***Postopek analize trga**

1. Nacionalni regulativni organi ugotovijo, ali je upošteveni trg, opredeljen v skladu s členom 64(3), tak, da upravičuje naložitev regulativnih obveznosti, določenih v tej direktivi. Države članice zagotovijo, da se analiza, kadar je to primerno, izvede v sodelovanju z nacionalnimi organi za konkurenco. Nacionalni regulativni organi upoštevajo, v največji možni meri, smernice glede pomembne tržne moči in pri izvajanju analize ravnajo v skladu s postopki iz členov 23 in 32.

Šteje se, da trg upravičuje naložitev regulativnih obveznosti iz te direktive, če so izpolnjena vsa naslednja merila:

- (a) prisotne so visoke in stalne strukturne, pravne ali regulativne ovire za vstop na trg;
- (b) tržna struktura ne kaže, da se bo v zadevnem časovnem obdobju razvila učinkovita konkurenca, ob upoštevanju stanja konkurence na področju infrastrukture in drugih virov konkurence za ovirami za vstop na trg;
- (c) konkurenčno pravo samo ne zadošča za primerno odpravljanje ugotovljenih pomanjkljivosti na trgu.

Kadar nacionalni regulativni organ izvede analizo trga, ki je vključen v priporočilo, upošteva, da so bile točke (a), (b) in (c) drugega pododstavka izpolnjene, razen če nacionalni regulativni organ ugotovi, da v specifičnih nacionalnih okoliščinah eden ali več takih meril ni izpolnjenih.

▼B

2. Kadar nacionalni regulativni organ izvede analizo, zahtevano v odstavku 1, upošteva razvoj iz v prihodnost usmerjene perspektive ob odsotnosti regulacije, naložene na podlagi tega člena, na tem upoštevem trgu in ob upoštevanju vseh naslednjih elementov:

- (a) razvoja trga, ki vpliva na verjetnost tega, da se bo na upoštevem trgu razvila učinkovita konkurenca;
- (b) vseh relevantnih konkurenčnih omejitev na veleprodajni in maloprodajni ravni, ne glede na to, ali se šteje, da so viri takšnih omejitev elektronska komunikacijska omrežja, elektronske komunikacijske storitve ali druge vrste storitev ali programov, ki so primerljive z vidika končnega uporabnika, in ne glede na to, ali so takšne omejitve del upoštevnega trga;
- (c) druge vrste regulacije ali ukrepov, ki so uvedeni in vplivajo na upoštevni trg ali povezani maloprodajni trg ali trge v vsem zadevnem obdobju, vključno z vsakršnimi obveznostmi, naloženimi v skladu s členi 44, 60 in 61;
- (d) regulacije, uvedene na drugih upoštevih trgih na podlagi tega člena.

3. Kadar nacionalni regulativni organ ugotovi, da upoštevni trg ne upravičuje naložitve regulativnih obveznosti v skladu s postopkom iz odstavkov 1 in 2 tega člena, ali kadar pogoji iz odstavka 4 tega člena niso izpolnjeni, ne naloži niti ne ohrani nobene od posebnih regulativnih obveznosti v skladu s členom 68. Kadar so regulativne obveznosti, ki so značilne za sektor, že naložene v skladu s členom 68, jih za podjetja na tem upoštevem trgu prekličie.

Nacionalni regulativni organi zagotovijo, da so strani, ki jih tak preklic obveznosti zadeva, o tem obveščene v primernem roku, pri čemer se upoštevajo potreba po zagotavljanju trajnostnega prehoda za upravičence, ki imajo koristi od teh obveznosti, in končne uporabnike, izbira končnih uporabnikov in potreba po tem, da zakonska ureditev ne traja dlje, kot je potrebno. Pri določanju roka za obvestitev lahko nacionalni regulativni organi v zvezi z obstoječimi sporazumi o dostopu določijo posebne pogoje in roke za obvestitev.

4. Kadar nacionalni regulativni organ ugotovi, da je na upoštevem trgu uvedba regulativnih obveznosti v skladu z odstavkoma 1 in 2 tega člena upravičena, opredeli vsa podjetja, ki imajo sama ali skupaj z drugimi pomembno tržno moč na tem upoštevem trgu v skladu s členom 63. Nacionalni regulativni organ tem podjetjem naloži ustrezne posebne regulativne obveznosti v skladu s členom 68 ali ohrani ali spremeni take obveznosti, kadar že obstajajo, če meni, da brez teh obveznosti rezultat za končne uporabnike ne bi bil učinkovito konkurenčen.

▼ B

5. Za ukrepe, sprejete v skladu z odstavkoma 3 in 4 tega člena, se uporabljajo postopki iz členov 23 in 32. Nacionalni regulativni organi izvedejo analizo upoštevnega trga ter v skladu s členom 32 priglasiijo zadevni osnutek ukrepa:

- (a) v roku petih let od sprejetja prejšnjega ukrepa, kadar je nacionalni regulativni organ opredelil upošteveni trg in določil podjetja s pomembno tržno močjo; to petletno obdobje se lahko izjemoma podaljša za največ eno leto, če nacionalni regulativni organ uradno obvesti Komisijo o obrazloženem predlogu za podaljšanje najpozneje štiri mesece pred iztekom petletnega obdobja, in če Komisija v roku enega meseca od prejetja uradnega obvestila o podaljšanju temu ni nasprotovala;
- (b) za trge, o katerih Komisija predhodno ni bila obveščena, v roku treh let od sprejetja revidiranega priporočila o upoštevnih trgih, ali
- (c) za države članice, ki so na novo pristopile k Uniji, v roku treh let od njihovega pristopa.

6. Kadar nacionalni regulativni organ meni, da analize upoštevnega trga, določenega v priporočilu, morda ne bo dokončal v roku iz odstavka 5 tega člena, ali je v tem roku ni dokončal, mu BEREC na njegovo prošnjo pomaga zaključiti analizo specifičnega trga in specifičnih obveznosti, ki jih je treba naložiti. Zadevni nacionalni regulativni organ ob taki pomoči v skladu s členom 32 v šestih mesecih od roka iz odstavka 5 tega člena Komisijo uradno obvesti o osnutku ukrepa.

*POGLAVJE IV****Popravni ukrepi za dostop, naloženi podjetjem s pomembno tržno močjo****Člen 68***Naložitev, sprememba ali preklic obveznosti**

1. Države članice zagotovijo, da so nacionalni regulativni organi pooblaščen za naložitev obveznosti, ki so določene v členih 69 do 74 in členih 76 do 81.

2. Kadar je podjetje na podlagi analize trga, ki je bila opravljena v skladu s členom 67, določeno kot podjetje s pomembno tržno močjo na specifičnem trgu, mu nacionalni regulativni organi naložijo, kot je primerno, katero koli od obveznosti iz členov 69 do 74 in členov 76 in 80. Nacionalni regulativni organ v skladu z načelom sorazmernosti izbere najmanj vsiljiv način za reševanje težav, ugotovljenih v analizi trga.

▼B

3. Nacionalni regulativni organi naložijo obveznosti iz členov 69 do 74 ter členov 76 in 80 samo podjetjem, ki so bila določena kot podjetja s pomembno tržno močjo v skladu z odstavkom 2 tega člena, brez poseganja v:

- (a) člena 61 in 62;
- (b) člena 44 in 17 te direktive, Pogoj 7 v delu D Priloge I, kot se uporablja na podlagi člena 13(1) te direktive, člena 97 in 106 te direktive ter v ustrezne določbe Direktive 2002/58/ES, ki vsebuje obveznosti za podjetja, z izjemo tistih, ki so bila določena kot podjetja s pomembno tržno močjo, ali
- (c) potrebo po izpolnitvi mednarodnih obveznosti.

V izjemnih okoliščinah, kadar nacionalni regulativni organ namerava podjetjem, določenim kot podjetja s pomembno tržno močjo, naložiti druge obveznosti za dostop ali medomrežno povezovanje, kot so tiste iz členov 69 do 74 ter členov 76 in 80, predloži zahtevo Komisiji.

Komisija ob upoštevanju, v največji možni meri, mnenja BEREC-a, sprejme sklepe v obliki izvedbenih aktov, v katerih nacionalnemu regulativnemu organu dovoli ali mu prepreči, da sprejme take ukrepe.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 118(3).

4. Obveznosti, naložene v skladu s tem členom morajo:

- (a) temeljiti na naravi problema, ki ga je pri analizi trga ugotovil nacionalni regulativni organ, po potrebi ob upoštevanju identifikacije čeznacionalnega povpraševanja na podlagi člena 66;
- (b) biti sorazmerne ter, kadar je mogoče, upoštevati stroške in koristi;
- (c) biti upravičene glede na cilje, ki so določeni v členu 3, in
- (d) biti naložene po posvetovanju v skladu s členoma 23 in 32.

5. V zvezi s potrebo po izpolnjevanju mednarodnih zavez iz odstavka 3 tega člena nacionalni regulativni organi Komisijo v skladu s postopkom iz člena 32 uradno obvestijo o odločitvi, da bodo naložili, spremenili ali preklicali obveznosti za podjetja.

6. Nacionalni regulativni organi upoštevajo vpliv novega razvoja trga, na primer v zvezi s poslovnimi sporazumi, vključno s sporazumi o sovlaganju, ki vplivajo na dinamiko konkurence.

▼B

Če ta razvoj ni dovolj pomemben, da bi bila potrebna nova analiza trga v skladu s členom 67, nacionalni regulativni organ brez odlašanja oceni, ali je treba pregledati obveznosti, naložene podjetjem, ki so določena kot podjetja s pomembno tržno močjo, in spremeniti predhodno odločitev, tudi s preklicem obveznosti ali z določitvijo novih obveznosti, za zagotovitev, da te obveznosti še vedno izpolnjujejo pogoje iz odstavka 4 tega člena. Take spremembe se uvedejo samo po posvetovanjih v skladu s členoma 23 in 32.

*Člen 69***Obveznost preglednosti**

1. Nacionalni regulativni organi lahko podjetjem v skladu s členom 68 naložijo obveznosti glede preglednosti v zvezi z medomrežnim povezovanjem ali dostopom, tako da od njih zahtevajo, da objavijo določene informacije, na primer računovodske informacije, cene, tehnične specifikacije, značilnosti omrežja in predviden razvoj tega omrežja, kot tudi pogoje za zagotavljanje in uporabo, vključno z vsemi pogoji, ki spreminjajo dostop do ali uporabo storitev in programov, zlasti kar zadeva migracijo z obstoječe infrastrukture, kadar te pogoje dovoljujejo države članice v skladu s pravom Unije.

2. Zlasti kadar so podjetju naložene obveznosti nediskriminacije, lahko nacionalni regulativni organi od tega podjetja zahtevajo, da objavi referenčno ponudbo, ki mora biti dovolj razčlenjena, da se zagotovi, da podjetjem ni treba plačati za zmogljivosti, ki niso nujno potrebne za zahtevano storitev. V tej ponudbi morajo biti opisane ustrezne ponudbe storitev, razčlenjene na komponente v skladu s tržnimi potrebami, ter z njimi povezani pogoji, vključno s cenami. Nacionalni regulativni organ lahko, med drugim, predpiše spremembe referenčnih ponudb, s čimer bi bile obveznosti, naložene po tej direktivi, učinkovitejše.

3. Nacionalni regulativni organi lahko natančno opredelijo, katere informacije naj bodo na voljo, kako podrobne naj bodo in način njihove objave.

4. Da se prispeva k dosledni uporabi obveznosti glede preglednosti, BEREC do 21. decembra 2019 po posvetovanju z deležniki in v tesnem sodelovanju s Komisijo izda smernice o minimalnih merilih za referenčno ponudbo in jih po potrebi revidira, da se jih prilagodi tehnološkemu in tržnemu razvoju. BEREC pri zagotavljanju minimalnih meril upošteva cilje iz člena 3 ter potrebe upravičencev, ki imajo koristi od obveznosti dostopa, in končnih uporabnikov, ki so dejavni v več kot eni državi članici, kot tudi vse smernice BEREC-a, v katerih je identificirano čeznacionalno povpraševanje v skladu s členom 66, in kateri koli s tem povezan sklep Komisije.

▼B

Kadar ima podjetje obveznosti po členu 72 ali 73 v zvezi z dostopom do veleprodajne omrežne infrastrukture, nacionalni regulativni organi ne glede na odstavek 3 tega člena zagotovijo objavo referenčne ponudbe, pri čemer upoštevajo, v največji možni meri, smernice BEREC-a o minimalnih merilih za referenčno ponudbo, zagotovijo, da so, kadar je to ustrezno, določeni ključni kazalniki uspešnosti in ustrezne ravni storitev, ter jih pozorno spremljajo in zagotovijo njihovo upoštevanje. Poleg tega lahko nacionalni regulativni organi po potrebi vnaprej določijo s tem povezane denarne kazni v skladu s pravom Unije in nacionalnim pravom.

*Člen 70***Obveznost nediskriminacije**

1. Nacionalni regulativni organ lahko v skladu s členom 68 naloži obveznosti nediskriminacije v zvezi z medomrežnim povezovanjem ali dostopom.

2. Obveznosti nediskriminacije zagotavljajo zlasti, da podjetje uporablja enakovredne pogoje v enakih okoliščinah za druge ponudnike enakovrednih storitev, ter zagotavlja storitve in informacije za druge pod enakimi pogoji in na enaki kakovostni ravni kot za svoje storitve ali storitve svojih odvisnih podjetij ali družbenikov. Nacionalni regulativni organi lahko temu podjetju naložijo obveznosti dobavljanja dostopnih izdelkov in storitev vsem podjetjem, tudi sebi, po enakem časovnem razporedu in pod enakimi pogoji, vključno glede cen in ravni storitev, ter po enakih sistemih in postopkih, da se zagotovi enakovreden dostop.

*Člen 71***Obveznost ločenega računovodstva**

1. Nacionalni regulativni organ lahko v skladu s členom 68 naloži obveznosti za ločeno računovodstvo v zvezi z natančno opredeljenimi dejavnostmi, ki se nanašajo na medomrežno povezovanje ali dostop.

Nacionalni regulativni organ lahko zlasti zahteva od vertikalno integriranega podjetja, da oblikuje svoje veleprodajne cene in svoje interne transferne cene pregledno, da med drugim zagotovi skladnost v primer obveznosti nediskriminacije v skladu s členom 70, ali da se, kadar je potrebno, prepreči nepravilno navzkrižno subvencioniranje. Nacionalni regulativni organi lahko opredelijo format in računovodsko metodologijo, ki ju je treba uporabiti.

2. Nacionalni regulativni organi lahko brez poseganja v člen 20 zahtevajo, da se računovodske evidence, vključno s podatki o prihodkih, prejetih od tretjih strani, predložijo na zahtevo, da se lažje pregleda in potrdi skladnost z obveznostmi glede preglednosti in nediskriminacije. Nacionalni regulativni organi lahko objavijo informacije, ki bi lahko prispevale k odprtemu in konkurenčnemu trgu, pri čemer zagotovijo skladnost s pravili Unije in nacionalnimi pravili o poslovni tajnosti.

*Člen 72***Dostop do gradbeniške infrastrukture**

1. Nacionalni regulativni organ lahko v skladu s členom 68 podjetjem naloži obveznosti, da izpolnijo utemeljene zahteve za dostop do gradbeniške infrastrukture in za njeno uporabo, med drugim vključno z zgradbami ali vhodi v zgradbe, kabli, tudi napeljavami, antenami, stolpi in drugimi podpornimi konstrukcijami, drogovi, stebri, cevni vodi in kanali, revizijskimi in vstopnimi jaški ter omaricami, kadar nacionalni regulativni organ na podlagi analize trga ugotovi, da bi zavrnitev dostopa ali dostop pod neprimernimi pogoji s podobnim učinkom oviral razvoj trajnostnega konkurenčnega trga in ne bi bil v interesu končnega uporabnika.

2. Nacionalni regulativni organi lahko podjetju naložijo obveznosti, da zagotovi dostop v skladu s tem členom, ne glede na to, ali so sredstva, na katera vpliva obveznost, del upoštevne trga v skladu z analizo trga, pod pogojem, da je obveznost potrebna in ustrezna za izpolnjevanje ciljev člena 3.

*Člen 73***Obveznosti dostopa do posebnih omrežnih elementov in pripadajočih zmogljivosti in njihova uporaba**

1. Nacionalni regulativni organi lahko v skladu s členom 68 podjetjem naložijo obveznosti, da izpolnijo utemeljene zahteve za dostop do posebnih omrežnih elementov in pripadajočih zmogljivosti ter za njihovo uporabo, med drugim takrat, kadar menijo, da bi zavrnitev dostopa ali neprimerni pogoji s podobnim učinkom ovirali razvoj trajnostnega konkurenčnega maloprodajnega trga ali ne bi bili v interesu končnih uporabnikov.

Nacionalni regulativni organi lahko med drugim od podjetij zahtevajo, da:

- (a) tretjim stranem omogočijo dostop do posebnih fizičnih omrežnih elementov in pripadajočih zmogljivosti, kot je ustrezno, ter njihovo uporabo, vključno z razvezanim dostopom do krajevne zanke in podzanke;
- (b) tretjim stranem omogočijo dostop do določenih aktivnih ali virtualnih omrežnih elementov in storitev;
- (c) se v dobri veri pogajajo s podjetji, ki zahtevajo dostop;
- (d) ne prekličejo že odobrenega dostopa do zmogljivosti;
- (e) opravijo določene storitve na veleprodajni ravni za ponovno prodajo s strani tretjih strani;
- (f) odobrijo odprti dostop do tehničnih vmesnikov, protokolov ali drugih ključnih tehnologij, ki so nujno potrebni za interoperabilnost storitev ali storitev virtualnih omrežij;
- (g) zagotovijo kolokacijo ali druge oblike souporabe pripadajočih zmogljivosti;

▼ B

- (h) opravijo specifične storitve, potrebne za zagotovitev interoperabilnosti storitev med koncema za uporabnike ali gostovanje v mobilnih omrežjih;
- (i) zagotovijo dostop do sistemov za podporo obratovanja ali podobnih sistemov programske opreme, ki so potrebni za zagotovitev pravične konkurence pri izvajanju storitev;
- (j) med seboj povezujejo omrežja ali omrežne zmogljivosti;
- (k) zagotovijo dostop do pripadajočih storitev, kot so storitve za ugotavljanje identitete, lokacije in prisotnosti.

Nacionalni regulativni organi lahko pogojujejo te obveznosti s pogoji v zvezi s pravičnostjo, sprejemljivostjo in pravočasnostjo.

2. Kadar nacionalni regulativni organi preučujejo ustreznost naložitve možnih posebnih obveznosti iz odstavka 1 tega člena in zlasti kadar v skladu z načelom sorazmernosti presojujejo, ali in kako je treba take obveznosti naložiti, analizirajo, ali bi druge oblike dostopa do veleprodajnih vložkov na istem ali povezanem veleprodajnem trgu zadostovale za odpravo ugotovljenega problema v korist končnih uporabnikov. V to presojo se vključijo ponudbe komercialnega dostopa, regulirani dostop na podlagi člena 61 ali obstoječi ali predvideni regulirani dostop do drugih veleprodajnih vložkov v skladu s tem členom. Nacionalni regulativni organi upoštevajo zlasti naslednje dejavnike:

- (a) tehnično in gospodarsko upravičenost uporabe ali namestitve konkurenčnih zmogljivosti z vidika stopnje tržnega razvoja, pri čemer se upoštevata narava in vrsta vključenega medomrežnega povezovanja ali dostopa, vključno z zmožnostjo drugih izdelkov za dostop do nabavnega trga, kot je dostop do vodov;
- (b) pričakovan tehnološki razvoj, ki vpliva na zasnovo in upravljanje omrežja;
- (c) potrebo, da se zagotovi tehnološka nevtralnost, ki strankam omogoča zasnovo in upravljanje njihovih lastnih omrežij;
- (d) izvedljivost zagotovitve predlaganega dostopa v zvezi z razpoložljivo kapaciteto;
- (e) začetno vlaganje imetnika zmogljivosti, pri čemer se upoštevajo vsa javna vlaganja in tveganja v zvezi z vlaganjem, zlasti v zvezi z vlaganji v zelo visokozmogljiva omrežja in z njimi povezanimi ravnimi tveganja;
- (f) potrebo po dolgoročnem varstvu konkurence, pri čemer se posebna pozornost posveti ekonomsko učinkoviti konkurenci na področju infrastrukture in inovativnim poslovnim modelom, ki podpirajo trajnostno konkurenco, kot so modeli, ki temeljijo na sofinanciranju omrežij;

▼B

(g) vse zadevne pravice intelektualne lastnine, kadar je to primerno;

(h) zagotavljanje vseevropskih storitev.

Kadar namerava nacionalni regulativni organ v skladu s členom 68 naložiti obveznosti na podlagi člena 72 ali tega člena, preuči, ali bi bila zgolj naložitev obveznosti v skladu s členom 72 sorazmeren način za spodbujanje konkurence in interesa končnega uporabnika.

3. Kadar nacionalni regulativni organi podjetju naložijo obveznosti zagotavljanja dostopa v skladu s tem členom, lahko določijo tehnične ali operativne pogoje, ki jih morajo ponudnik ali upravičenci do takšnega dostopa izpolnjevati, kadar je to potrebno za zagotovitev normalnega delovanja omrežja. Obveznosti upoštevanja posebnih tehničnih standardov ali specifikacij morajo biti skladne s standardi in specifikacijami, določenimi v skladu s členom 39.

*Člen 74***Obveznost cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva**

1. Nacionalni regulativni organ lahko v primerih, kadar analiza trga pokaže, da pomanjkanje učinkovite konkurence pomeni, da utegne zadevno podjetje zadržati cene na previsoki ravni ali uporabiti cenovne škarje v škodo končnih uporabnikov, v skladu s členom 68 naloži obveznosti v zvezi s pokrivanjem stroškov in cenovnim nadzorom, vključno z obveznostmi za stroškovno naravnost cen in obveznostmi glede sistemov stroškovnega računovodstva, da se zagotovijo določene vrste medomrežnega povezovanja ali dostopa.

Nacionalni regulativni organi pri ugotavljanju, ali bi bile obveznosti cenovnega nadzora primerne, upoštevajo potrebo po spodbujanju konkurence ter dolgoročne interese končnih uporabnikov v zvezi s postavitvijo in uporabo omrežij naslednje generacije, zlasti zelo visokozmogljivih omrežij. Za spodbuditev naložb podjetja, vključno v omrežja naslednje generacije, nacionalni regulativni organi zlasti upoštevajo naložbe podjetja. Kadar nacionalni regulativni organi menijo, da je obveznost cenovnega nadzora primerna, podjetju dovolijo primerno stopnjo donosnosti naložbe za ustrezno vložena sredstva, pri čemer se upoštevajo tveganja, povezana s posamičnim projektom novih naložb v omrežje.

Nacionalni regulativni organi preučijo možnost, da obveznosti na podlagi tega člena ne naložijo ali ohranijo, kadar ugotovijo, da obstaja dokazljiva omejitev maloprodajne cene in da vse obveznosti, naložene v skladu s členi 69 do 73, vključno zlasti s preverjanjem gospodarske ponovljivosti, uvedenim v skladu s členom 70, zagotavljajo učinkovit in nediskriminatoren dostop.

Kadar nacionalni regulativni organi menijo, da je primerno uvesti obveznosti cenovnega nadzora nad dostopom do obstoječih omrežnih elementov, upoštevajo koristi predvidljivih in stabilnih veleprodajnih cen pri zagotavljanju učinkovitega vstopa na trg in zadostne spodbude za vsa podjetja za postavitev novih in izboljšanih omrežij.

▼B

2. Nacionalni regulativni organi zagotovijo, da sta vsak predpisani mehanizem pokrivanja stroškov ali metodologija določanja cen namenjena spodbujanju postavitve novih in izboljšanih omrežij ter učinkovitosti in trajnostne konkurence in da čim bolj trajnostno koristita končnemu uporabniku. Pri tem lahko nacionalni regulativni organi upoštevajo tudi cene, ki so na voljo na primerljivih konkurenčnih trgih.

3. Kadar mora podjetje pri svojih cenah upoštevati stroškovno naravnost, mora zadevno podjetje dokazati, da so cene izračunane na podlagi stroškov, vključno iz primerne stopnje donosnosti naložbe. Za izračunavanje stroškov učinkovitega opravljanja storitev lahko nacionalni regulativni organi uporabljajo metode stroškovnega računovodstva, ki so neodvisne od tistih, ki jih uporablja podjetje. Nacionalni regulativni organi lahko od podjetja zahtevajo, da jim popolnoma utemelji svoje cene, in lahko po potrebi zahtevajo prilagoditev cen.

4. Nacionalni regulativni organi zagotovijo, da je v primeru obvezne uporabe sistema stroškovnega računovodstva za podporo cenovnega nadzora javnosti na voljo opis sistema stroškovnega računovodstva, ki prikazuje vsaj glavne kategorije, v okviru katerih so stroški razvrščeni v skupine, in pravila, ki se uporabljajo za razporeditev stroškov. Usposobljeni neodvisni organ preveri skladnost s stroškovnim računovodstvom in vsako leto objavi izjavo o skladnosti.

*Člen 75***Cene zaključevanja klicev**

1. Komisija ob upoštevanju, v največji možni meri, mnenja BEREC-a do 31. decembra 2020 sprejme delegirani akt v skladu s členom 117 o dopolnitvi te direktive z določitvijo enotne najvišje cene zaključevanja govornih klicev v mobilnih omrežjih na ravni Unije in enotne najvišje cene zaključevanja govornih klicev v fiksni omrežjih na ravni Unije (v nadaljnjem besedilu skupaj: cene zaključevanja govornih klicev na ravni Unije), ki se predpišejo za vse ponudnike storitev zaključevanja mobilnih govornih klicev ali zaključevanja fiksni govornih klicev v kateri koli državi članici.

Komisija v ta namen:

- (a) upošteva načela, merila in parametre iz Priloge III;
- (b) pri prvem določanju cen zaključevanja govornih klicev na ravni Unije upošteva ponderirano povprečje dejanskih stroškov v fiksni in mobilni omrežjih, določenih v skladu z načeli iz Priloge III, ki se uporabljajo po vsej Uniji; cene zaključevanja govornih klicev na ravni Unije v prvem delegiranem aktu ne sme biti višja od najvišje cene, ki je veljala šest mesecev pred sprejetjem navedenega delegiranega akta v kateri koli državi članici, po potrebnih prilagoditvah za izjemne nacionalne okoliščine;

▼B

- (c) pri določanju najvišjih cen zaključevanja klicev v Uniji upošteva skupno število končnih uporabnikov v posamezni državi članici, da zagotovi ustrezno ponderiranje najvišjih cen zaključevanja klicev, in nacionalne okoliščine, ki so vzrok znatnih razlik med državami članicami;
- (d) upošteva tržne informacije, ki jih zagotovijo BEREC, nacionalni regulativni organi ali neposredno podjetja, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja in storitve, in
- (e) preuči potrebo po zagotovitvi največ 12-mesečnega prehodnega obdobja, da se omogoči prilagoditev v državah članicah, kjer je to potrebno zaradi predhodno predpisanih cen.

2. Komisija ob upoštevanju, v največji možni meri, mnenja BEREC-a pregleda delegirani akt, sprejet na podlagi tega člena, vsakih pet let in ob tej priložnosti ob uporabi meril iz člena 67(1) preuči, ali še obstaja potreba po določitvi cene zaključevanja govornih klicev na ravni Unije. Kadar Komisija po pregledu v skladu s tem odstavkom sklene, da ne bo predpisala najvišje cene zaključevanja mobilnih govornih klicev ali najvišje cene zaključevanja fiksnih govornih klicev ali obeh, lahko nacionalni regulativni organi v skladu s členom 67 izvedejo analizo trgov zaključevanja govornih klicev, da ocenijo, ali je treba naložiti regulativne obveznosti. Če nacionalni regulativni organ na podlagi take analize na upoštevnem trgu predpiše stroškovno naravnane cene zaključevanja klicev, pri tem upošteva načela, merila in parametre iz Priloge III, osnutek njegovega ukrepa pa se izvaja po postopkih iz členov 23, 32 in 33.

3. Nacionalni regulativni organi pozorno spremljajo uporabo cen zaključevanja govornih klicev v na ravni Unije in zagotavljajo, da jih ponudniki storitev zaključevanja govornih klicev spoštujejo. Nacionalni regulativni organi lahko od ponudnikov storitev zaključevanja govornih klicev kadar koli zahtevajo, da spremenijo ceno, ki jo zaračunavajo drugim podjetjem, če ta cena ni skladna z delegiranim aktom iz odstavka 1. Nacionalni regulativni organi vsako leto poročajo Komisiji in BEREC-u o uporabi tega člena.

*Člen 76***Regulativna obravnava novih zelo visokozmogljivih omrežnih elementov**

1. Podjetja, ki so bila določena kot podjetja s pomembno tržno močjo na enem ali več upoštevnih trgih v skladu s členom 67, lahko v skladu s postopkom iz člena 79 in pod pogoji iz drugega pododstavka tega odstavka ponudijo zaveze, da se postavitev novega zelo visokozmogljivega omrežja, ki je do prostorov končnega uporabnika ali bazne postaje sestavljeno iz elementov iz optičnih vlaken, odpre za sovlaganje, na primer tako, da ponudijo solastništvo ali dolgoročno delitev tveganja prek sofinanciranja ali pogodb o nakupu, ki zajemajo pridobitev posebnih pravic strukturnega značaja, drugim ponudnikom elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev.

▼B

Nacionalni regulativni organ pri ocenjevanju teh zavez zlasti preuči, ali ponudba za sovlaganje izpolnjuje vse naslednje pogoje:

- (a) v celotni življenjski dobi omrežja je odprta vsem ponudnikom elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev;
- (b) drugim sovlagateljem, ki so ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev, bi omogočala dolgoročno učinkovito in trajnostno konkurenčnost na trgih na koncu prodajne verige, na katerih deluje podjetje, ki je določeno kot podjetje s pomembno tržno močjo, in sicer pod pogoji, ki vključujejo:
  - (i) pravične, primerne in nediskriminatorne pogoje, ki omogočajo dostop do polne zmogljivosti omrežja, kolikor je omrežje predmet sovlaganja;
  - (ii) prožnost glede vrednosti in časovne razporeditve udeležbe posameznega sovlagatelja;
  - (iii) možnost povečanja take udeležbe v prihodnosti in
  - (iv) vzajemne pravice, ki jih sovlagatelj podeli po postavitvi sofinancirane infrastrukture;
- (c) podjetje jo objavi pravočasno, če pa podjetje nima značilnosti iz člena 80(1), je objavljena vsaj šest mesecev pred začetkom postavitve novega omrežja; to obdobje se na podlagi nacionalnih okoliščin lahko podaljša;
- (d) za prosilce za dostop, ki ne sodelujejo pri sovlaganju, so kakovost, hitrost, pogoji in doseg končnih uporabnikov od vsega začetka enaki, kot so bili na voljo pred postavitvijo, spremlja pa jih mehanizem postopnega prilagajanja, ki ga potrdi nacionalni regulativni organ glede na razvoj povezanih maloprodajnih trgov in ki ohranja spodbude za udeležbo pri sovlaganju; tak mehanizem zagotovi, da lahko prosilci za dostop dostopajo do zelo visokozmogljivih elementov omrežja sčasoma ter na podlagi preglednih in nediskriminatornih pogojev, ki ustrezno odražajo stopnjo tveganja posameznih sovlagateljev v različnih fazah postavitve in upoštevajo konkurenčne razmere na maloprodajnih trgih;
- (e) izpolnjuje vsaj merila iz Priloge IV in se predloži v dobri veri.

2. Če nacionalni regulativni organ ob upoštevanju rezultatov preskusa trga, izvedenega v skladu s členom 79(2), ugotovi, da ponujena zaveza o sovlaganju izpolnjuje pogoje iz odstavka 1 tega člena, na podlagi člena 79(3) določi, da je ta zaveza zavezujoča, in ne naloži dodatnih obveznosti na podlagi člena 68, kar zadeva elemente novega zelo visokozmogljivega omrežja, za katere veljajo zadevne zaveze, če je vsaj en potencialni sovlagatelj sklenil sporazum o sovlaganju s podjetjem, ki je določeno kot podjetje s pomembno tržno močjo.

▼B

Prvi pododstavek ne posega v regulativno obravnavo okoliščin, ki – ob upoštevanju rezultatov morebitnega preskusa trga, izvedenega v skladu s členom 79(2) – ne izpolnjujejo pogojev iz odstavka 1 tega člena, vendar vplivajo na konkurenco in se upoštevajo za namene členov 67 in 68.

Z odstopanjem od prvega pododstavka tega odstavka lahko nacionalni regulativni organ v ustrezno utemeljenih okoliščinah naloži, ohrani ali prilagodi popravne ukrepe v skladu s členi 68 do 74, kar zadeva nova zelo visokozmogljiva omrežja, da se odpravijo znatne težave na področju konkurence na specifičnih trgih, kadar nacionalni regulativni organ ugotovi, da teh težav na področju konkurence glede na specifične značilnosti zadevnih trgov drugače ne bi rešili.

3. Nacionalni regulativni organi stalno spremljajo skladnost s pogoji iz odstavka 1 in lahko zahtevajo, da jim podjetje, ki je določeno kot podjetje s pomembno tržno močjo, predloži letne izjave o skladnosti.

Ta člen ne posega v pristojnost nacionalnega regulativnega organa, da na podlagi člena 26(1) sprejme odločitev v primeru spora med podjetji v zvezi s sporazumom o sovlaganju, za katerega meni, da izpolnjuje pogoje iz odstavka 1 tega člena.

4. BEREC po posvetovanju z deležniki in v tesnem sodelovanju s Komisijo objavi smernice, s katerimi nacionalne regulativne organe spodbudi k dosledni uporabi pogojev iz odstavka 1 in meril iz Priloge IV.

*Člen 77***Funkcionalna ločitev**

1. Kadar nacionalni regulativni organ ugotovi, da z ustreznimi obveznostmi, naloženimi na podlagi členov 69 do 74, ni bila dosežena učinkovita konkurenca in da obstajajo pomembne in trajne težave glede konkurence ali primeri nedelovanja trga, ugotovljeni v zvezi z veleprodajnim zagotavljanjem dostopovnih izdelkov, lahko v skladu z drugim pododstavkom člena 68(3) vertikalno integriranemu podjetju izjemoma naloži obveznost, da dejavnosti, povezane z veleprodajnim zagotavljanjem ustreznih dostopovnih izdelkov, prenese na neodvisno delujoči poslovni subjekt.

Ta poslovni subjekt dostopovne izdelke in storitve dobavlja vsem podjetjem, tudi drugim poslovnim subjektom v okviru matičnega podjetja, po enakem časovnem razporedu in pod enakimi pogoji, vključno glede cen in kakovosti storitev, ter po enakih sistemih in postopkih.

▼B

2. Kadar namerava nacionalni regulativni organ naložiti obveznost za funkcionalno ločitev, Komisiji predloži zahtevo, ki vključuje:

- (a) dokaze, ki utemeljujejo ugotovitve nacionalnega regulativnega organa iz odstavka 1;
- (b) obrazloženo oceno, ki ugotavlja, da obstaja majhna možnost, da bo v razumnem časovnem obdobju prišlo do učinkovite in trajnostne konkurence na področju infrastrukture, ali pa je sploh ni;
- (c) analizo pričakovanega učinka na nacionalni regulativni organ, na podjetje, zlasti na delovno silo ločenega podjetja in na sektor elektronskih komunikacij kot celoto, ter na spodbude za naložbe v ta sektor, zlasti ob upoštevanju potrebe po zagotavljanju socialne in teritorialne kohezije, ter na druge deležnike, vključno zlasti s pričakovanim učinkom na konkurenco in možne posledične učinke na potrošnike;
- (d) analizo razlogov, zaradi katerih bi bila ta obveznost najbolj učinkovit način za uresničevanje popravnih ukrepov, namenjenih obravnavanju ugotovljenih težav glede konkurence ali primerov nedelovanja trga.

3. Osnutek ukrepa vsebuje naslednje elemente:

- (a) natančno naravo in stopnjo ločitve ter zlasti podrobni opis pravnega statusa ločenega poslovnega subjekta;
- (b) opredelitev sredstev ločene poslovne enote in izdelkov ali storitev, ki jih bo ta enota ponujala;
- (c) ureditev vodenja za zagotovitev neodvisnosti osebja, ki je zaposleno v ločeni poslovni enoti, ter ustrezno strukturo spodbud;
- (d) pravila za zagotovitev izpolnjevanja obveznosti;
- (e) pravila za zagotovitev preglednosti operativnih postopkov, zlasti za druge deležnike;
- (f) program spremljanja, namenjen zagotavljanju izpolnjevanja obveznosti, vključno z objavo letnega poročila.

Po odločitvi Komisije, sprejeti v skladu s členom 68(3), o osnutku ukrepa, nacionalni regulativni organ izvede usklajeno analizo različnih trgov, povezanih z dostopovnim omrežjem, v skladu s postopkom iz člena 67. Nacionalni regulativni organ na podlagi te analize naloži, ohrani, spremeni ali prekliche obveznosti v skladu s postopki iz členov 23 in 32.

▼B

4. Za podjetje, za katero je bila uvedena funkcionalna ločitev, lahko velja katera koli obveznost iz členov 69 do 74, na katerem koli specifičnem trgu, na katerem je bilo določeno kot podjetje s pomembno tržno močjo v skladu s členom 67, ali pa katera koli obveznost, ki jo Komisija odobri na podlagi člena 68(3).

*Člen 78***Prostovoljna ločitev vertikalno integriranega podjetja**

1. Podjetja, ki so bila določena kot podjetja s pomembno tržno močjo na enem ali več upoštevanih trgih v skladu s členom 67, obvestijo nacionalni regulativni organ vsaj tri mesece pred vsakim načrtovanim prenosom svojih sredstev krajevnega dostopovnega omrežja ali znatnega dela teh sredstev na ločeno pravno osebo z drugim lastnikom ali preden nameravajo ustanoviti ločen poslovni subjekt, da bi vsem maloprodajnim ponudnikom, tudi svojim maloprodajnim oddelkom, dobavljala popolnoma enakovredne dostopovne izdelke.

Ta podjetja prav tako obvestijo nacionalni regulativni organ o vsaki spremembi te namere ter o končnem izidu postopka ločitve.

Takšna podjetja lahko ponudijo tudi zaveze v zvezi s pogoji dostopa, ki se uporabljajo za njihovo omrežje med obdobjem izvajanja po uvedbi predlagane oblike ločitve, da bi tretjim stranem zagotovili učinkovit in nediskriminatorski dostop. Ponudba zavez vključuje zadostne podrobnosti, vključno s pogoji časovnega okvira izvajanja in trajanja, da lahko nacionalni regulativni organ izvaja svoje naloge v skladu z odstavkom 2 tega člena. Take obveze lahko presegajo najdaljše obdobje za preglede trga iz člena 67(5).

2. Nacionalni regulativni organ oceni učinek načrtovane transakcije in, kadar je to ustrezno, ponujenih zavez na obstoječe regulativne obveznosti na podlagi te direktive.

V ta namen nacionalni regulativni organ izvede analizo različnih trgov, povezanih z dostopovnim omrežjem, v skladu s postopkom iz člena 67.

Nacionalni regulativni organ upošteva vse zaveze, ki jih ponuja podjetje, pri čemer zlasti upošteva cilje iz člena 3. Pri tem se posvetuje s tretjimi stranmi v skladu s členom 23 in zlasti obravnava tiste tretje strani, ki jih načrtovana transakcija neposredno zadeva.

Nacionalni regulativni organ na podlagi svoje analize naloži, ohrani, spremeni ali prekliche obveznosti v skladu s postopkom iz členov 23 in 32, pri čemer po potrebi uporabi člen 80. Nacionalni regulativni organ lahko v svoji odločitvi zaveze določi za zavezujoče v celoti ali delno. Z odstopanjem od člena 67(5) lahko nacionalni regulativni organ zaveze določi za zavezujoče v celoti ali delno za celotno obdobje, za katero so ponujene.

▼B

3. Brez poseganja v člen 80 lahko za pravno ali operativno ločen poslovni subjekt, ki je bil določen kot subjekt s pomembno tržno močjo na katerem koli specifičnem trgu v skladu s členom 67, po potrebi velja katera koli obveznost iz členov 69 do 74 ali katera koli druga obveznost, ki jo Komisija odobri po členu 68(3), kadar ponujene zaveze ne zadoščajo za izpolnitev ciljev iz člena 3.

4. Nacionalni regulativni organ spremlja izvajanje zavez, ki jih ponujajo podjetja in ki jih je sam določil za zavezujoče v skladu z odstavkom 2, ter preuči možnost njihovega podaljšanja, kadar se je izteklo obdobje, za katero so bile najprej ponujene.

*Člen 79***Postopek za prevzem zavez**

1. Podjetja, ki so določena kot podjetja s pomembno tržno močjo, lahko nacionalnemu regulativnemu organu ponudijo zaveze glede pogojev za dostop, sovlaganje ali obeh, ki se uporabljajo za njihova omrežja, med drugim v zvezi z:

- (a) dogovori o sodelovanju, pomembnimi za oceno ustreznih in sorazmernih obveznosti na podlagi člena 68;
- (b) sovlaganjem v zelo visokozmogljiva omrežja na podlagi člena 76 ali
- (c) učinkovitim in nediskriminatornim dostopom tretjih strani na podlagi člena 78 tako v obdobju izvajanja prostovoljne ločitve vertikalno integriranega podjetja kot tudi po izvedbi predlagane oblike ločitve.

Ponudba za zaveze mora biti dovolj podrobna, tudi kar zadeva časovni okvir in obseg njihovega izvajanja ter njihovo trajanje, da lahko nacionalni regulativni organ izvede svojo oceno na podlagi odstavka 2 tega člena. Take zaveze lahko presegajo obdobja za izvedbo analize trga iz člena 67(5).

2. Za ocenitev vseh zavez, ki jih podjetje ponudi na podlagi odstavka 1 tega člena, nacionalni regulativni organ izvede – razen če take zaveze očitno ne izpolnjujejo enega ali več ustreznih pogojev ali meril – preskus trga, zlasti na podlagi ponujenih pogojev, tako da opravi javno posvetovanje z zainteresiranimi stranmi, zlasti s tistimi tretjimi stranmi ki so neposredno prizadete. Potencialni sovlagatelji ali prosilci za dostop lahko predstavijo stališča o skladnosti ponujenih zavez s pogoji iz člena 68, 76 oziroma 78, in lahko predlagajo spremembe.

▼B

Nacionalni regulativni organ v zvezi z zavezami, ponujenimi na podlagi tega člena, pri ocenjevanju obveznosti na podlagi člena 68(4) upošteva zlasti:

- (a) dokaze glede pravičnosti in primernosti ponujenih zavez;
- (b) odprtost zavez vsem tržnim udeležencem;
- (c) pravočasno razpoložljivost dostopa, tudi do zelo visokozmogljivih omrežij, pod pravičnimi, primernimi in nediskriminatornimi pogoji pred začetkom izvajanja s tem povezanih maloprodajnih storitev ter
- (d) splošno ustreznost ponujenih zavez, da se omogoči trajnostna konkurenca na trgih na koncu prodajne verige ter olajša kooperativna postavitve in uporaba zelo visokozmogljivih omrežij v interesu končnih uporabnikov.

Nacionalni regulativni organ ob upoštevanju vseh mnenj, izraženih med posvetovanjem, in obsega, v katerem ta mnenja odražajo stališča različnih deležnikov, podjetju, ki je določeno kot podjetje s pomembno tržno močjo, sporoči predhodne ugotovitve o tem, ali so ponujene zaveze skladne s cilji, merili in postopki iz tega člena in člena 68, 76 oziroma 78 in pogoji, pod katerimi bi lahko določil, da so te zaveze zavezujoče. Podjetje lahko revidira svojo prvotno ponudbo, da se upoštevajo predhodne ugotovitve nacionalnega regulativnega organa ter izpolnijo merila iz tega člena in člena 68, 76 oziroma 78.

3. Brez poseganja v prvi pododstavek člena 76(2) lahko nacionalni regulativni organ sprejme odločitev, da so zaveze v celoti ali delno zavezujoče.

Nacionalni regulativni organ lahko z odstopanjem od člena 67(5) določi, da so nekatere ali vse zaveze zavezujoče za določeno obdobje, ki je lahko celotno obdobje, za katero so bile ponujene, v primeru zavez o sovlaganju, ki so bile določene kot zavezujoče v skladu s prvim pododstavkom člena 76(2), pa določi, da so zavezujoče za obdobje najmanj sedmih let.

Ob upoštevanju člena 76, ta člen ne posega v uporabo postopka analize trga na podlagi člena 67 in naložitev obveznosti na podlagi člena 68.

Kadar nacionalni regulativni organ na podlagi tega člena določi, da so zaveze zavezujoče, v skladu s členom 68 oceni posledice te odločitve za razvoj trga in ustreznost morebitnih obveznosti, ki jih je naložil oziroma jih je imel namen naložiti na podlagi navedenega člena in členov 69 do 74, če ne bi določil zavezujočih zavez. Ko nacionalni regulativni organ uradno obvesti o zadevnem osnutku ukrepa iz člena 68 v skladu s členom 32, mu priloži odločitev o zavezah.

▼B

4. Nacionalni regulativni organ spremlja, nadzira in zagotavlja skladnost z zavezami, ki jih je v skladu z odstavkom 3 tega člena določil kot zavezujoče, na enak način, kot spremlja, nadzira in zagotavlja skladnost z obveznostmi, naloženimi na podlagi člena 68, in po poteku prvotnega zavezujočega obdobja, preuči možnost podaljšanja obdobja. Če nacionalni regulativni organ ugotovi, da podjetje ne izpolnjuje zavez, ki so bile določene kot zavezujoče v skladu z odstavkom 3 tega člena, lahko takemu podjetju naloži kazni v skladu s členom 29. Brez poseganja v postopek za zagotavljanje skladnosti s posebnimi obveznostmi na podlagi člena 30 lahko nacionalni regulativni organ ponovno oceni obveznosti, naložene v skladu s členom 68(6).

*Člen 80***Izključno veleprodajna podjetja**

1. Nacionalni regulativni organ, ki določi podjetje, ki je odsotno z vseh maloprodajnih trgov za elektronske komunikacijske storitve, kot podjetje s pomembno tržno močjo na enem ali več veleprodajnih trgih v skladu s členom 67, preuči, ali ima to podjetje naslednje značilnosti:

(a) vse družbe in poslovne enote v podjetju, vse družbe, ki so pod nadzorom, vendar ne nujno v celoti v lasti istega končnega lastnika, in vsi delničarji, ki lahko izvajajo nadzor nad podjetjem, izvajajo le dejavnosti (trenutne in načrtovane v prihodnosti) na veleprodajnih trgih za elektronske komunikacijske storitve in zato ne izvajajo dejavnosti na nobenem maloprodajnem trgu za elektronske komunikacijske storitve, ki se zagotavljajo končnim uporabnikom v Uniji;

(b) podjetje ni zavezano poslovanju z enim samim in ločenim podjetjem, ki posluje nižje v prodajni verigi in je dejavno na maloprodajnem trgu za elektronske komunikacijske storitve, ki se zagotavljajo končnim uporabnikom, zaradi izključnega sporazuma ali sporazuma, ki dejansko pomeni izključni sporazum.

2. Če nacionalni regulativni organ ugotovi, da so pogoji iz odstavka 1 tega člena izpolnjeni, lahko zadevnemu podjetju naloži le obveznosti na podlagi členov 70 in 73 ali v zvezi s poštenim in razumnim oblikovanjem cen, če je to upravičeno na podlagi analize trga, vključno s prihodnjo oceno verjetnega obnašanja podjetja, ki je bilo določeno kot podjetje s pomembno tržno močjo.

3. Nacionalni regulativni organ kadar koli pregleda obveznosti, naložene podjetju v skladu s tem členom, če ugotovi, da pogoji iz odstavka 1 tega člena niso več izpolnjeni, in uporabi člene 67 do 74, kakor je ustrezno. Podjetja brez nepotrebnega odlašanja obvestijo nacionalni regulativni organ o vseh spremembah okoliščin v zvezi s točkama (a) in (b) odstavka 1 tega člena.

▼B

4. Nacionalni regulativni organ pregleda tudi obveznosti, naložene podjetju v skladu s tem členom, če na podlagi dokaza, povezanega s pogoji, ki jih podjetje ponuja strankam, ki so nižje v prodajni verigi, ugotovi, da so se pojavili ali da se lahko pojavijo problemi na področju konkurence v škodo končnim uporabnikom, zaradi katerih je treba naložiti eno ali več obveznosti iz člena 69, 71, 72 ali 74 ali spremeniti obveznosti, naložene v skladu z odstavkom 2 tega člena.

5. Naložitev obveznosti in njihov pregled v skladu s tem členom se izvedeta v skladu s postopki iz členov 23, 32 in 33.

*Člen 81***Migracija z obstoječe infrastrukture**

1. Podjetja, ki so bila določena kot podjetja s pomembno tržno močjo na enem ali več upoštevanih trgih v skladu s členom 67, vnaprej in pravočasno uradno obvestijo nacionalni regulativni organ, kdaj nameravajo opustiti ali z novo infrastrukturo nadomestiti dele omrežja, vključno z obstoječo infrastrukturo, ki je nujna za delovanje bakrenega omrežja, za katere veljajo obveznosti na podlagi členov 68 do 80.

2. Nacionalni regulativni organ zagotovi, da proces opustitve ali nadomestitve vključuje pregleden časovni raspored in pogoje, vključno z ustreznim rokom za obvestitev o prehodu, ter določi razpoložljivost alternativnih izdelkov vsaj primerljive kakovosti, ki zagotavljajo dostop do nadgrajene omrežne infrastrukture, ki nadomešča opuščene elemente, če je to potrebno za varstvo konkurence in pravic končnih uporabnikov.

V zvezi s sredstvi, ki se predlagajo za opustitev ali nadomestitev, lahko nacionalni regulativni organ prekliče obveznosti, potem ko se je prepričal, da je ponudnik dostopa:

- (a) določil ustrezne pogoje za migracijo, vključno z dajanjem na voljo alternativnega dostopovnega izdelka kakovosti, ki je vsaj primerljiva s tisto, ki je bila na voljo pri uporabi obstoječe infrastrukture, s katerim se iskalcem dostopa omogoča, da dosežejo iste končne uporabnike, in
- (b) upošteval pogoje in proces, o katerih je uradno obvestil nacionalni regulativni organ v skladu s tem členom.

Tak preklic se izvede v skladu s postopki iz členov 23, 32 in 33.

3. Ta člen ne posega v razpoložljivost reguliranih proizvodov, ki jo nacionalni regulativni organ naloži nadgrajeni omrežni infrastrukturi v skladu s postopki iz členov 67 in 68.

Člen 82

Smernice BEREC-a o zelo visokozmogljivih omrežjih

BEREC do 21. decembra 2020 po posvetovanju z deležniki in v tesnem sodelovanju s Komisijo izda smernice o merilih, ki jih morajo omrežja izpolnjevati, da bi bila opredeljena kot zelo visokozmogljiva omrežja, zlasti kar zadeva navzdolnje in navzgorne pasovne širine, odpornost, z napakami povezane parametre ter latence in njene variacije. Nacionalni regulativni organi te smernice upoštevajo v največji možni meri. BEREC do 31. decembra 2025 in zatem v rednih presledkih smernice posodobi.

POGLAVJE V

Regulativni nadzor maloprodajnih storitev

Člen 83

Regulativni nadzor maloprodajnih storitev

1. Države članice lahko zagotovijo, da nacionalni regulativni organi podjetjem, ki so v skladu s členom 63 določena kot podjetja s pomembno tržno močjo na zadevnem maloprodajnem trgu, naložijo ustrezne regulativne obveznosti, kadar:

- (a) nacionalni regulativni organ na podlagi analize trga, opravljene v skladu s členom 67, ugotovi, da zadevni maloprodajni trg, opredeljen v skladu s členom 64, ni dejansko konkurenčen in
- (b) nacionalni regulativni organ ugotovi, da z obveznostmi, naloženimi na podlagi členov 69 do 74, ne bi bilo mogoče doseči ciljev iz člena 3.

2. Obveznosti, naložene na podlagi odstavka 1 tega člena, morajo temeljiti na naravi ugotovljenega problema ter biti sorazmerne in utemeljene glede na cilje iz člena 3. Naložene obveznosti lahko vključujejo zahteve, naj opredeljena podjetja ne zaračunavajo previsokih cen, ovirajo vstopa na trg ali omejujejo konkurence z določitvijo oderuških cen, prednostno obravnavajo določenih končnih uporabnikov ali neutemeljeno združujejo storitev. Nacionalni regulativni organi lahko pri teh podjetjih uporabijo ustrezne ukrepe zgornjih mej maloprodajnih cen, ukrepe za nadzor individualnih tarif ali ukrepe za približevanje tarif stroškom ali cenam na primerljivih trgih, da bi zavarovali interese končnih uporabnikov in hkrati pospeševali učinkovito konkurenco.

3. Nacionalni regulativni organi zagotovijo, da se uporabljajo potrebni in ustrezni sistemi stroškovnega računovodstva, kadar za podjetje velja uravnavanje maloprodajnih tarif ali drug ustrezen maloprodajni nadzor. Nacionalni regulativni organi lahko opredelijo format in računovodsko metodologijo, ki ju je treba uporabiti. Skladnost s sistemom stroškovnega računovodstva preverja usposobljen neodvisni organ. Nacionalni regulativni organi zagotovijo, da se vsako leto objavi izjava o skladnosti.

▼B

4. Brez poseganja v člena 85 in 88 nacionalni regulativni organi ne uporabijo mehanizmov nadzora maloprodaje na podlagi odstavka 1 tega člena na geografskih trgih ali maloprodajnih trgih, kadar so prepričani, da tam obstaja učinkovita konkurenca.

DEL III

STORITVE

NASLOV I

OBVEZNOSTI ZAGOTAVLJANJA UNIVERZALNE STORITVE

*Člen 84***Cenovno dostopna univerzalna storitev**

1. Države članice zagotovijo, da imajo vsi potrošniki na njihovem ozemlju dostop do razpoložljive storitve ustreznega širokopasovnega dostopa do interneta in govorne komunikacijske storitve po dostopni ceni, ob upoštevanju specifičnih nacionalnih razmer, v kakovosti, določeni na njihovem ozemlju, vključno z osnovno priključitvijo, na fiksni lokaciji.

2. Poleg tega lahko države članice zagotovijo tudi cenovno dostopnost storitev iz odstavka 1, ki se ne zagotavljajo na fiksni lokaciji, kadar menijo, da je to potrebno za zagotovitev polne družbene in gospodarske udeležbe potrošnikov v družbi.

3. Vsaka država članica določi, glede na nacionalne razmere in minimalno pasovno širino, ki je na voljo večini potrošnikov na njenem ozemlju, ter ob upoštevanju poročila BEREC-a o najboljših praksah, storitve ustreznega širokopasovnega dostopa do interneta za namene iz odstavka 1, da se zagotovi pasovna širina, potrebna za socialno in gospodarsko udeležbo v družbi. Storitve ustreznega širokopasovnega dostopa do interneta mora zagotavljati pasovno širino, potrebno za podporo vsaj minimalnega nabora storitev iz Priloge V.

Za prispevanje k dosledni uporabi tega člena BEREC do 21. junija 2020 po posvetovanju z deležniki in v tesnem sodelovanju s Komisijo, ob upoštevanju razpoložljivih podatkov Komisije (Eurostata), oblikuje poročilo o najboljših praksah držav članic s katerimi podpre določitev storitve ustreznega širokopasovnega dostopa do interneta na podlagi prvega pododstavka. Da se upošteva tehnološki napredek in spremembe vzorcev uporabe potrošnikov se to poročilo redno posodablja.

4. Na zahtevo potrošnika je lahko priključitev iz odstavka 1 in, kadar je ustrezno, odstavka 2 omejena na podpiranje govornih komunikacij storitev.

5. Države članice lahko področje uporabe tega člena razširijo na končne uporabnike, ki so mikropodjetja ter mala in srednja podjetja in neprofitne organizacije.

Člen 85

Zagotavljanje cenovno dostopne univerzalne storitve

1. Nacionalni regulativni organi ob usklajevanju z drugimi pristojnimi organi spremljajo razvoj in raven maloprodajnih cen za storitve iz člena 84(1), ki so na voljo na trgu, zlasti v zvezi z nacionalnimi cenami in nacionalnimi dohodki potrošnikov.

2. Kadar države članice ugotovijo, da maloprodajne cene za storitve iz člena 84(1), ob upoštevanju nacionalnih razmer, niso cenovno dostopne, ker potrošniki z nizkimi dohodki ali posebnimi socialnimi potrebami ne morejo dostopati do takih storitev, sprejmejo ukrepe, da takim potrošnikom zagotovijo cenovno dostopnost storitve ustreznega širokopasovnega dostopa do interneta in govornih komunikacijskih storitev vsaj na fiksni lokaciji.

V ta namen lahko države članice zagotovijo, da se takim potrošnikom za namene komunikacije zagotovi podpora, ali od ponudnikov takih storitve, zahtevajo, da zadevnim potrošnikom ponudijo tarifne opcije ali pakete, ki se razlikujejo od tistih, ki se ponujajo pod običajnimi poslovnimi pogoji, ali oboje. V ta namen lahko države članice od takšnih ponudnikov zahtevajo, da na vsem ozemlju uporabljajo skupne tarife, vključno z geografskim povprečenjem.

V izjemnih okoliščinah, zlasti kadar bi naložitev obveznosti na podlagi drugega pododstavka tega odstavka na vse ponudnike povzročila prikazane pretirane upravne ali finančne obremenitve za ponudnike ali državo članico, se lahko država članica izjemoma odloči, da naloži obveznost ponuditi te posebne tarifne opcije ali pakete samo na določena podjetja. Za take določitve se smiselno uporablja člen 86. Kadar država članica določi podjetja, zagotovi, da imajo vsi potrošniki z nizkimi dohodki ali posebnimi socialnimi potrebami koristi od izbire podjetij, ki ponujajo tarifne opcije, ki so v skladu z njihovimi potrebami, razen če taka izbira ni možna ali bi povzročila pretirane upravne ali finančne obremenitve.

Države članice zagotovijo, da imajo potrošniki, ki so upravičeni do takih tarifnih opcij ali paketov, pravico do sklenitve pogodbe bodisi s ponudnikom storitev iz člena 84(1), bodisi s podjetjem, določenim v skladu s tem odstavkom, in da se jim zagotovi ustrezno obdobje razpoložljivosti številke ter se jim storitev ne prekine neupravičeno.

3. Države članice zagotovijo, da podjetja, ki ponujajo tarifne opcije ali pakete potrošnikom z nizkimi dohodki ali posebnimi socialnimi potrebami v skladu z odstavkom 2, nacionalne regulativne in druge pristojne organe obveščajo o podrobnostih takšnih ponudb. Nacionalni regulativni organi ob usklajevanju z drugimi pristojnimi organi zagotovijo, da so pogoji, pod katerimi podjetja ponujajo tarifne opcije ali pakete v skladu z odstavkom 2, v celoti pregledni ter so objavljeni in se uporabljajo v skladu z načelom nediskriminacije. Nacionalni regulativni organi lahko ob usklajevanju z drugimi pristojnimi organi zahtevajo, da se takšne tarifne opcije ali paketi spremenijo ali ukinejo.

▼B

4. Države članice ob upoštevanju nacionalnih razmer zagotovijo, da se zagotavlja ustrezna podpora in po potrebi drugi posebni ukrepi potrošnikom invalidom, z namenom zagotoviti, da so povezana terminalna oprema ter posebna oprema in posebne storitve, ki izboljšujejo enakovreden dostop, po potrebi vključno s storitvami celotnega pogovora in storitvami prenosa, razpoložljive in cenovno dostopne.

5. Države članice skušajo pri uporabi tega člena čim bolj zmanjšati izkrivljanje trga.

6. Države članice lahko področje uporabe tega člena razširijo na končne uporabnike, ki so mikropodjetja ter mala in srednja podjetja in neprofitne organizacije.

*Člen 86***Razpoložljivost univerzalne storitve**

1. Kadar je država članica ob upoštevanju rezultatov, kadar so na voljo, geografskega pregleda, izvedenega v skladu s členom 22(1), in po potrebi morebitnih dodatnih dokazov ugotovila, da razpoložljivosti storitve ustreznega širokopasovnega dostopa do interneta, kakor je opredeljena v skladu s členom 84(3), in govorne komunikacijske storitve na fiksni lokaciji na njenem nacionalnem ozemlju ali njegovih delih ni mogoče zagotoviti v običajnih poslovnih okoliščinah ali prek drugih možnih orodij javne politike, lahko naloži ustrezne obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve, da bi izpolnila vse utemeljene zahteve končnih uporabnikov za dostop do teh storitev na zadevnih delih svojega ozemlja.

2. Države članice določijo najučinkovitejši in najprimernejši pristop za zagotavljanje razpoložljivosti storitve ustreznega širokopasovnega dostopa do interneta, kakor je opredeljena v skladu s členom 84(3), in govorne komunikacijske storitve na fiksni lokaciji, pri čemer upoštevajo načela objektivnosti, preglednosti, nediskriminacije in sorazmernosti. Države članice skušajo minimizirati izkrivljanje trga, zlasti zagotavljanje storitev po cenah ali pod drugimi pogoji, ki odstopajo od običajnih poslovnih pogojev, pri čemer pa varujejo javne interese.

3. Kadar se države članice odločijo, da bodo naložile obveznosti za zagotavljanje razpoložljivosti storitve ustreznega širokopasovnega dostopa do interneta za končne uporabnike, kakor je opredeljena v skladu s členom 84(3), in govorne komunikacijske storitve na fiksni lokaciji, lahko določijo enega ali več podjetij za zagotavljanje te razpoložljivosti z namenom pokrivanja vsega nacionalnega ozemlja. Države članice lahko določijo različna podjetja ali skupino podjetij za zagotavljanje storitve ustreznega širokopasovnega dostopa do interneta in govorne komunikacijske storitve na fiksni lokaciji ali za pokrivanje različnih delov nacionalnega ozemlja.

▼B

4. Ko države članice določijo podjetja na delu nacionalnega ozemlja ali na celotnem nacionalnem ozemlju za zagotovitev storitev v skladu z odstavkom 3 tega člena, uporabijo učinkovit, objektivni, pregleden in nediskriminatorni mehanizem, pri čemer nobeno podjetje ni vnaprej izključeno iz določitve. Take metode določitve morajo zagotoviti, da se storitev ustreznega širokopasovnega dostopa do interneta in govorna komunikacijska storitev na fiksni lokaciji zagotavljata na stroškovno učinkovit način ter se lahko uporabita kot sredstvo za določitev neto stroškov obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve v skladu s členom 89.

5. Ko namerava podjetje, določeno v skladu z odstavkom 3 tega člena, prenesti znaten del ali celotna sredstva svojega krajevnega dostopnega omrežja na ločen pravni subjekt pod drugim lastništvom, vnaprej in pravočasno obvesti nacionalni regulativni ali drug pristojni organ, da lahko ta oceni učinke nameravane transakcije na zagotavljanje storitve ustreznega širokopasovnega dostopa do interneta, kakor je opredeljena v skladu s členom 84(3), in govorne komunikacijske storitve na fiksni lokaciji. Nacionalni regulativni ali drug pristojni organ lahko naloži, spremeni ali prekliče posebne obveznosti v skladu s členom 13(2).

*Člen 87***Status obstoječih univerzalnih storitev**

Države članice lahko še naprej zagotavljajo razpoložljivost ali cenovno dostopnost storitev, ki niso storitev ustreznega širokopasovnega dostopa do interneta, kot je opredeljena v skladu s členom 84(3), in govorne komunikacijske storitve na fiksni lokaciji, ki so bile veljavne 20. decembra 2018, če se ugotovi potreba po takih storitvah glede na nacionalne okoliščine. Kadar države članice določijo podjetja za zagotavljanje teh storitev na delu nacionalnega ozemlja ali na celotnem nacionalnem ozemlju, se uporablja člen 86. Financiranje teh obveznosti mora biti skladno s členom 90.

Države članice do 21. decembra 2021 in nato vsaka tri leta pregledajo obveznosti, naložene na podlagi navedenega člena.

*Člen 88***Nadzor izdatkov**

1. Države članice zagotovijo, da ponudniki storitev ustreznega širokopasovnega dostopa do interneta in govornih komunikacijskih storitev v skladu s členi 84 do 87, pri zagotavljanju zmogljivosti in storitev poleg tistih iz člena 84, določijo pogoje tako, da končnemu uporabniku ni treba plačati zmogljivosti ali storitev, ki niso potrebne ali se ne zahtevajo za zahtevano storitev.

2. Države članice zagotovijo, da ponudniki storitve ustreznega širokopasovnega dostopa do interneta in govornih komunikacijskih storitev iz člena 84, ki zagotavljajo storitve v skladu s členom 85, po potrebi ponudijo posebne zmogljivosti in storitve, določene v delu A Priloge VI, da lahko potrošniki spremljajo in nadzorujejo izdatke. Države članice

▼B

zagotovijo, da ti ponudniki vzpostavijo sistem za preprečevanje neupravičene prekinitve govorne komunikacijske storitve ali storitve ustreznega širokopasovnega dostopa do interneta za potrošnike iz člena 85, vključno z ustreznim mehanizmom za preverjanje stalnega interesa za uporabo storitve.

Države članice lahko področje uporabe tega odstavka razširijo na končne uporabnike, ki so mikropodjetja ter mala in srednja podjetja in neprofitne organizacije.

3. Vsaka država članica zagotovi, da lahko pristojni organ opusti zahteve iz odstavka 2 na celotnem nacionalnem ozemlju ali delu tega ozemlja, če je prepričan, da je zmogljivost v veliki meri na voljo.

*Člen 89***Obračun stroškov za obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve**

1. Kadar nacionalni regulativni organi menijo, da lahko zagotavljanje storitve ustreznega širokopasovnega dostopa do interneta, kot je opredeljena v skladu s členom 84(3), in govornih komunikacijskih storitev, kot je določeno v členih 84, 85 in 86, ali nadaljevanje obstoječih univerzalnih storitev, kot je določeno v členu 87, pomeni neupravičeno obremenitev za ponudnike takih storitev, ki zahtevajo nadomestilo, nacionalni regulativni organi izračunajo neto stroške za tako zagotavljanje.

V ta namen nacionalni regulativni organi:

- (a) izračunajo neto stroške obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve v skladu s Prilogo VII, pri čemer upoštevajo vsako tržno korist, ki jo pridobi ponudnik storitve ustreznega širokopasovnega dostopa do interneta, kot je opredeljena v skladu s členom 84(3), in govorne komunikacijske storitve, kot je določeno v členih 84, 85 in 86, ali nadaljevanje obstoječih univerzalnih storitev, kot je določeno v členu 87, ali
- (b) uporabijo neto stroške zagotavljanja univerzalne storitve, določene z mehanizmom določanja v skladu s členom 86(4).

2. Računovodske izkaze in druge informacije, ki pomenijo podlago za izračun neto stroškov obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve v skladu s točko (a) odstavka 1, revidira ali preveri nacionalni regulativni organ ali organ, ki je neodvisen od zadevnih strank in ga odobri nacionalni regulativni organ. Rezultati obračuna stroškov in ugotovitve revizije so dostopni javnosti.

*Člen 90***Financiranje obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve**

1. Kadar nacionalni regulativni organi na podlagi izračuna neto stroškov iz člena 89 ugotovijo, da je ponudnik neupravičeno obremenjen, države članice na zahtevo zadevnega ponudnika odločijo, da se stori eno ali oboje od naslednjega:

▼B

- (a) uvede mehanizem za nadomestilo izračunanih neto stroškov ponudniku iz javnih sredstev pod preglednimi pogoji;
- (b) neto stroške obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve razdelijo med ponudnike elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev.

2. Kadar se neto stroški razdelijo v skladu s točko (b) odstavka 1 tega člena, države članice vzpostavijo mehanizem delitve, ki ga upravlja nacionalni regulativni organ ali organ, ki je neodvisen od upravičencev in je pod nadzorom nacionalnega regulativnega organa. Financirajo se lahko le neto stroški, določeni v skladu s členom 89, ki izhajajo iz obveznosti iz členov 84 do 87.

V skladu z načeli iz dela B Priloge VII se pri mehanizmu delitve upoštevajo načela preglednosti, čim manjšega izkrivljanja trga, nediskriminacije in sorazmernosti. Države članice se lahko odločijo, da ne bodo zahtevale prispevkov od podjetij, katerih domači promet je pod določeno mejo.

Morebitne pristojbine, povezane z delitvijo stroškov obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve, se razčlenijo in opredelijo za vsako podjetje posebej. Take pristojbine se ne naložijo ali zaračunavajo podjetjem, ki ne opravljajo storitev na ozemlju države članice, v kateri je bil vzpostavljen mehanizem delitve.

*Člen 91***Preglednost**

1. Kadar se neto stroški obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve izračunavajo v skladu s členom 89, nacionalni regulativni organi zagotovijo, da so načela za neto izračun stroškov, vključno s podrobnostmi uporabljene metodologije, dostopna javnosti.

Kadar je vzpostavljen mehanizem delitve neto stroškov, ki izhajajo iz obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve iz člena 90(2), nacionalni regulativni organi zagotovijo, da so načela delitve stroškov in nadomestila za povrnitev neto stroškov, dostopna javnosti.

2. Nacionalni regulativni organi ob upoštevanju pravil Unije in nacionalnih pravil o poslovni tajnosti objavijo letno poročilo, v katerem se navedejo podrobnosti obračunanih stroškov obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve in prispevki vseh udeleženih podjetij, vključno z vsemi morebitnimi tržnimi koristmi podjetij v skladu z obveznostmi zagotavljanja univerzalne storitve iz členov 84 do 87.

*Člen 92***Dodatne obvezne storitve**

Države članice se lahko odločijo, da poleg storitev v okviru obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve, opredeljenih v členih 84 do 87, dajo na svojem ozemlju javnosti na voljo še dodatne storitve. V takih primerih se ne odredi nikakršen kompenzacijski mehanizem, ki vključuje določena podjetja.

NASLOV II
ŠTEVILSKI VIRI

Člen 93

Številski viri

1. Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi nadzorujejo podeljevanje pravic uporabe vseh nacionalnih številskih virov in upravljanje nacionalnih načrtov oštevilčenja ter da dajo na voljo ustrezne številске vire za zagotavljanje javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev. Države članice zagotovijo vzpostavitev objektivnih, preglednih in nediskriminatornih postopkov za podeljevanje pravic uporabe nacionalnih številskih virov.

2. Nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi lahko podelijo tudi pravice uporabe številskih virov iz nacionalnih načrtov oštevilčenja za zagotavljanje posebnih storitev podjetjem, ki niso ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev, pod pogojem, da je dana na voljo zadostna količina ustreznih številskih virov za zadostitev trenutnega in predvidenega prihodnjega povpraševanja. Ta podjetja izkažejo sposobnost upravljanja s številskimi viri in izpolnjujejo vse ustrezne zahteve, določene na podlagi člena 94. Nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi lahko takim podjetjem prenehajo podeljevati nadaljnje pravice uporabe številskih virov, če se izkaže, da obstaja nevarnost izčrpanja številskih virov.

Da se prispeva k dosledni uporabi tega odstavka, BEREC do 21. junija 2020 po posvetovanju z deležniki in v tesnem sodelovanju s Komisijo sprejme smernice o skupnih merilih za ocenjevanje sposobnosti upravljanja s številskimi viri in nevarnosti izčrpanja številskih virov.

3. Nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi zagotovijo, da se nacionalni načrti oštevilčenja in postopki uporabljajo tako, da za vse ponudnike javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev in podjetja, upravičena v skladu z odstavkom 2, velja enaka obravnava. Države članice zagotovijo zlasti, da podjetje, ki mu je bila podeljena pravica uporabe številskih virov, ne diskriminira drugih ponudnikov elektronskih komunikacijskih storitev glede številskih virov, ki se uporabljajo za dostop do njihovih storitev.

4. Vse države članice zagotovijo, da dajo nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi na voljo območje negeografskih števil, ki se lahko uporabljajo za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, ki niso medosebne komunikacijske storitve, na celotnem območju Unije, brez poseganja v Uredbo (EU) št. 531/2012 in v člen 97(2) te direktive. Kadar so bile pravice uporabe številskih virov v skladu z odstavkom 2 tega člena podeljene podjetjem, ki niso ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev, se ta odstavek uporablja za specifične storitve, za zagotavljanje katerih so bile podeljene pravice uporabe.

▼ B

Nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi zagotovijo, da so pogoji, ki so naštet v delu E Priloge I in so lahko priloženi pravicam uporabe številskih virov, ki se uporabljajo za zagotavljanje storitev zunaj države članice deželne kode, in ukrepi za njihovo izvrševanje vsaj tako strogi kot pogoji in ukrepi izvrševanja, ki se uporabljajo za storitve, ki se zagotavljajo znotraj države članice deželne kode, v skladu s to direktivo. Nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi v skladu s členom 94(6) zagotovijo tudi, da ponudniki, ki uporabljajo številске vire svoje deželne kode v drugih državah članicah, upoštevajo predpise o varstvu potrošnikov in druge nacionalne predpise, povezane z uporabo številskih virov, ki se uporabljajo v državah članicah, kjer se številski viri uporabljajo. Ta obveznost ne posega v izvršilna pooblastila pristojnih organov teh držav članic.

BEREC za zahtevo pomaga nacionalnim regulativnim ali drugim pristojnim organom pri usklajevanju njihovih dejavnosti, da se zagotovi učinkovito upravljanje številskih virov s pravico ekstrateritorialne uporabe znotraj Unije.

Da bi lahko nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi spremljali skladnost z zahtevami tega odstavka, BEREC vzpostavi podatkovno zbirko številskih virov s pravico ekstrateritorialne uporabe znotraj Unije. V ta namen nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi posredujejo ustrezne informacije BEREC-u. Kadar številskih virov s pravico ekstrateritorialne uporabe znotraj Unije ne podeli nacionalni regulativni organ, se organ, ki je pristojen za njihovo podelitev ali upravljanje, posvetuje z nacionalnim regulativnim organom.

5. Države članice zagotovijo, da je koda „00“ standardna mednarodna dostopovna koda. Za uporabo medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke med sosednjimi kraji prek meje med državama članicama se lahko vzpostavi ali ohrani posebna ureditev.

Države članice se lahko dogovorijo, da bodo uporabljale skupen načrt oštevilčenja za vse ali posebne kategorije števil.

Končni uporabniki, za katere veljajo te ureditve in dogovori, morajo biti podrobno obveščeni.

6. Brez poseganja v člen 106 države članice spodbujajo zagotavljanje po zraku, kadar je to tehnično izvedljivo, za lažjo zamenjavo ponudnika elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev za končne uporabnike, zlasti za ponudnike in končne uporabnike storitev stroj-stroj.

7. Države članice zagotovijo, da se vsi nacionalni načrti oštevilčenja in vse njihove nadaljnje dopolnitve ali spremembe objavijo, pri čemer veljajo le omejitve iz razlogov nacionalne varnosti.

▼ B

8. Države članice podpirajo harmonizacijo posebnih številčk ali številskih območij v Uniji, kadar to spodbuja delovanje notranjega trga in razvoj vseevropskih storitev. Kadar je to potrebno za obravnavanje nepokritega čezmejnega ali vseevropskega povpraševanja po številskih virih, Komisija sprejme izvedbene akte za harmonizacijo specifičnih številčk ali številskih območij, pri čemer upošteva, v največji možni meri, mnenje BEREC-a.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 118(4).

*Člen 94***Postopek za podeljevanje pravic uporabe številskih virov**

1. Kadar je treba podeliti individualne pravice uporabe številskih virov, nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi take pravice na zahtevo podelijo vsakemu podjetju, ki zagotavlja elektronska komunikacijska omrežja ali storitve, zajeta v splošni odobritvi iz člena 12, ob upoštevanju člena 13 in točke (c) člena 21(1) ter vseh drugih pravil, ki zagotavljajo učinkovito uporabo teh številskih virov v skladu s to direktivo.

2. Pravice uporabe številskih virov se podeljujejo z odprtimi, objektivnimi, preglednimi, nediskriminatornimi in sorazmernimi postopki.

Pri podeljevanju pravic uporabe številskih virov nacionalni regulativni organi ali drugi pristojni organi določijo, ali in pod kakšnimi pogoji lahko imetnik pravic te pravice prenese.

Kadar nacionalni regulativni organi ali drugi pristojni organi podelijo pravice uporabe številskih virov za določeno časovno obdobje, mora biti trajanje tega obdobja za zadevno storitev ustrezno glede na zasledovan cilj, ob upoštevanju, da je treba omogočiti ustrezno obdobje za amortizacijo naložb.

3. Nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi sprejmejo odločitve o podelitvi pravic uporabe številskih virov čim prej po prejemu popolne vloge, za številске vire, ki so bili razporejeni za posebne namene v okviru nacionalnega načrta oštevilčenja, pa v treh tednih. Te odločitve se objavijo.

4. Kadar nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi po posvetovanju z zainteresiranimi stranmi v skladu s členom 23, sklenejo, da je treba pravice uporabe številskih virov z izjemnim gospodarskim pomenom podeliti s konkurenčnimi ali primerjalnimi izbirnimi postopki, lahko nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi podaljšajo tritedenski rok iz odstavka 3 tega člena za največ nadaljnje tri tedne.

▼B

5. Nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi ne omejujejo števila individualnih pravic uporabe, ki se podelijo, razen kadar je to potrebno za zagotovitev učinkovite uporabe številskih virov.

6. Kadar pravice uporabe številskih virov vključujejo njihovo ekstrateritorialno uporabo znotraj Unije v skladu s členom 93(4), nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi na te pravice uporabe vežejo posebne pogoje, da se zagotovi skladnost z vsemi ustreznimi nacionalnimi pravili o varstvu potrošnikov in nacionalnim pravom v zvezi z uporabo številskih virov, ki se uporablja v državah članicah, v katerih se številski viri uporabljajo.

Na zahtevo nacionalnega regulativnega organa ali drugega pristojnega organa države članice, v kateri se številski viri uporabljajo, ki izkaže kršitev ustreznih pravil o varstvu potrošnikov ali nacionalnih predpisov te države članice, povezanih z uporabo številskih virov, nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi države članice, v kateri so bile podeljene pravice uporabe številskih virov, uveljavi pogoje, povezane s pravico uporabe na podlagi prvega pododstavka tega odstavka, v skladu s členom 30, v resnih primerih vključno z odvzemom pravice ekstrateritorialne uporabe številskih virov, ki je bila podeljena zadevnemu podjetju.

BEREC omogoča in usklajuje izmenjavo informacij med pristojnimi organi različnih držav članic ter zagotavlja ustrezno usklajevanje dela med njimi.

7. Ta člen se uporablja tudi, kadar nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi pravice uporabe številskih virov podelijo podjetjem, ki niso ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev v skladu s členom 93(2).

*Člen 95***Pristojbine za pravice uporabe številskih virov**

Države članice lahko nacionalnim regulativnim ali drugim pristojnim organom dovolijo, da naložijo pristojbine za pravice uporabe številskih virov, ki odražajo potrebo po zagotovitvi optimalne uporabe teh virov. Države članice zagotovijo, da so take pristojbine objektivno utemeljene, pregledne, nediskriminatorne in sorazmerne z njihovim predvidenim namenom, ter upoštevajo cilje iz člena 3.

*Člen 96***Dežurni številki za prijavo pogrešanih otrok in za pomoč otrokom**

1. Države članice zagotovijo, da imajo končni uporabniki dostop do brezplačne dežurne telefonske številke za prijavo pogrešanih otrok. Ta storitev je na voljo na številki „116000“.

▼B

2. Države članice zagotovijo, da lahko končni uporabniki invalidi v največji možni meri uporabljajo storitve na telefonski številki „116000“. Ukrepi, sprejeti z namenom, da se končnim uporabnikom invalidom olajša dostop do teh storitev med potovanjem po drugih državah članicah, temeljijo na skladnosti z ustreznimi standardi ali specifikacijami, določenimi v skladu s členom 39.

3. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da organ ali podjetje, ki mu je bila dodeljena številka „116000“, zagotovi sredstva, potrebna za delovanje dežurne telefonske številke.

4. Države članice in Komisija po potrebi zagotovijo, da so končni uporabniki ustrezno obveščeni o obstoju in uporabi storitev, ki so na voljo na številkah „116000“ in po potrebi „116111“.

*Člen 97***Dostop do števil in storitev**

1. Kadar je to gospodarsko izvedljivo, razen v primerih, ko se je klicani končni uporabnik zaradi poslovnih razlogov odločil omejiti dostop kličočih, ki se nahajajo na določenem geografskem območju, države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da imajo končni uporabniki možnost dostopa do:

- (a) storitev in njihove uporabe z uporabo negeografskih števil na ozemlju Unije in
- (b) vseh števil, ki se zagotavljajo v Uniji, ne glede na to, katero tehnologijo ali napravo uporablja operater, vključno s številkami v nacionalnih načrtih oštevilčenja držav članic in enotnimi mednarodnimi številkami brezplačnih telefonskih klicev (UIFN).

2. Države članice zagotovijo, da lahko nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi od ponudnikov javnih elektronskih komunikacijskih omrežij ali javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev zahtevajo, da za vsak primer posebej blokirajo dostop do števil ali storitev, kadar je to utemeljeno zaradi goljufije ali zlorabe, in da zahtevajo, da v teh primerih ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev zadržijo ustrezne prihodke iz medsebojnih povezav ali drugih storitev.

NASLOV III

PRAVICE KONČNEGA UPORABNIKA*Člen 98***Izvetje določenih mikropodjetij**

Z izjemo členov 99 in 100 se ta naslov ne uporablja za mikropodjetja, ki zagotavljajo medosebne komunikacijske storitve, neodvisne od številke, razen če zagotavljajo tudi druge elektronske komunikacijske storitve.

▼ B

Države članice zagotovijo, da so končni uporabniki seznanjeni z izvzetjem iz prvega odstavka pred sklenitvijo pogodbe z mikropodjetjem, ki tako izvzetje koristi.

*Člen 99***Nediskriminacija**

Ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev za končne uporabnike ne uporabljajo različnih zahtev ali splošnih pogojev za dostop do teh omrežij ali storitev ali njihovo uporabo iz razlogov, povezanih z državljanstvom, krajem prebivališča ali sedežem končnega uporabnika, razen če je razlikovanje objektivno upravičeno.

*Člen 100***Varstvo temeljnih pravic**

1. Nacionalni ukrepi glede dostopa končnih uporabnikov do storitev in aplikacij prek elektronskih komunikacijskih omrežij ali njihove uporabe morajo spoštovati Listino Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina) in splošna načela prava Unije.

2. Vsak ukrep glede dostopa do storitev in aplikacij prek elektronskih komunikacijskih omrežij ali njihove uporabe s strani končnih uporabnikov, ki bi lahko omejil uveljavljanje pravic ali svoboščin, priznanih z Listino, se uvede le, če je predpisan z zakonom in spoštuje te pravice ali svoboščine, je sorazmeren in potreben ter resnično dosega cilje v splošnem interesu, priznane v pravu Unije, ali potrebo, da se zaščitijo pravice in svoboščine drugih v skladu s členom 52(1) Listine ter splošnimi načeli prava Unije, vključno s pravico do učinkovitega pravnega sredstva in poštenega sojenja. Skladno s tem se ti ukrepi sprejmejo le ob ustreznem spoštovanju načela domneve nedolžnosti in pravice do zasebnosti. Zagotovi se pošten in nepristranski postopek, vključno s pravico do zaslišanja zadevne osebe ali zadevnih oseb, ob upoštevanju potrebe po ustreznih pogojih in postopkovnih ureditvah v ustrezno utemeljenih nujnih primerih v skladu z Listino.

*Člen 101***Stopnja harmonizacije**

1. Države članice v svojem nacionalnem pravu ne ohranijo ali vanj ne uvedejo določb o zaščiti končnih uporabnikov, ki bi se razlikovale od členov 102 do 115 te direktive, vključno z bolj ali manj strogimi določbami za zagotovitev drugačne ravni zaščite, razen če ta naslov ne določa drugače.

2. Države članice lahko do 21. decembra 2021 še naprej uporabljajo strožje nacionalne določbe o varstvu potrošnikov, ki odstopajo od tistih iz členov 102 do 115, pod pogojem, da so navedene določbe veljale 20. decembra 2018 in so morebitne omejitve na notranjem trgu, ki iz njih izhajajo, sorazmerne s ciljem varstva potrošnikov.

▼B

Države članice do 21. decembra 2019 obvestijo Komisijo o vseh nacionalnih določbah, ki se uporabljajo na podlagi tega odstavka.

*Člen 102***Zahteve po zagotavljanju informacij za pogodbe**

1. Preden je potrošnik zavezan s pogodbo ali vsako pripadajočo ponudbo, ponudniki javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev, ki niso storitve prenosa, ki se uporabljajo za opravljanje storitev stroj–stroj, zagotovijo informacije iz členov 5 in 6 Direktive 2011/83/EU, poleg tega pa tudi informacije, navedene v Prilogi VIII k tej direktivi, kolikor se te informacije nanašajo na storitev, ki jo zagotavljajo.

Informacije se zagotovijo na jasn in razumljiv način na trajnem nosilcu podatkov, kot je opredeljen v točki 10 člena 2 Direktive 2011/83/EU, ali, kadar posredovanje na trajnem nosilcu podatkov ni izvedljivo, v dokumentu, ki se ga da enostavno prenesti k sebi ter ki ga da na voljo ponudnik. Ponudnik izrecno opozori potrošnika, da je ta dokument na voljo in da ga je treba prenesti k sebi za namene dokumentacije, prihodnje uporabe in nespremenjene reprodukcije.

Informacije se na zahtevo zagotovijo v formatu, ki je dostopen končnim uporabnikom invalidom, v skladu s pravom Unije o harmonizaciji zahtev glede dostopnosti proizvodov in storitev.

2. Informacije iz odstavkov 1, 3 in 5 se zagotovijo tudi končnim uporabnikom, ki so mikropodjetja, mala podjetja ali neprofitne organizacije, razen če so izrecno privolili, da se uporabi navedenih določb v celoti ali delno odpovedujejo.

3. Ponudniki javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev, ki niso storitve prenosa, ki se uporabljajo za opravljanje storitev stroj–stroj, potrošnikom zagotovijo strnjen in lahko berljiv povzetek pogodbe. V tem povzetku se navedejo glavni elementi zahtev v zvezi z informacijami v skladu z odstavkom 1. Ti glavni elementi zajemajo vsaj:

- (a) ime, naslov in kontaktne podatke ponudnika ter kontaktne podatke za morebitne pritožbe, če so drugačni;
- (b) glavne značilnosti posamezne ponujene storitve;
- (c) zadevne cene za aktivacijo elektronske komunikacijske storitve in znesek vseh ponavljajočih se ali s potrošnjo povezanih pristojbin, kadar se storitev opravlja za neposredno denarno plačilo;
- (d) trajanje pogodbe ter pogoje za njeno podaljšanje in prekinitve,

▼B

- (e) podatek o tem, v kolikšnem obsegu so izdelki in storitve oblikovani za končne uporabnike invalide;

- (f) glede storitev dostopa do interneta, povzetek informacij, zahtevanih v skladu s točkama (d) in (e) člena 4(1) Uredbe (EU) 2015/2120.

Komisija po posvetovanju z BEREC-om do 21. decembra 2019 sprejme izvedbeni akt, ki določa predlogo povzetka pogodbe, ki jo morajo ponudniki uporabljati za izpolnitev obveznosti iz tega odstavka.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 118(4).

Ponudniki, za katere veljajo obveznosti iz odstavka 1, to predlogo povzetka pogodbe ustrezno izpolnijo z zahtevanimi informacijami in povzetek pogodbe brezplačno zagotovijo potrošnikom, pred sklenitvijo pogodbe, vključno s pogodbami, sklenjenimi na daljavo. Kadar iz objektivnih tehničnih razlogov povzetka pogodbe takrat ni mogoče zagotoviti, se brez nepotrebnega odlašanja posreduje pozneje, pogodba pa postane pravnomočna, ko potrošnik potrdi, da z njo soglaša, po prejemu povzetka pogodbe.

4. Informacije iz odstavkov 1 in 3 postanejo sestavni del pogodbe in se ne spreminjajo, razen če se pogodbeni stranki izrecno dogovorita drugače.

5. Kadar se storitve dostopa do interneta ali javno dostopne medosebne komunikacijske storitve zaračunavajo na podlagi časovne ali količinske porabe, njihovi ponudniki potrošnikom ponudijo možnost spremljanja in nadzora uporabe vsake izmed teh storitev. Ta možnost vključuje dostop do pravočasnih informacij o ravni porabe storitev, ki so vključene v tarifno shemo. Ponudniki zlasti uradno obvestijo potrošnike, preden se doseže vsakršna zgornja meja porabe, kot jo določijo pristojni organi, po potrebi ob usklajevanju z nacionalnimi regulativnimi organi, in ki je vključena v njihovo tarifno shemo, pa tudi ko je storitev, vključena v njihovo tarifno shemo, v celoti porabljena.

6. Države članice lahko v svojem nacionalnem pravu ohranijo ali uvedejo določbe, na podlagi katerih morajo ponudniki zagotoviti dodatne informacije o ravni porabe in začasno preprečiti nadaljnjo uporabo zadevne storitve v primeru presežene finančne ali količinske omejitve, ki jo določi pristojni organ.

7. Države članice lahko v nacionalnem pravu ohranijo ali uvedejo določbe v zvezi z vidiki, ki jih ta člen ne ureja, zlasti zato, da bi se odzvale na novo nastale situacije.

*Člen 103***Preglednost, primerjava ponudb in objava informacij**

1. Pristojni organi, po potrebi ob usklajevanju z nacionalnimi regulativnimi organi, zagotovijo, da vsi ponudniki, ki zagotavljajo storitve dostopa do interneta ali javno dostopne medosebne komunikacijske storitve v skladu s pogoji, objavijo informacije iz Priloge IX v jasni in razumljivi obliki, na strojno berljiv način in v formatu, ki je dostopen končnim uporabnikom invalidom, v skladu s pravom Unije o harmonizaciji zahtev glede dostopnosti proizvodov in storitev; te informacije lahko objavi tudi pristojni organ, ki se po potrebi usklajuje z nacionalnim regulativnim organom. Take informacije se stalno posodabljaajo. Pristojni organi, po potrebi ob usklajevanju z nacionalnimi regulativnimi organi, lahko določijo dodatne obveznosti glede načina objave teh informacij. Na zahtevo se te informacije pred objavo predložijo tudi pristojnemu organu in po potrebi nacionalnemu regulativnemu organu.

2. Pristojni organi, po potrebi ob usklajevanju z nacionalnimi regulativnimi organi, zagotovijo, da imajo končni uporabniki brezplačen dostop do najmanj enega neodvisnega orodja za primerjavo, s katerim lahko primerjajo in ocenjujejo različne storitve dostopa do interneta in javno dostopne medosebne komunikacijske storitve na podlagi številke ter, kadar je ustrezno, javno dostopne medosebne komunikacijske storitve, neodvisne od številke, glede:

(a) cen in tarif storitev, za katere se plačujejo redna ali na porabi temelječa neposredna denarna plačila, ter

(b) kakovosti opravljanja storitev, kadar se zagotavlja minimalna kakovost storitev ali mora podjetje objaviti take informacije v skladu s členom 104.

3. Orodje za primerjavo iz odstavka 2 mora:

(a) biti operativno neodvisno od ponudnikov takih storitev, s čimer je zagotovljeno, da so ti ponudniki storitev deležni enake obravnave pri rezultatih iskanja;

(b) jasno razkriti lastnike in upravljavce orodja za primerjavo;

(c) določiti jasna in objektivna merila, na katerih bo temeljila primerjava;

(d) uporabljati preprost in nedvoumen jezik;

(e) zagotavljati točne in posodobljene informacije ter navajati čas zadnje posodobitve;

▼ B

- (f) biti na voljo vsem ponudnikom storitev dostopa do interneta ali javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev, ki dajejo na razpolago zadevne informacije, ter zajemati širok nabor ponudb, ki pokrivajo znaten del trga, kadar predložene informacije ne zagotavljajo popolnega pregleda nad trgom, pa je pred prikazom rezultatov to jasno navesti;

- (g) zagotavljati učinkovit postopek za prijavo napačnih informacij;

- (h) omogočati primerjavo cen, tarif in kakovosti opravljanja storitev med ponudbami, ki so na voljo potrošnikom, ter, če to zahtevajo države članice, med temi ponudbami ter standardnimi javno dostopnimi ponudbami, namenjenimi drugim končnim uporabnikom.

Orodja za primerjavo, ki izpolnjujejo zahteve iz točk (a) do (h), na zahtevo ponudnika orodja potrdijo pristojni organi, po potrebi ob usklajevanju z nacionalnimi regulativnimi organi.

Tretje strani imajo pravico do brezplačne uporabe informacij v odprtih oblikah zapisov, ki jih objavijo ponudniki storitev dostopa do interneta ali javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev, da se omogoči razpoložljivost takšnih neodvisnih orodij za primerjavo.

4. Države članice lahko zahtevajo, da ponudniki, ki zagotavljajo storitve dostopa do interneta ali javno dostopne medosebne komunikacijske storitve na podlagi številke ali oboje, brezplačno širijo informacije javnega interesa obstoječim in novim končnim uporabnikom, kadar je to primerno, prek sredstev, kot jih po navadi sama uporabljajo za komuniciranje s končnimi uporabniki. V tem primeru take informacije javnega interesa zagotovijo zadevni javni organi v standardizirani obliki, med drugim pa zajemajo naslednje teme:

- (a) najpogostejše oblike uporabe storitev dostopa do interneta in javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke za izvajanje nezakonitih dejavnosti ali za širjenje škodljivih vsebin, zlasti kadar bi to lahko škodovalo spoštovanju pravic in svoboščin drugih, vključno s kršenjem pravic glede varstva podatkov, avtorskih pravic in sorodnih pravic, ter njihove pravne posledice in

- (b) načine zaščite pred tveganji za osebno varnost, zasebnost in osebne podatke pri uporabi storitev dostopa do interneta in javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke.

Člen 104

Kakovost storitve v zvezi s storitvami dostopa do interneta in javno dostopnimi medosebnimi komunikacijskimi storitvami

1. Nacionalni regulativni organi lahko, ob usklajevanju z drugimi pristojnimi organi, od ponudnikov storitev dostopa do interneta in javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev zahtevajo, da za končne uporabnike objavijo obsežne, primerljive, zanesljive, uporabniku prijazne in najnovejše informacije o kakovosti svojih storitev, če bodisi neposredno ali prek sporazuma o ravni storitve, sklenjenega v ta namen, nadzorujejo vsaj nekatere elemente omrežja, in o ukrepih za zagotovitev enakovrednosti pri dostopu za končne uporabnike invalide. Nacionalni regulativni organi lahko, ob usklajevanju z drugimi pristojnimi organi, od ponudnikov javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev tudi zahtevajo, da obvestijo potrošnika, če je kakovost storitev, ki jih zagotavljajo, odvisna od zunanjih dejavnikov, kot je nadzor prenosa signalov ali omrežna povezljivost.

Na zahtevo se informacije pred objavo predložijo tudi nacionalnemu regulativnemu organu in po potrebi drugim pristojnim organom.

Ukrepi za zagotavljanje kakovosti storitev morajo biti skladni z Uredbo (EU) 2015/2120.

2. Nacionalni regulativni organi ob usklajevanju z drugimi pristojnimi organi opredelijo parametre kakovosti storitev, ki jih je treba meriti, in ustrezne metode merjenja, ter vsebino, obliko in način objave informacij, vključno z morebitnimi mehanizmi za potrjevanje kakovosti, pri čemer upoštevajo, v največji možni meri, smernice BEREC-a. Kadar je to primerno, se uporabljajo parametri, opredelitve in merilne metode iz Priloge X.

Da se prispeva k dosledni uporabi tega odstavka in Priloge X, BEREC do 21. junija 2020 po posvetovanju z deležniki in v tesnem sodelovanju s Komisijo sprejme smernice, v katerih podrobno navede ustrezne parametre kakovosti storitve, vključno z ustreznimi parametri za končne uporabnike invalide, veljavne merilne metode, vsebino in obliko objave informacij ter mehanizme za potrjevanje kakovosti.

Člen 105

Trajanje in prekinitvev pogodbe

1. Države članice zagotovijo, da pogoji in postopki za prekinitvev pogodbe ne odvrtaajo od menjave ponudnika storitve in da pogodbe, sklenjene med potrošniki in ponudniki, ki zagotavljajo javno dostopne elektronske komunikacijske storitve, ki niso medosebne komunikacijske storitve, neodvisne od številke, in niso storitve prenosa, ki se uporabljajo za opravljanje storitev stroj–stroj, ne zahtevajo začetnega zavezujočega obdobja, daljšega od 24 mesecev. Države članice lahko za pogodbeno določena zavezujoča obdobja sprejmejo ali ohranijo določbe, ki predpisujejo nižjo omejitev najdaljšega možnega obdobja.

▼B

Ta odstavek se ne uporablja za trajanje pogodbe na obroke, pri kateri se je potrošnik v ločeni pogodbi zavezal k obročnim plačilom izključno za postavitev fizične povezave, zlasti z zelo visoko zmogljivimi omrežji. Pogodba na obroke za postavitev fizične povezave ne vključuje terminalne opreme, kot je usmerjevalnik ali modem, in potrošnikom ne preprečuje, da uveljavljajo svoje pravice na podlagi tega člena.

2. Odstavek 1 se uporablja tudi za končne uporabnike, ki so mikro-podjetja, mala podjetja ali neprofitne organizacije, razen če so izrecno privolili, da se uporabi navedenih določb odpovedujejo.

3. Kadar pogodba ali nacionalno pravo določa samodejno podaljšanje pogodbe z omejenim trajanjem za storitve, ki niso medosebne komunikacijske storitve, neodvisne od številke, in niso storitve prenosa, ki se uporabljajo za opravljanje storitev stroj–stroj, države članice zagotovijo, da po takem podaljšanju končni uporabniki lahko kadar koli prekinejo pogodbo z največ enomesečnim odpovednim rokom, kot določijo države članice, in brez kakršnih koli stroškov, razen stroškov za prejetje storitve v odpovednem roku. Preden se pogodba samodejno podaljša, ponudniki končnega uporabnika pravočasno in na jasn način ter na trajnem nosilcu podatkov obvestijo o prenehanju pogodbene obveznosti in o načinih odpovedi pogodbe. Poleg tega ponudniki hkrati potrošnikom svetujejo glede najboljših tarif v zvezi z njihovimi storitvami. Ponudniki končnim uporabnikom zagotovijo informacije glede najboljših tarif vsaj enkrat na leto.

4. Končni uporabniki imajo pravico prekiniti pogodbo brez kakršnih koli dodatnih stroškov, ko so obveščeni o spremembah pogodbenih pogojev s strani ponudnika javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev, ki niso medosebne komunikacijske storitve, neodvisne od številke, razen če so predlagane spremembe izključno v korist končnega uporabnika, so zgolj administrativne narave in nimajo negativnih posledic za končnega uporabnika ali so neposredno naložene s pravom Unije ali nacionalnim pravom.

Ponudniki o vsaki spremembi pogodbenih pogojev obvestijo končne uporabnike najmanj en mesec vnaprej in jih hkrati seznanijo s pravico do prekinitve pogodbe brez vsakršnih dodatnih stroškov, če novih pogojev ne sprejmejo. Pravica do odpovedi pogodbe se lahko uveljavlja v roku enega meseca od prejema obvestila. Države članice lahko ta rok podaljšajo za največ tri mesece. Države članice zagotovijo, da se uradno obvestilo poda na jasn in razumljiv način na trajnem nosilcu podatkov.

5. Vsakršno stalno ali pogosto ponavljajoče se znatno odstopanje med dejanskim izvajanjem elektronskih komunikacijskih storitev, ki ni storitev dostopa do interneta ali medosebna komunikacijska storitev, neodvisna od številke, ter izvajanjem, navedenim v pogodbi, šteje za povod za uporabo ukrepov, ki so potrošniku na voljo v skladu z nacionalnim pravom, vključno s pravico do brezplačne odpovedi pogodbe.

▼B

6. Kadar ima končni uporabnik pravico odpovedati pogodbo za javno dostopne elektronske komunikacijske storitve, ki niso medosebne komunikacijske storitve, neodvisne od številke, pred koncem dogovorjenega trajanja pogodbe v skladu s to direktivo ali drugimi določbami prava Unije ali nacionalnega prava, ne plača nadomestila, razen za subvencionirano terminalsko opremo, ki jo obdrži.

Kadar se končni uporabnik odloči obdržati terminalsko opremo v paketu, ki velja ob sklenitvi pogodbe, nadomestilo ne sme presegati njene vrednosti, določene ob sklenitvi pogodbe, ali preostalega dela provizije za storitev do izteka pogodbe, odvisno od tega, kateri znesek je nižji.

Države članice lahko določijo druge metode za izračun stopnje nadomestila, pod pogojem, da se s tako metodo ne izračuna stopnja nadomestila, ki bi preseгла nadomestilo, izračunano v skladu z drugim pododstavkom.

Ponudnik takrat, ko to določijo države članice, in najpozneje ob plačilu takega nadomestila brezplačno odpravi vse pogoje glede uporabe terminalske opreme na drugih omrežjih.

7. Kar zadeva storitve prenosa, ki se uporabljajo za opravljanje storitev stroj–stroj, imajo pravice iz odstavkov 4 in 6 samo tisti končni uporabniki, ki so potrošniki, mikropodjetja, mala podjetja ali neprofitne organizacije.

*Člen 106***Zamenjava ponudnika in prenosljivost številčk**

1. V primeru zamenjave ponudnika storitev dostopa do interneta zadevni ponudnik končnemu uporabniku da na voljo ustrezne informacije pred postopkom zamenjave in med njim ter zagotovi neprekinjenost storitve dostopa do interneta, razen če to s tehničnega vidika ni izvedljivo. Sprejemni ponudnik zagotovi, da se storitev dostopa do interneta aktivira v najkrajšem možnem času na datum in v časovnem okviru, ki sta izrecno dogovorjena s končnim uporabnikom. Prenosni ponudnik zagotavlja svoje storitve dostopa do interneta pod enakimi pogoji dokler sprejemni ponudnik ne aktivira svojih storitev dostopa do interneta. Prekinitev storitve med postopkom zamenjave ne sme biti daljša od enega delovnega dneva.

Nacionalni regulativni organi zagotovijo učinkovitost in enostavnost postopka zamenjave za končnega uporabnika.

2. Države članice zagotovijo, da imajo vsi končni uporabniki s številkami iz nacionalnih načrtov oštevilčenja, ki to zahtevajo, pravico, da ohranijo svoje številke neodvisno od podjetja, ki storitev izvaja, v skladu z delom C Priloge VI.

▼B

3. Kadar končni uporabnik odpove pogodbo, države članice zagotovijo, da končni uporabnik lahko ohrani pravico, da številko iz nacionalnega načrta oštevilčenja najmanj v enem mesecu po datumu prekinitve prenese na drugega ponudnika, razen če se tej pravici odpove.

4. Nacionalni organi zagotovijo, da je oblikovanje cen med ponudniki v zvezi z zagotavljanjem prenosljivosti številk stroškovno naravnano in da se ne uporabljajo nobene neposredne dajatve za končne uporabnike.

5. Prenos števil in njihovo poznejše aktiviranje se izvede v najkrajšem možnem času na datum, ki je bil izrecno dogovorjen s končnim uporabnikom. Za končne uporabnike, ki so podpisali pogodbo za prenos številke na novega ponudnika, se številka v vsakem primeru aktivira v enem delovnem dnevu od datuma, dogovorjenega s končnim uporabnikom. V primeru, da postopek prenosa ni uspešen, prenosni ponudnik ponovno aktivira številko in povezane storitve končnega uporabnika dokler prenos ni uspešno izveden. Prenosni ponudnik zagotavlja svoje storitve po enakih pogojih vse do aktivacije storitev sprejemnega ponudnika. Prekinitev storitev med postopkom zamenjave ponudnika in prenosa številke v nobenem primeru ne sme biti daljša od enega delovnega dneva. Operaterji, katerih dostopovna omrežja ali zmogljivosti uporablja bodisi prenosni bodisi sprejemni ponudnik ali oba, zagotovijo, da se storitev ne prekine, da ne bi prišlo do zamude v postopku zamenjave in prenosa.

6. Postopek zamenjave in prenosa, določen v odstavkih 1 in 5, vodi sprejemni ponudnik, sprejemni in prenosni ponudnik pa sodelujeta v dobri veri. Ne povzročata zamud v postopku zamenjave in prenosa in ga ne zlorabljata ter ne preneseta števil ali zamenjata končnih uporabnikov brez njihovega izrecnega soglasja. Pogodbe končnih uporabnikov s prenosnim ponudnikom se samodejno razvežejo ob zaključku postopka zamenjave.

Nacionalni regulativni organi lahko določijo podrobnosti postopka zamenjave in prenosa, ob tem pa upoštevajo nacionalne določbe o pogodbah in tehnični izvedljivosti ter dejstvo, da morajo končnim uporabnikom zagotavljati neprekinjenost storitev. To vključuje zahtevo, kadar je to tehnično izvedljivo, da se prenos izvede z zagotavljanjem storitev po zraku, razen če končni uporabnik zahteva drugače. Nacionalni regulativni organi sprejmejo tudi ustrezne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da so končni uporabniki primerno obveščeni in zaščiteni v postopku zamenjave in prenosa in poskrbijo, da se ponudnik ne zamenja brez njihove privolitve.

Prenosni ponudniki potrošnikom, ki uporabljajo predplačniške storitve, na zahtevo povrnejo morebitno preostalo dobroimetje. Za povračilo se lahko zaračuna pristojbina samo, če je tako določeno v pogodbi. Vsaka takšna pristojbina mora biti sorazmerna in skladna z dejanskimi stroški prenosnega ponudnika pri izvršitvi povračila.

▼B

7. Države članice določijo pravila o kaznih v primeru, da ponudnik ne izpolnjuje obveznosti iz tega člena, vključno z zamudami pri prenosu številke ali zlorabami pri prenosu s strani ponudnika ali v njegovem imenu.

8. Države članice določijo pravila, na podlagi katerih ponudniki enostavno in pravočasno izplačajo nadomestilo končnim uporabnikom v primeru, da ponudnik ne izpolnjuje obveznosti iz tega člena, ter v primeru zamud ali zlorab pri postopku prenosa in zamenjave in v primeru, da se storitev in namestitev ne opravi ob dogovorjenem terminu.

9. Poleg informacij, ki se zahtevajo na podlagi Priloge VIII, države članice zagotovijo, da so končni uporabniki ustrezno seznanjeni z obstojem pravice do nadomestila iz odstavkov 7 in 8.

*Člen 107***Paketne ponudbe**

1. Če paket storitev ali paket storitev in terminalska oprema, ki se ponudi potrošniku, vsebuje vsaj storitev dostopa do interneta ali javno dostopno medosebno komunikacijsko storitev na podlagi številke, se za vse elemente paketa uporabljajo člen 102(3), člen 103(1), člen 105 in člen 106(1), smiselno vključno s tistimi, za katere navedene določbe sicer ne bi veljale.

2. Kadar ima potrošnik na podlagi prava Unije ali na podlagi nacionalnega prava v skladu s pravom Unije, pravico prekiniti kateri koli element paketa iz odstavka 1 pred koncem dogovorjenega trajanja pogodbe zaradi neskladnosti s pogodbo ali nezagotovitve storitve, države članice zagotovijo, da ima potrošnik pravico prekiniti pogodbo glede vseh elementov paketa.

3. Naročnina na dodatne storitve ali terminalsko opremo, ki jih zagotavlja ali distribuira isti ponudnik storitev dostopa do interneta ali javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke, ne podaljša prvotnega obdobja veljavnosti pogodbe, ki se ji dodajo take storitve ali terminalska oprema, razen če se je potrošnik pri naročanju dodatnih storitev ali terminalske opreme izrecno dogovoril drugače.

4. Odstavka 1 in 3 se uporabljata tudi za končne uporabnike, ki so mikropodjetja, mala podjetja ali neprofitne organizacije, razen če so izrecno privolili, da se odpovedujejo uporabi vseh ali dela navedenih določb.

5. Države članice lahko uporabljajo odstavek 1 tudi v zvezi z drugimi določbami iz tega naslova.

*Člen 108***Razpoložljivost storitev**

Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo kar največjo možno razpoložljivost govornih komunikacijskih storitev in storitev dostopa do interneta, ki se zagotavljajo prek javnih elektronskih komunikacijskih omrežij, v primerih izredno hude okvare na omrežju ali višje sile. Države članice zagotovijo, da ponudniki govornih komunikacijskih storitev sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev neprekinjenega dostopa do služb za pomoč v sili in neprekinjenega prenosa javnih opozoril.

*Člen 109***Komunikacije v sili in enotna evropska številka za klic v sili**

1. Države članice zagotovijo, da lahko vsi končni uporabniki storitev iz odstavka 2, vključno z uporabniki javnih plačilnih telefonov, prek komunikacije v sili brezplačno in brez uporabe plačilnih sredstev dostopajo do službe za pomoč v sili na enotni evropski številki za klic v sili „112“ in na kateri koli drugi nacionalni številki za klic v sili, ki so jo določile države članice.

Države članice spodbujajo dostop do služb za pomoč v sili na enotni evropski številki za klic v sili „112“ iz elektronskih komunikacijskih omrežij, ki niso javno dostopna, a vseeno omogočajo klice v javna omrežja, zlasti ko podjetje, ki je odgovorno za to omrežje, ne zagotavlja alternativnega in enostavnega dostopa do služb za nujne primere.

2. Države članice po posvetovanju z nacionalnimi regulativnimi organi in službami za pomoč v sili ter ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev zagotovijo, da ponudniki javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke, kadar te storitve končnim uporabnikom omogočajo, da opravijo klice na številko iz nacionalnega ali mednarodnega načrta telefonskega oštevilčenja, zagotovijo dostop do služb za pomoč v sili prek komunikacije v sili na najprimernejši center za obveščanje.

3. Države članice zagotovijo, da so vse komunikacije v sili na enotno evropsko številko za klic v sili „112“ ustrezno odgovorjene in obravnavane na način, ki je najprimernejši za delovanje njihovih sistemov klicev v sili. Na take komunikacije v sili se odgovarja in se jih obravnava vsaj tako hitro in učinkovito kot komunikacije v sili na drugo nacionalno številko oziroma številke za klic v sili, kadar se take številke še naprej uporabljajo.

4. Komisija do 21. decembra 2020 in nato vsaki dve leti Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o učinkovitosti izvajanja enotne evropske številke za klic v sili „112“.

▼ B

5. Države članice zagotovijo, da imajo končni uporabniki invalidi dostop do služb za pomoč v sili, ki je na voljo prek komunikacije v sili in ekvivalenten dostopu drugih končnih uporabnikov, v skladu s pravom Unije o harmonizaciji zahtev glede dostopnosti proizvodov in storitev. Komisija ter nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi sprejmejo ustrezne ukrepe za zagotovitev, da imajo končni uporabniki invalidi med potovanjem po drugi državi članici enakovreden dostop do služb za pomoč v sili kot drugi končni uporabniki, kadar je to izvedljivo, brez predhodne registracije. S temi ukrepi se skuša zagotoviti interoperabilnost v državah članicah in v največji meri temeljijo na evropskih standardih in specifikacijah, določenih v skladu s členom 39. Taki ukrepi državam članicam ne preprečujejo, da za uresničitev ciljev iz tega člena sprejmejo dodatne zahteve.

6. Države članice zagotovijo, da se informacije o lokaciji kličočega dajo na voljo najustreznejšemu centru za obveščanje takoj po vzpostavitvi komunikacije v sili. To vključuje informacije o lokaciji iz omrežja ter, če so na voljo, informacije o lokaciji kličočega, pridobljene iz mobilnih naprav. Države članice zagotovijo, da sta pridobivanje in prenos informacij o lokaciji kličočega za končnega uporabnika in center za obveščanje brezplačna za vse komunikacije v sili na enotno evropsko številko za klic v sili „112“. Države članice lahko določijo, da ta obveznost velja tudi za komunikacije v sili na nacionalne številke za klic v sili. Pristojni regulativni organi, ki se po potrebi posvetujejo z BEREC-om, določijo merila za natančnost in zanesljivost zagotovljenih informacij o lokaciji kličočega.

7. Države članice zagotovijo, da so končni uporabniki ustrezno obveščeni o obstoju in uporabi enotne evropske številke za klic v sili „112“, pa tudi o elementih dostopnosti, med drugim prek pobud, ki so posebej namenjene osebam, ki potujejo iz ene države članice v drugo, in končnim uporabnikom invalidom. Te informacije se zagotovijo v dostopni obliki, ki upošteva različne vrste invalidnosti. Komisija podpira in dopolnjuje ukrepe držav članic.

8. Komisija po posvetovanju z BEREC-om sprejme delegirane akte v skladu s členom 117, s katerimi dopolni odstavke 2, 5 in 6 tega člena, o ukrepih, potrebnih za zagotovitev združljivih, interoperabilnih, kakovostnih, zanesljivih in nepretrganih komunikacij v sili v Uniji v zvezi z rešitvami za določanje informacij o lokaciji kličočega, dostopom za končne uporabnike invalide in preusmerjanje na najustreznejši center za obveščanje, da zagotovi učinkovit dostop do služb za pomoč v sili prek komunikacij v sili na enotno evropsko številko za klic v sili „112“ v državah članicah. Prvi tak delegirani akt se sprejme do 21. decembra 2022.

Ti delegirani akti se sprejmejo brez poseganja v organizacijo služb za pomoč v sili ali vplivanja nanjo, ki je še vedno v izključni pristojnosti držav članic.

▼B

BEREC vodi podatkovno zbirko številk služb za pomoč v sili držav članic v formatu E.164, če take zbirke ne vodi druga organizacija, in tako zagotovi, da lahko medsebojno komunicirajo med državami članicami.

*Člen 110***Sistem javnega opozarjanja**

1. Kadar obstajajo sistemi javnega opozarjanja o aktualnih ali bližajočih se izrednih razmerah in nesrečah, države članice do 21. junija 2022 zagotovijo, da javna opozorila zadevnim končnim uporabnikom posredujejo ponudniki mobilnih medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke.

2. Ne glede na odstavek 1 lahko države članice določijo, da se javna opozorila pošljejo prek javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev, ki niso storitve iz odstavka 1 ali storitve oddajanja, ali prek mobilne aplikacije, ki temelji na storitvi dostopa do interneta, pod pogojem, da je učinkovitost javnega sistema za opozarjanje enakovredna z vidika pokritosti in zmogljivosti za doseganje končnih uporabnikov, vključno s tistimi, ki so zgolj začasno navzoči na zadevnem območju ali v zadevni regiji, ter pri tem upoštevajo, v največji možni meri, smernice BEREC-a. Javna opozorila morajo biti takšna, da jih končni uporabniki prejmejo z lahkoto.

BEREC po posvetovanju z organi, ki so odgovorni za centre za obveščanje, do 21. junija 2020 objavi smernice o tem, kako oceniti, ali je učinkovitost sistemov javnega opozarjanja iz tega odstavka enakovredna učinkovitosti iz odstavka 1.

*Člen 111***Enakovreden dostop in izbira za končne uporabnike invalide**

1. Države članice zagotovijo, da pristojni organi določijo zahteve, ki jih morajo izpolnjevati ponudniki javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev, da se končnim uporabnikom invalidom zagotovi:

- (a) dostop do elektronskih komunikacijskih storitev, vključno z zadevnimi pogodbenimi informacijami, zagotovljenimi v skladu s členom 102, enakovreden tistemu, ki ga uživa večina končnih uporabnikov, ter
- (b) možnost, da izbirajo med podjetji in storitvami, ki so na voljo večini končnih uporabnikov.

2. Države članice pri izvajanju ukrepov iz odstavka 1 tega člena spodbujajo skladnost z ustreznimi standardi ali specifikacijami, določenimi v skladu s členom 39.

Člen 112

Imeniške storitve

1. Države članice zagotovijo, da vsi ponudniki medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke, ki končnim uporabnikom dodeljujejo številke iz načrta oštevilčenja, izpolnijo vse primerne zahteve, da za zagotavljanje javno dostopnih imeniških storitev in imenikov dajo na voljo ustrezne informacije v dogovorjeni obliki in pod pravičnimi, objektivnimi, stroškovno naravnanimi in nediskriminatornimi pogoji.

2. Nacionalni regulativni organi so pooblaščen, da podjetjem, ki nadzorujejo dostop do končnih uporabnikov, naložijo obveznosti in pogoje za zagotavljanje imeniških storitev v skladu z členom 61. Take obveznosti in pogoji morajo biti objektivni, pravični, nediskriminatorni in pregledni.

3. Države članice ne ohranijo nobenih regulativnih omejitev, ki preprečujejo končnim uporabnikom v eni državi članici neposreden dostop prek klica ali kratkega sporočila do imeniške storitve v drugi državi članici, in sprejmejo ukrepe za zagotovitev tega dostopa v skladu s členom 97.

4. Ta člen se uporablja ob upoštevanju zahtev prava Unije o varstvu osebnih podatkov in varovanju zasebnosti ter zlasti člena 12 Direktive 2002/58/ES.

Člen 113

Interoperabilnost avtomobilskih radijskih sprejemnikov in potrošniških radijskih sprejemnikov in digitalne televizijske opreme

1. Države članice zagotovijo interoperabilnost avtomobilskih radijskih sprejemnikov in potrošniške digitalne televizijske opreme v skladu s Prilogo XI.

2. Države članice lahko sprejmejo ukrepe, s katerimi zagotovijo interoperabilnost drugih potrošniških radijskih sprejemnikov, hkrati pa omejijo učinek na trg radijskih sprejemnikov nizke vrednosti in zagotovijo, da se takšni ukrepi ne uporabljajo za proizvode, pri katerih je radijski sprejemnik povsem postranski (na primer za pametne telefone), in za opremo, ki jo uporabljajo radioamaterji.

3. Države članice spodbujajo ponudnike digitalnih televizijskih storitev, naj, kadar je to ustrezno, omogočijo interoperabilnost digitalne televizijske opreme, ki jo zagotovijo svojim končnim uporabnikom, da se lahko digitalna televizijska oprema, kadar je to tehnično izvedljivo, ponovno uporabi z drugimi ponudniki digitalnih televizijskih storitev.

▼B

Brez poseganja v člen 5(2) Direktive 2012/19/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ države članice zagotovijo, da imajo končni uporabniki po prekinitvi svoje pogodbe možnost, da digitalno televizijsko opremo vrnejo po brezplačnem in enostavnem postopku, razen če ponudnik dokaže, da je ta oprema povsem interoperabilna z digitalnimi televizijskimi storitvami drugih ponudnikov, vključno s tistimi, na katere se je preusmeril končni uporabnik.

Za digitalno televizijsko opremo, ki je skladna s harmoniziranimi standardi, sklicevanja na katere so bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije*, ali z njihovimi deli, se šteje, da izpolnjuje zahtevo po interoperabilnosti iz drugega pododstavka, ki jo zajemajo navedeni standardi ali njihovi deli.

*Člen 114***Obveznosti prenosa**

1. Države članice lahko naložijo podjetjem, ki so v njihovi pristojnosti in zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja in storitve, ki se uporabljajo za distribucijo radijskih ali televizijskih radiodifuzijskih kanalov v javnosti, razumne obveznosti prenosa posebnih radijskih in televizijskih radiodifuzijskih kanalov in povezanih dopolnilnih storitev, zlasti za zagotovitev ustreznega dostopa končnim uporabnikom invalidom in podatkov, ki podpirajo storitve povezane televizije in elektronskih programskih vodnikov, kadar pomembno število končnih uporabnikov takih omrežij in storitev slednje uporablja kot svoje glavno sredstvo za sprejem radijskih in televizijskih radiodifuzijskih kanalov. Take obveznosti se naložijo samo, kadar so potrebne za izpolnitev ciljev v splošnem interesu, kot jih jasno opredeli vsaka država članica, morajo pa biti sorazmerne in pregledne.

2. Države članice do 21. decembra 2019 in nato vsakih pet let pregledajo obveznosti iz odstavka 1, razen če so takšen pregled opravile že v predhodnih štirih letih.

3. Niti odstavek 1 tega člena niti člen 59(2) ne posegata v možnost držav članic, da določijo morebitno ustrezno plačilo za ukrepe, sprejete v skladu s tem členom, pri čemer se zagotovi, da v podobnih okoliščinah ni diskriminacije pri obravnavi ponudnikov elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev. Kadar je predvideno plačilo, države članice zagotovijo, da je obveznost povračila jasno določena v nacionalnem pravu, vključno, po potrebi, z merili za njihov izračun. Države članice tudi zagotovijo, da se izvaja na sorazmeren in transparenten način.

⁽¹⁾ Direktiva 2012/19/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o odpadni električni in elektronski opremi (OEEO) (UL L 197, 24.7.2012, str. 38).

▼B*Člen 115***Zagotavljanje dodatnih zmogljivosti**

1. Države članice brez poseganja v člen 88(2) zagotovijo, da lahko pristojni organi, po potrebi ob usklajevanju z nacionalnimi regulativnimi organi, zahtevajo od vseh ponudnikov, ki zagotavljajo storitve dostopa do interneta ali javno dostopne medosebne komunikacijske storitve na podlagi številke, da dajejo brezplačno na voljo vse ali del dodatnih zmogljivosti, naštetih v delu B Priloge VI, če je to tehnično izvedljivo, ter vse ali del dodatnih zmogljivosti, naštetih v delu A Priloge VI.

2. Pri uporabi odstavka 1 lahko države članice razširijo seznam dodatnih zmogljivosti v delih A in B Priloge VI, de se zagotovi višja raven varstva potrošnikov.

3. Država članica se lahko, po upoštevanju mnenj zainteresiranih strani, da je dostop do teh zmogljivosti zadovoljiv, odloči, da na delu svojega ozemlja ali na celotnem ozemlju ne bo zahtevala uporabe odstavka 1.

*Člen 116***Prilagoditev prilog**

Na Komisijo se prenese pooblastilo, da sprejme delegirane akte v skladu s členom 117 za spremembo prilog V, VI, IX, X in XI, da upošteva tehnološki in socialni razvoj ali spremembe tržnega povpraševanja.

DEL IV

KONČNE DOLOČBE*Člen 117***Izvajanje pooblastila**

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz členov 75, 109 in 116 se prenese na Komisijo za obdobje pet let od 20. decembra 2018. Komisija pripravi poročilo o prenosu pooblastila najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.

3. Prenos pooblastila iz členov 75, 109 in 116 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Preklic začne veljati dan po objavi sklepa v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je v določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

▼B

4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.

5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

6. Delegirani akt, sprejet na podlagi členov 75, 109 in 116, začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

*Člen 118***Odbor**

1. Komisiji pomaga odbor (v nadaljnjem besedilu: Odbor za komunikacije). Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

2. Za izvedbene akte iz drugega pododstavka člena 28(4) Komisiji pomaga Odbor za radijski spekter, ustanovljen v skladu s členom 3(1) Odločbe 676/2002/ES. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 4 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Kadar je treba pridobiti mnenje odbora na podlagi pisnega postopka, se ta postopek zaključi brez izida, ko v roku za izdajo mnenja tako odloči predsednik odbora ali to zahteva član odbora. V takem primeru predsednik v razumnem času skliče sejo odbora.

4. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011 ob upoštevanju člena 8 Uredbe.

Kadar je treba pridobiti mnenje odbora na podlagi pisnega postopka, se ta postopek zaključi brez izida, ko v roku za izdajo mnenja tako odloči predsednik odbora ali to zahteva član odbora. V takem primeru predsednik v razumnem času skliče sejo odbora.

*Člen 119***Izmenjava informacij**

1. Komisija Odboru za komunikacije predloži vse ustrezne informacije o rezultatih rednih posvetovanj s predstavniki operaterjev omrežja, ponudnikov storitev, uporabnikov, potrošnikov, proizvajalcev in sindikatov ter z državami nečlanicami in mednarodnimi organizacijami.

▼ B

2. Odbor za komunikacije ob upoštevanju politike Unije o elektronskih komunikacijah pospešuje izmenjavo informacij med državami članicami ter med državami članicami in Komisijo o stanju in razvoju regulativnih dejavnosti v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami.

*Člen 120***Objava informacij**

1. Države članice zagotovijo, da se posodobljene informacije o izva­janju te direktive objavijo v javnosti tako, da je vsem zainteresiranim stranem zagotovljen preprost dostop do njih. Obvestilo o tem objavijo v svojem nacionalnem uradnem listu, iz katerega je razvidno, kako in kje so informacije objavljene. Prvo tako obvestilo se objavi pred 21. decembrom 2020, potem pa se obvestilo objavi ob vsaki spremembi tam navedenih informacij.

2. Države članice predložijo Komisiji ob objavi vsakega obvestila kopijo tega obvestila. Komisija predloži odboru za komunikacije infor­macije, kot je to primerno.

3. Države članice zagotovijo, da se vse ustrezne informacije o pravi­cah, pogojih, postopkih, dajatvah, pristojbinah in odločitvah glede splošnih odobritev, pravic uporabe in pravic do namestitve zmogljivosti objavijo in posodablja­jo na ustrezen način, s čimer se vsem zainteresi­ranim stranem zagotovi preprost dostop do teh informacij.

4. Kadar se informacije iz odstavka 3 hranijo na različnih državnih ravneh, zlasti informacije glede postopkov in pogojev o pravicah do namestitve zmogljivosti, si pristojni organ po najboljših močeh priza­deva, da ob upoštevanju stroškov, ki pri tem nastanejo, izdela uporab­nikom prijazen pregled vseh informacij, vključno z informacijami o ustreznih državnih ravneh in odgovornih organih, da se olajša pred­ložitev vlog za pridobitev pravic do namestitve zmogljivosti.

5. Države članice zagotovijo, da se določene obveznosti, naložene podjetjem na podlagi te direktive, objavijo ter da se opredelijo specifični trgi proizvodov in storitev ter geografski trgi. Ob upoštevanju potrebe po varovanju poslovne tajnosti, zagotovijo, da se posodobljene informa­cije objavijo na način, ki vsem zainteresiranim stranem zagotavlja preprost dostop do njih.

6. Države članice Komisiji posredujejo informacije, ki so jih objavile na podlagi odstavka 5. Komisija da te informacije na voljo v neposredno dostopni obliki in jih, kadar je to primerno, predloži Odboru za komunikacije.

*Člen 121***Obveščanje in spremljanje**

1. Nacionalni regulativni organi uradno obvestijo Komisijo do 21. decembra 2020, in nemudoma po nastanku sprememb, o imenih podjetij, ki so določena kot podjetja z obveznostmi zagotavljanja univerzalne storitve v skladu s členom 85(2), členom 86 ali členom 87.

2. Nacionalni regulativni organi uradno obvestijo Komisijo o imenih podjetij, ki so določena kot podjetja s pomembno tržno močjo v skladu z nameni te direktive, in o obveznostih, ki so jim naložene po tej direktivi. Komisijo je treba brez odlašanja uradno obvestiti o vseh spremembah, ki vplivajo na obveznosti, naložene podjetjem, ali o spremembah pri podjetjih, za katere velja ta direktiva.

*Člen 122***Postopki pregleda**

1. Komisija do 21. decembra 2025 in nato vsakih pet let pregleda delovanje te direktive ter o tem poroča Evropskemu parlamentu in Svetu.

V teh pregledih se zlasti oceni, kako člen 61(3) ter členi 76, 78 in 79 učinkujejo na trg, in ali pooblastila za predhodno ukrepanje v skladu s to direktivo zadostujejo, da se nacionalni regulativni organi lahko odzovejo na nekonkurenčne oligopolne tržne strukture in zagotovijo, da je za trge elektronskih komunikacij še naprej značilna konkurenca v korist končnih uporabnikov.

V ta namen lahko Komisija od držav članic zahteva informacije, ki jih morajo predložiti brez nepotrebnega odlašanja.

2. Komisija do 21. decembra 2025 in nato vsakih pet let pregleda obseg univerzalne storitve, zlasti zato, da bi Evropskemu parlamentu in Svetu predlagala, da se obseg spremeni ali na novo opredeli.

Ta pregled se opravi z vidika socialnega, ekonomskega in tehnološkega razvoja, pri čemer se med drugim upoštevajo mobilnost in podatkovne hitrosti z vidika prevladujočih tehnologij, ki jih uporablja večina končnih uporabnikov. Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o rezultatu pregleda.

3. BEREC do 21. decembra 2021, nato pa vsake tri leta objavi mnenje o nacionalnem izvajanju in delovanju splošne odobritve ter o njenem vplivu na delovanje notranjega trga.

▼B

Komisija lahko, ob upoštevanju, v največji možni meri, mnenja BEREC-a, objavi poročilo o uporabi poglavja II naslova II dela I in Priloge I ter lahko predloži zakonodajni predlog za spremembo teh določb, kadar meni, da je to potrebno za odpravo ovir za pravilno delovanje notranjega trga.

*Člen 123***Posebni postopek pregleda glede pravic končnih uporabnikov**

1. BEREC spremlja tržni in tehnološki razvoj v zvezi z različnimi vrstami elektronskih komunikacijskih storitev ter do 21. decembra 2021 in nato vsaka tri leta ali na obrazloženo zahtevo vsaj dveh svojih članov iz države članice objavi mnenje o tem razvoju in njegovem vplivu na uporabo naslova III dela III.

V tem mnenju BEREC oceni, v kolikšni meri naslov III dela III izpolnjuje cilje iz člena 3. V tem mnenju zlasti upošteva področje uporabe naslova III dela III glede vrste elektronskih komunikacijskih storitev, ki jih je treba zagotoviti. BEREC kot osnovo za mnenje zlasti analizira:

- (a) v kolikšni meri lahko končni uporabniki vseh elektronskih komunikacijskih storitev sprejemajo samostojne in ozaveščene odločitve, tudi na podlagi popolnih pogodbenih informacij, ter ali lahko zlahka zamenjajo ponudnika elektronskih komunikacijskih storitev;
- (b) v kolikšni meri je morebitno pomanjkanje možnosti iz točke (a) povzročilo izkrivljanje trga ali škodo končnim uporabnikom;
- (c) v kolikšni meri je učinkovit dostop do služb za pomoč v sili občutno ogrožen zlasti zaradi naraščajoče uporabe medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke, nezadostne interoperabilnosti ali tehnološkega razvoja;
- (d) verjeten strošek vsakršnih morebitnih prilagoditev obveznosti iz naslova III dela III ali vpliv na inovacije za ponudnike elektronskih komunikacijskih storitev.

2. Komisija, ob upoštevanju, v največji možni meri, mnenja BEREC-a, poročilo o uporabi naslova III dela III objavi in predloži zakonodajni predlog za spremembo navedenega naslova, kadar meni, da je to potrebno za zagotovitev nadaljnjega izpolnjevanja ciljev iz člena 3.

*Člen 124***Prenos**

1. Države članice sprejmejo in objavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo do 21. decembra 2020. Komisiji takoj sporočijo besedilo teh predpisov.

Države članice te predpise uporabljajo od 21. decembra 2020.

▼ B

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Vključijo tudi izjavo, da se v obstoječih zakonih in drugih predpisih sklicevanje na direktive, razveljavljene s to direktivo, šteje za sklicevanje na to direktivo. Način sklicevanja in obliko izjave določijo države članice.

2. Z odstopanjem od odstavka 1 tega člena se člen 53(2), (3) in (4) te direktive uporablja od 20. decembra 2018, kadar so bili s tehničnimi izvedbenimi ukrepi v skladu z Odločbo 676/2002/ES določeni harmonizirani pogoji, da se omogoči uporaba radiofrekvenčnega spektra za brezžična širokopasovna omrežja in storitve. V zvezi z radiofrekvenčnimi pasovi, za katere harmonizirani pogoji do 20. decembra 2018 še niso bili določeni, se člen 53(2), (3) in (4) te direktive uporablja od datuma sprejetja tehničnih izvedbenih ukrepov v skladu s členom 4 Odločbe 676/2002/ES.

Z odstopanjem od odstavka 1 tega člena, države članice uporabljajo ukrepe, potrebne za uskladitev s členom 54, od 31. decembra 2020.

3. Države članice Komisiji sporočijo besedilo temeljnih predpisov nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

*Člen 125***Razveljavitev**

Direktive 2002/19/ES, 2002/20/ES, 2002/21/ES, 2002/22/ES, navedene v delu A priloge XII, se razveljavijo z učinkom od 21. decembra 2020, brez poseganja v obveznosti držav članic glede rokov za prenos direktiv v nacionalno pravo in datumov začetka uporabe direktiv, ki so določeni v delu B Priloge XII.

Člen 5 Sklepa št. 243/2012/EU se črta z učinkom od 21. decembra 2020.

Sklicevanje na razveljavljene direktive se šteje za sklicevanje na to direktivo in se bere v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge XIII.

*Člen 126***Začetek veljavnosti**

Ta direktiva začne veljati tretji dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

*Člen 127***Naslovniki**

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

PRILOGA I

SEZNAM POGOJEV, KI SO LAHKO VEZANI NA SPLOŠNE ODOBRITEV,
PRAVICE UPORABE RADIOFREKVENČNEGA SPEKTRA IN PRAVICE
UPORABE ŠTEVILSKIH VIROV

Ta priloga določi seznam vseh možnih pogojev, ki so lahko vezani na splošne odobritve za elektronska komunikacijska omrežja in storitve, razen medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke (del A), elektronska komunikacijska omrežja (del B), elektronske komunikacijske storitve, razen številčno neodvisnih medosebnih komunikacijskih storitev, (del C), pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra (del D) in pravice uporabe številčnih virov (del E).

A Splošni pogoji, ki so lahko vezani na splošno odobritev

1. Upravne pristojbine v skladu s členom 16.
2. Varstvo osebnih podatkov in zasebnosti, značilno za področje elektronskih komunikacij, v skladu z Direktivo 2002/58/ES.
3. Informacije, ki jih je treba zagotoviti po postopku uradnega obvestila v skladu s členom 12 in za druge namene, kot so vključeni v člen 21.
4. Omogočanje zakonitega prestrežanja s strani pristojnih nacionalnih organov v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 in Direktivo 2002/58/ES.
5. Pogoji za uporabo komunikacij javnih organov, namenjenih splošni javnosti, za opozarjanje javnosti pred neposrednimi grožnjami in za zmanjševanje posledic večjih katastrof.
6. Pogoji za uporabo v času večjih nesreč ali nacionalnih nujnih primerov za zagotovitev komunikacij med službami za pomoč v sili in organi.
7. Obveznosti dostopa, razen tistih, ki so predvidene v členu 13 in veljajo za podjetja, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja ali storitve.
8. Ukrepi, načrtovani za zagotovitev skladnosti s standardi ali specifikacijami iz člena 39.
9. Obveznosti ponudnikov javnih elektronskih komunikacijskih omrežij, ki zagotavljajo javno dostopne elektronske komunikacijske storitve, glede preglednosti, da bi zagotovili povezljivost med koncema v skladu s cilji in načeli iz člena 3, in kjer je to potrebno in sorazmerno, dostop pristojnih organov do takih informacij, ki so potrebne za preveritev točnosti takega razkritja.

B. Posebni pogoji, ki so lahko vezani na splošno odobritev za elektronska komunikacijska omrežja

1. Medsebojno povezovanje omrežij v skladu s to direktivo.
2. Obveznosti prenosa v skladu s to direktivo.
3. Ukrepi za varovanje javnega zdravja pred elektromagnetnimi polji, ki jih povzročajo elektronska komunikacijska omrežja, v skladu s pravom Unije ob upoštevanju, v največji možni meri, Priporočila 1999/519/ES.

▼B

4. Ohranitev integritete javnih elektronskih komunikacijskih omrežij v skladu s to direktivo, vključno s pogoji za preprečevanje elektromagnetnega motenja med elektronskimi komunikacijskimi omrežji ali storitvami v skladu z Direktivo 2014/30/EU.
  5. Varnost javnih omrežij proti nedovoljenemu dostopu v skladu z Direktivo 2002/58/ES.
  6. Pogoji za uporabo radiofrekvenčnega spektra v skladu s členom 7(2) Direktive 2014/53/EU, če za uporabo ni treba pridobiti individualnih pravic uporabe v skladu s členom 46(1) in členom 48 te direktive.
- C. Posebni pogoji, ki so lahko vezani na splošno odobritev za elektronske komunikacijske storitve, razen medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke
1. Interoperabilnost storitev v skladu s to direktivo.
  2. Dostopnost končnih uporabnikov do števil iz nacionalnega načrta oštevilčenja, števil iz UIFN, in kadar je to tehnično in ekonomsko izvedljivo, načrtov oštevilčenja drugih držav članic, ter pogoji v skladu s to direktivo.
  3. Predpisi o varstvu potrošnikov, značilni za področje elektronskih komunikacij.
  4. Omejitve v zvezi s prenosom nezakonitih vsebin v skladu z Direktivo 2000/31/ES in omejitve v zvezi s prenosom škodljivih vsebin v skladu z Direktivo 2010/13/EU.
- D. Pogoji, vezani na splošno odobritev in pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra
1. Obveznost zagotavljanja storitve ali uporabe vrste tehnologije v okviru omejitev člena 45, vključno z zahtevami glede pokritosti in kakovosti storitve, če je to primerno.
  2. Dejanska in učinkovita uporaba radiofrekvenčnega spektra v skladu s to direktivo.
  3. Tehnični in operativni pogoji, ki so potrebni za preprečevanje škodljivega motenja in za varovanje javnega zdravja pred elektromagnetnimi polji ob upoštevanju, v največji možni meri, Priporočila 1999/519/ES, kadar se taki pogoji razlikujejo od tistih, ki so vključeni v splošno odobritev.
  4. Najdaljši čas trajanja v skladu s členom 49, ob upoštevanju vseh sprememb v nacionalnem načrtu za razporeditev frekvenc.
  5. Prenos ali zakup pravic na pobudo imetnika pravice in pogoji za tak prenos v skladu s to direktivo.
  6. Pristojbine za pravice uporabe v skladu s členom 42.
  7. Vse obveze, ki jih je prevzelo podjetje, ki pridobiva pravico uporabe, v okviru odobritve ali podaljšanja odobritve pred podelitvijo odobritve, ali če je to ustrezno, povabilom k predložitvi vlog za pridobitev pravic uporabe.
  8. Obveznosti za združevanje ali souporabo radiofrekvenčnega spektra ali za omogočanje dostopa do radiofrekvenčnega spektra drugim uporabnikom v posebnih regijah ali na nacionalni ravni.

▼ B

9. Obveznosti po ustreznih mednarodnih sporazumih v zvezi z uporabo radiofrekvenčnih pasov.
  10. Obveznosti, značilne za poskusno uporabo radiofrekvenčnih pasov.
- E. Pogoji, ki so lahko vezani na pravice uporabe številskih virov
1. Določitev storitve, za katero se uporabi številka, vključno z vsemi zahtevami, povezanimi z zagotavljanjem te storitve, ter – v izogib dvomom – tarifnimi načeli in najvišjimi cenami, ki lahko veljajo v posebnem številčnem območju, da bi zagotovili varstvo potrošnikov v skladu s točko (d) člena 3(2).
  2. Dejanska in učinkovita uporaba številskih virov v skladu s to direktivo.
  3. Zahteve o prenosljivosti števil v skladu s to direktivo.
  4. Obveznost zagotavljanja informacij o končnih uporabnikih v javnih imenikih za namene člena 112.
  5. Najdaljši čas trajanja v skladu s členom 94, ob upoštevanju vseh sprememb nacionalnega načrta oštevilčenja.
  6. Prenos pravic na pobudo imetnika pravice in pogoji za tak prenos v skladu s to direktivo, vključno z vsemi pogoji, da je pravica uporabe števil zavezujoča za vsa tista podjetja, na katere se pravice prenesejo.
  7. Pristojbine v zvezi s pravico uporabe v skladu s členom 95.
  8. Vse zaveze, ki jih je prevzelo podjetje, ki pridobiva pravice uporabe, v konkurenčnem ali primerjalnem izbirnem postopku.
  9. Obveznosti po ustreznih mednarodnih sporazumih v zvezi z uporabo števil.
  10. Obveznosti v zvezi z ekstrateritorialno uporabo števil v Uniji za zagotovitev skladnosti z varstvom potrošnikov in drugimi predpisi držav članic glede števil, ki niso deželne kode.

PRILOGA II

POGOJI ZA DOSTOP DO DIGITALNIH TELEVIZIJSKIH IN RADIJSKIH STORITEV, KI SE ODDAJAJO GLEDALCEM IN POSLUŠALCEM V UNIJI

Del I

Pogoji za sisteme s pogojnim dostopom, ki jih je treba uporabljati v skladu s členom 62(1)

Države članice morajo v skladu s členom 62 zagotoviti, da v zvezi s pogojnim dostopom do digitalnih televizijskih in radijskih storitev, ki se oddajajo gledalcem in poslušalcem v Uniji, ne glede na način prenosa veljajo naslednji pogoji:

- (a) vsa podjetja, ki zagotavljajo storitve s pogojnim dostopom, ki zagotavljajo storitve dostopa do digitalnih televizijskih in radijskih storitev in od čigar dostopovnih storitev so odvisne radiodifuzijske hiše, da dosežejo katerokoli skupino potencialnih gledalcev ali poslušalcev, morajo ne glede na način prenosa:
  - ponuditi vsem radiodifuzijskim hišam na pravični, primerni in nediskriminatorni podlagi, združljivi s konkurenčnim pravom Unije, tehnične storitve, ki omogočajo, da gledalci ali poslušalci, ki razpolagajo z dekodirniki, ki jih upravljajo ponudniki storitev, sprejemajo storitve radiodifuzijskih hiš, ki se prenašajo digitalno, in ravnati v skladu s konkurenčnim pravom Unije,
  - voditi ločene finančne račune za svojo dejavnost kot ponudniki pogojnega dostopa.
- (b) pri podeljevanju licenc proizvajalcem porabniške opreme morajo imetniki pravic industrijske lastnine za izdelke in sisteme s pogojnim dostopom zagotoviti, da podeljevanje poteka pod pravičnimi, primernimi in nediskriminatornimi pogoji. Ob upoštevanju tehničnih in komercialnih dejavnikov ne smejo imetniki pravic pri podeljevanju licenc upoštevati pogojev, ki prepo-vedujejo, odvrtačajo od tega ali preprečujejo, da bi se v isti izdelek vgradil(-i):
  - skupni vmesnik, ki omogoča povezavo s številnimi drugimi dostopovnimi sistemi, ali
  - elementi, ki so značilni za drugi dostopovni sistem, če imetnik licence ravna v skladu z ustreznimi in sprejemljivimi pogoji, s čimer zase zagotovi varnost transakcij operaterjev sistema s pogojnim dostopom.

Del II

Druge zmogljivosti, pri katerih se lahko pogoji uporabljajo na podlagi točke (D) člena 61(2)

- (a) Dostop do API;
- (b) Dostop do EPV.

PRILOGA III

MERILA ZA DOLOČITEV VELEPRODAJNIH CEN ZAKLJUČEVANJA
GOVORNIH KLICEV

Načela, merila in parametri za določitev cen veleprodajnega zaključevanja govornih klicev na trgih fiksne in mobilne telefonije iz člena 75(1):

- (a) cene temeljijo na povračilu stroškov, ki jih ima učinkovit operater; ocena dejanskih stroškov temelji na trenutnih stroškovnih vrednostih; metodologija stroškov za izračun dejanskih stroškov temelji na modeliranju s pristopom od spodaj navzgor, pri čemer se uporabijo dolgoročni prirastni od prometa odvisni stroški veleprodajne storitve zaključevanja govornih klicev za tretje strani;
- (b) ustrezni prirastni stroški veleprodajne storitve zaključevanja govornih klicev se določijo kot razlika med skupnimi dolgoročnimi stroški operaterja, ko izvaja vse svoje storitve, in skupnimi dolgoročnimi stroški istega operaterja, ko tretjim stranem ne zagotavlja veleprodajne storitve zaključevanja govornih klicev;
- (c) ustrezni prirasti zaključevanja klicev je treba dodeliti le tiste stroške, ki so odvisni od prometa in bi se jim lahko izognili, če se ne bi zagotavljala veleprodajna storitev zaključevanja govornih klicev;
- (d) stroški, ki se nanašajo na dodatno zmogljivost omrežja, so vključeni le, če nastanejo zaradi potrebe po povečanju zmogljivosti, ki je potrebna za izvajanje dodatnega prometa veleprodajnega zaključevanja govornih klicev;
- (e) pristojbine radiofrekvenčnega spektra so izključene iz prirasti zaključevanja govornih klicev v mobilnih omrežjih;
- (f) vključijo se le tisti veleprodajni stroški iz prodaje, ki nastanejo neposredno pri zagotavljanju veleprodajne storitve zaključevanja govornih klicev tretjim stranem;
- (g) za vse omrežne operaterje fiksne telefonije ne glede na njihovo velikost velja, da zagotavljajo storitve zaključevanja govornih klicev po enakih stroških na enoto kot učinkoviti operater;
- (h) za omrežne operaterje mobilne telefonije se za najmanjši učinkoviti obseg določi tržni delež, ki ni manjši od 20 %;
- (i) ustrezen pristop za amortizacijo sredstev je ekonomska amortizacija; in
- (j) tehnološka izbira modeliranih omrežij je usmerjena v prihodnost in temelji na jedrnem omrežju IP ob upoštevanju različnih tehnologij, za katere je verjetno, da se bodo uporabljale v obdobju veljavnosti najvišje cene; v primeru omrežij fiksne telefonije za klice velja, da so izključno paketno komutirani.

PRILOGA IV

MERILA ZA OCENJEVANJE PONUDB O SOVLAGANJU

Nacionalni regulativni organ pri ocenjevanju ponudbe o sovlaganju v skladu s členom 76(1) preveri, ali so bila izpolnjena vsaj naslednja merila. Nacionalni regulativni organi lahko upoštevajo dodatna merila, če so potrebna, da se zagotovi dostopnost za potencialne vlagatelje, udeležene pri sovlaganju, ob upoštevanju posebnih lokalnih razmer in strukture trga:

- (a) Ponudba o sovlaganju je odprta za vsa podjetja v življenjski dobi omrežja, zgrajenega na podlagi ponudbe o sovlaganju na nediskriminatorni podlagi. Podjetje, ki je določeno kot podjetje s pomembno tržno močjo, lahko v ponudbo vključi primerne pogoje glede finančne zmogljivosti podjetja, tako da morajo morebitni sovlagatelji na primer dokazati, da so sposobni zagotavljati obročno odplačevanje, na podlagi katerega je načrtovana postavitvev, sprejeti strateški načrt, na podlagi katerega so pripravljene načrti srednjeročne postavitve, in tako naprej.
- (b) Ponudba o sovlaganju mora biti pregledna:
- ponudba se da na voljo in mora biti enostavno prepoznavna na spletišču podjetja, ki je določeno kot podjetje s pomembno tržno močjo;
  - popolni podrobni pogoji morajo biti brez nepotrebnega odlašanja na voljo vsem morebitnim ponudnikom, ki so izrazili zanimanje, vključno s pravno obliko sporazuma o sovlaganju in po potrebi vodji mandata pravil za upravljanje instrumenta sovlaganja, ter
  - proces mora biti tako kot časovni načrt za vzpostavitev in razvoj projekta sovlaganja določen vnaprej ter vsem morebitnim sovlagateljem jasno pisno razložen, vsi pomembni mejniki pa se morajo jasno sporočiti vsem podjetjem brez kakršne koli diskriminacije.
- (c) Ponudba o sovlaganju mora vključevati pogoje za morebitne sovlagatelje, ki dajejo prednost dolgoročni trajnostni konkurenci, zlasti:
- vsem podjetjem je treba ponuditi pravične, primerne in nediskriminatorne pogoje za sodelovanje pri sporazumu o sovlaganju glede na čas njihove pridružitve, vključno glede finančnega nadomestila, ki se zahteva za pridobitev posebnih pravic, glede zaščite, ki se s temi pravicami dodeli sovlagateljem tako v fazi izgradnje kot v fazi izkoriščanja, na primer z dodelitvijo neodtujljivih pravic uporabe za pričakovano življenjsko obdobje sofinanciranega omrežja, in glede pogojev za pridružitev in morebitno prekinitvev sporazuma o sovlaganju. Nediskriminatorni pogoji v tem kontekstu ne pomenijo, da morajo biti vsem morebitnim sovlagateljem ponujeni natančno enaki pogoji, vključno finančni, temveč da morajo biti vse različice ponujenih pogojev utemeljene na podlagi enakih objektivnih, preglednih, nediskriminatornih in predvidljivih meril, npr. števila vodov za končne uporabnike, za katere se daje zaveza.
  - ponudba mora omogočati prožnost glede vrednosti in časovnega razporeda zaveze, ki jo zagotovi posamezni sovlagatelj, npr. z dogovorjenim in potencialno vse večjim odstotkom skupnega števila vodov za končne uporabnike na določenem območju, kateremu se sovlagatelji lahko postopoma zavežejo in ki se določi na stopnji, ki omogoča manjšim sovlagateljem z omejenimi sredstvi, da se pridružijo sovlaganju na primerni najnižji ravni ter postopoma povečajo svojo udeležbo, pri čemer pa so zagotovljene ustrezne ravni začetne zaveze. Določitev finančnega nadomestila, ki ga zagotovi posamezni sovlagatelj, mora odražati dejstvo, da zgodnji vlagatelji sprejmejo večja tveganja in vložijo kapital prej.

▼B

- premija, ki se sčasoma povečuje, mora veljati za upravičeno za zaveze, ki se sprejmejo v poznejših fazah, in za nove sovlagatelje, ki se pridružijo sovlaganju po začetku projekta, da se upoštevajo manjša tveganja in preprečijo spodbude za zadrževanje kapitala v zgodnjih fazah.
  - sporazum o sovlaganju mora sovlagateljem omogočati, da pridobljene pravice dodelijo drugim sovlagateljem ali tretjim stranem, ki so se pripravljene pridružiti sporazumu o sovlaganju, če prevzemno podjetje izpolni vse izvirne obveznosti prenosnika na podlagi sporazuma o sovlaganju.
  - sovlagatelji morajo drug drugemu odobriti vzajemne pravice o pravičnih in primernih pogojih za dostop do sofinancirane infrastrukture za namene zagotavljanja storitev nižje v prodajni verigi, tudi končnim uporabnikom, v skladu s preglednimi pogoji, ki morajo biti pregledni v ponudbi o sovlaganju in poznejšem sporazumu, zlasti kadar so sovlagatelji posamezno in ločeno odgovorni za postavitve posebnih delov omrežja. V primeru oblikovanja instrumenta sovlaganja mora ta zagotavljati neposredni ali posredni dostop do omrežja za vse sovlagatelje na podlagi enakovrednosti vložkov ter pravičnih in primernih pogojev, vključno s finančnimi pogoji, ki odražajo različne ravni tveganja, ki jih sprejmejo posamezni sovlagatelji.
- (d) Ponudba o sovlaganju mora zagotavljati trajnostno naložbo, za katero je verjetno, da bo izpolnjevala prihodnje potrebe, s postavitvijo novih omrežnih elementov, ki znatno prispevajo k postavitvi zelo visokozmogljivih omrežij.

▼B

PRILOGA V

MINIMALNI NABOR STORITEV, KI JIH LAHKO PODPIRA STORITEV
USTREZNEGA ŠIROKOPASOVNEGA DOSTOPA DO
INTERNETA V SKLADU S ČLENOM 84(3)

- (1) elektronska pošta
- (2) iskalniki, ki omogočajo iskanje vseh vrst informacij,
- (3) osnovna spletna orodja za usposabljanje in izobraževanje,
- (4) spletni časopisi ali novice,
- (5) nakup ali naročilo blaga ali storitev prek spleta,
- (6) iskanje zaposlitve in orodja za iskanje zaposlitve,
- (7) poklicno mreženje,
- (8) internetno bančništvo,
- (9) uporaba storitev e-uprave,
- (10) družbeni mediji in takojšnje sporočanje,
- (11) klici in video klici (standardna kakovost)

PRILOGA VI

OPIS ZMOGLJIVOSTI IN STORITEV IZ ČLENA 88 (NADZOR IZDATKOV),
ČLENA 115 (DODATNE ZMOGLJIVOSTI) IN ČLENA 106 (ZAMENJAVA
PONUDNIKA IN PRENOSLJIVOST ŠTEVILK)

Del A

Zmogljivosti in storitve iz členov 88 in 115

Kadar se uporablja na podlagi člena 88, se del uporablja za potrošnike ter druge kategorije končnih uporabnikov, če so države članice razširile seznam upravičencev na podlagi člena 88(2).

Kadar se uporablja na podlagi člena 115, se del A uporablja za kategorije končnih uporabnikov, ki jih določijo države članice, razen za točke (c), (d) in (g) tega dela, ki se uporabljajo le za potrošnike.

(a) Razčlenjeno obračunavanje

Države članice zagotovijo, da lahko pristojni organi, po potrebi ob usklajevanju z nacionalnimi regulativnimi organi, ob upoštevanju zahtev ustreznega prava o varstvu osebnih podatkov in varovanju zasebnosti, določijo osnovno raven razčlenjenih računov, ki jih morajo ponudniki zagotoviti končnim uporabnikom brezplačno zato, da:

- (i) omogočijo preverjanje in nadzorovanje stroškov, ki nastanejo pri uporabi storitev dostopa do interneta ali govornih komunikacijskih storitev ali v primeru člena 115 medosebne komunikacijske storitve na podlagi številke, ter
- (ii) ustrezno spremljajo svojo porabo in izdatke ter imajo tako svoje račune pod primernim nadzorom.

Končnim uporabnikom se lahko za razumno ceno ali brezplačno ponudijo dodatne podrobnosti, kadar je to primerno.

Na razčlenjenih računih morajo biti izrecno navedeni identiteta dobavitelja in trajanje storitev, ki jih ponudniki premijskih številk zaračunajo končnemu uporabniku, razen če je slednji zahteval, da se te informacije ne navedejo.

Klicev, ki so brezplačni za kličočega končnega uporabnika, vključno s klici na številko telefona za pomoč uporabnikom, ni treba navesti v razčlenjenem obračunu kličočega končnega uporabnika.

Nacionalni regulativni organi lahko od operaterjev zahtevajo, da prikaz identitete kličočega zagotovijo brezplačno.

(b) Brezplačna selektivna zapora za izhodne klice, kratka sporočila premium SMS, večpredstavnostna sporočila MMS ali druge podobne aplikacije, kjer je to tehnično izvedljivo

in sicer, zmogljivost, pri kateri lahko končni uporabnik od ponudnika, ki zagotavlja govorne komunikacijske storitve ali v primeru člena 115 medosebne komunikacijske storitve na podlagi številke, zahteva brezplačno zaporo določene vrste odhodnih klicev, kratkih sporočil premium SMS, večpredstavnostnih sporočil MMS ali drugih podobnih aplikacij ali določenih vrst številke.

▼B

(c) Sistemi predplačila

Države članice zagotovijo, da lahko pristojni organi, po potrebi ob usklajevanju z nacionalnimi regulativnimi organi, zahtevajo od ponudnikov, da ponudijo potrošnikom načine za plačevanje dostopa do javnega elektronskega komunikacijskega omrežja in uporabe govornih komunikacijskih storitev ali storitev dostopa do interneta ali v primeru člena 115 medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke pod pogoji predplačila.

(d) Obročno odplačevanje priključnine

Države članice zagotovijo, da lahko pristojni organi, po potrebi ob usklajevanju z nacionalnimi regulativnimi organi, od podjetij zahtevajo, da potrošnikom omogočijo odplačevanje priključitve na javno elektronsko komunikacijsko omrežje na obroke, razporejene na daljše časovno obdobje.

(e) Neplačevanje računov

Države članice odobrijo in objavijo posebne, sorazmerne ukrepe, ki niso diskriminatorni, za kritje neplačil izdanih računov ponudnikov. S temi ukrepi je treba zagotoviti, da je končni uporabnik ustrezno in vnaprej obveščen o vsaki posledični prekinitvi storitve ali odklopu. Razen v primeru goljufije, stalnih zamud pri plačilu ali stalnega neplačevanja je treba s temi ukrepi zagotoviti, kolikor je to tehnično izvedljivo, da je vsaka prekinitve storitve omejena na zadevno storitev. Odklop z omrežja zaradi neplačevanja računov naj se opravi šele po ustreznem opozorilu končnega uporabnika. Države članice lahko pred popolnim odklopom odobrijo obdobje z omejenimi storitvami, v katerem so dovoljeni samo klici, ki končnemu uporabniku ne povzročajo stroškov (na primer klici na številko „112“) in minimalne ravni storitve storitev dostopa do interneta, ki jih določijo države članice ob upoštevanju nacionalnih pogojev.

(f) Nasvet glede tarif

in sicer, zmogljivost, prek katere lahko končni uporabniki od ponudnika zahtevajo, da jim posreduje informacije o morebitnih alternativnih nizkocevnovnih tarifah, če so na voljo.

(g) Nadzor stroškov

in sicer, zmogljivost, prek katere ponudniki nudijo druge načine, če pristojni organi, po potrebi ob usklajevanju z nacionalnimi regulativnimi organi, menijo, da so ustrezni, za nadzor stroškov za govorne komunikacijske storitve ali storitve dostopa do interneta ali v primeru člena 115 medosebne komunikacijske storitve na podlagi številke, vključno z brezplačnimi opozorili potrošnikom v primeru nenavadnih ali prekomernih vzorcev porabe.

(h) Mehanizem za deaktiviranje izdajanja računov s strani tretjih strani

in sicer, mehanizem, ki končnim uporabnikom omogoča deaktiviranje možnosti, da tretji ponudnik storitve izda račun za svoje proizvode ali storitve na podlagi računa ponudnika, ki zagotavlja storitev dostopa do interneta ali ponudnika javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev.

Del B

Zmogljivosti iz člena 115

(a) Prikaz identitete kličočega

in sicer, klicanemu se prikaže številka kličočega še pred prevzemom klica.

▼B

Ta zmožljivost se zagotovi v skladu s pravom o varstvu osebnih podatkov in varovanju zasebnosti, zlasti Direktivo 2002/58/ES.

Operaterji naj, če je to tehnično izvedljivo, zagotovijo podatke in signale, s čimer omogočijo identificiranje ključnega in tonsko izbiranje čez meje držav članic.

- (b) Posredovanje elektronske pošte ali dostop do nje po prekinitvi pogodbe s ponudnikom storitve dostopa do interneta

Ta možnost, na zahtevo in brezplačno, končnim uporabnikom, ki prekinajo pogodbo s ponudnikom storitve dostopa do interneta, omogoči, da dostopajo do elektronske pošte, ki so jo prejeli na elektronski naslov ali naslove, ki temeljijo na komercialnem imenu ali blagovni znamki prejšnjega ponudnika, v obdobju, ki ga nacionalni regulativni organ oceni kot potrebno in sorazmerno, ali da v tem obdobju preusmerijo elektronsko pošto, poslano na ta naslov ali te naslove, na novi elektronski naslov ali naslove, ki jih navede končni uporabnik.

*Del C***Izvajanje določb o prenosljivosti števil iz člena 106**

Zahteva, da lahko vsi končni uporabniki s številkami iz nacionalnih načrtov oštevilčenja, ki tako zahtevajo, ohranijo svojo(-e) številko(-e) neodvisno od podjetja, ki storitev izvaja, se uporablja:

- (a) pri geografskih številkah na določeni lokaciji ter
- (b) pri negeografskih številkah na vsaki lokaciji.

Ta del se ne uporablja za prenos števil med omrežji, ki zagotavljajo storitve na fiksni lokaciji, in mobilnimi omrežji.

PRILOGA VII

IZRAČUN MOREBITNIH NETO STROŠKOV ZA OBVEZNOSTI ZAGOTAVLJANJA UNIVERZALNE STORITVE IN VZPOSTAVITEV MEHANIZMA ZA NADOMESTILO ALI DELITEV STROŠKOV V SKLADU S ČLENOMA 89 IN 90

Del A

Izračunavanje Neto Stroškov

Obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve so tiste obveznosti, ki jih država članica naloži podjetju in zadevajo zagotavljanje univerzalne storitve iz členov 84 do 87.

Nacionalni regulativni organi morajo preučiti vsa sredstva za zagotovitev ustreznih spodbud za podjetja (določenih ali nedoločenih), da bi zagotovili stroškovno učinkovitost obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve. Pri izračunavanju je treba neto stroške obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve izračunati kot razliko med neto stroški podjetja za obratovanje z obveznostmi zagotavljanja univerzalne storitve in neto stroški za obratovanje brez obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve. Ustrežno je treba upoštevati pravilno ocenitev stroškov, ki bi se jim vsako podjetje izognilo, če ne bi bilo obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve. Pri izračunu neto stroškov se ocenijo koristi za ponudnika univerzalne storitve, vključno z nematerialnimi koristmi.

Izračun mora temeljiti na stroških, ki se lahko pripišejo:

- (i) elementom določenih storitev, ki se lahko zagotavljajo le z izgubo ali pod takimi stroškovnimi pogoji, ki ne ustrezajo običajnim komercialnim standardom.

V to kategorijo so lahko vključeni elementi storitev, kot so dostop do telefonskih služb za pomoč v sili, zagotavljanje določenih javnih plačilnih telefonov in nekaterih storitev ali opreme za končne uporabnike invalide itd.;

- (ii) posebnim končnim uporabnikom ali skupinam končnih uporabnikov, za katere se lahko ob upoštevanju stroškov zagotavljanja posebnega omrežja in posebne storitve, ustvarjenega prihodka in geografske porazdelitve cen, ki jo določi država članica, storitve zagotavljajo le z izgubo ali pod takšnimi stroškovnimi pogoji, ki ne štejejo med običajne komercialne standarde.

V to kategorijo so vključeni tisti končni uporabniki ali skupine končnih uporabnikov, ki jih komercialni ponudnik brez obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve ne bi oskrboval.

Neto stroške posebnih vidikov obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve je treba izračunati ločeno, da se prepreči dvojno štetje vseh neposrednih ali posrednih koristi in stroškov. Celotne neto stroške obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve je treba za vsako podjetje izračunati kot vsoto neto stroškov, ki izhajajo iz posebnih komponent obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve, pri čemer se upoštevajo vse nematerialne koristi. Nacionalni regulativni organ je odgovoren za preverjanje neto stroškov.

▼B*Del B***Nadomestilo za neto stroške iz obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve**

Da bi podjetja z obveznostmi zagotavljanja univerzalne storitve lahko povrnili ali financirala vse neto stroške iz obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve jim je morda treba zagotoviti nadomestilo za storitve, ki jih opravljajo pod nekomercialnimi pogoji. Ker tako nadomestilo vključuje finančne prenose, morajo države članice zagotoviti, da se ti prenosi izvajajo objektivno, transparentno, nediskriminatorno in sorazmerno. To pomeni, da prenosi povzročajo minimalno izkrivljanje konkurence in tržnega povpraševanja.

V skladu s členom 90(3) je treba pri mehanizmu delitve, ki temelji na skladu, uporabiti pregledno in nevtralno sredstvo za zbiranje prispevkov, ki preprečuje nevarnost dvojnega obračunavanja prispevkov, tako za vložke in tudi izloške podjetij.

Neodvisni organ, ki upravlja sklad, mora biti odgovoren za zbiranje prispevkov podjetij, ki v državi članici štejejo med podjetja, ki so dolžna prispevati svoj delež k neto stroškom obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve, in mora nadzorovati prenos zapadlih vsot ali administrativnih plačil podjetjem, ki so upravičena do prejema plačil iz sklada.

▼B*PRILOGA VIII*

INFORMACIJE, KI JIH JE TREBA ZAGOTOVITI V SKLADU S ČLENOM 102 (ZAHTEVE PO ZAGOTAVLJANJU INFORMACIJ V ZVEZI S POGODBAMI)

A. Zahteve po zagotavljanju informacij za ponudnike javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev, ki niso storitve prenosa, ki se uporabljajo za opravljanje storitev stroj–stroj

Ponudniki javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev, ki niso storitve prenosa, ki se uporabljajo za opravljanje storitev stroj–stroj, zagotovijo naslednje informacije:

- (1) v sklopu glavnih značilnosti vsake ponujene storitve: minimalne ravni kakovosti storitve, če se nudijo, in, v zvezi s storitvami, ki niso storitve dostopa do interneta, zagotovljeni posebni parametri kakovosti.

Kadar se ne nudi minimalna raven kakovosti storitve, se v ta namen predloži izjava;

- (2) v sklopu informacij o ceni: če in kolikor je to mogoče, zadevne cene za aktivacijo elektronske komunikacijske storitve in znesek vseh ponavljajočih se ali s potrošnjo povezanih pristojbin;

- (3) v sklopu informacij o trajanju pogodbe ter pogojih za podaljšanje in prekinitev pogodbe, vključno z morebitnimi stroški prekinitve, če taki pogoji veljajo:

- (i) kakršna koli najkrajša uporaba ali trajanje, ki je potrebno, da je mogoče uveljavljati pogoje iz posebne ponudbe;

- (ii) morebitne pristojbine, povezane z zamenjavo in nadomestilom ter dogovori o povračilu v primeru zamude ali zlorabe zamenjave, in informacije o zadevnih postopkih;

- (iii) informacije o pravici potrošnikov, ki uporabljajo predplačniške storitve, da se jim v primeru zamenjave na zahtevo povrne morebitno preostalo dobroimetje, kot je določeno v členu 106(6);

- (iv) morebitne pristojbine, ki se plačajo ob predčasni prekinitvi pogodbe, vključno z informacijami o odklepanju terminalske opreme in morebitnimi povračili stroškov, povezanih s terminalsko opremo;

- (4) morebiten dogovor o nadomestilu in povračilu, vključno z izrecno navedbo pravic potrošnikov, kadar je to ustrezno, ki veljajo, če niso izpolnjene ravni kakovosti storitve iz pogodbe ali če se ponudnik neustrezno odzove na varnostni incident, grožnjo ali ranljivost;

- (5) vrsta ukrepov, ki jih lahko sprejme ponudnik v primeru incidentov v zvezi z varnostjo ali v primeru groženj ali ranljivosti.

B. Zahteve po zagotavljanju informacij za ponudnike storitev dostopa do interneta in javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev

- I. Ponudniki storitev dostopa do interneta in javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev poleg izpolnitve zahtev iz dela A zagotovijo naslednje informacije:

▼B

- (1) v sklopu glavnih značilnosti vsake ponujene storitve:
- (i) minimalne ravni kakovosti storitve, če se nudijo, pri čemer upoštevajo, v največji možni meri, smernice BEREC-a, sprejete v skladu s členom 104(2), v zvezi z naslednjim:
    - kar zadeva storitve dostopa do interneta: vsaj prehodni čas, trepetanje in izgubo paketov;
    - kar zadeva javno dostopne medosebne komunikacijske storitve, kadar te nadzorujejo vsaj nekatere elemente omrežja ali so v ta namen sklenili sporazum o ravni storitve s podjetji, ki zagotavljajo dostop do omrežja: vsaj rok za osnovni priključek, verjetnost okvare in zamik klicne signalizacije, v skladu s Prilogo X, ter
  - (ii) brez poseganja v pravico končnih uporabnikov do uporabe terminalske opreme po lastni izbiri v skladu s členom 3(1) Uredbe (EU) 2015/2120 pogoje, vključno s pristojbinami, ki jih naloži ponudnik za uporabo dobavljene terminalske opreme;
- (2) v sklopu informacij o ceni: če in kolikor je to mogoče, zadevne cene za aktivacijo elektronske komunikacijske storitve in znesek vseh ponavljajočih se ali s potrošnjo povezanih pristojbin:
- (i) podrobnosti o posebni tarifni shemi ali shemah v okviru pogodbe in, za vsako tako tarifno shemo, o vrstah ponujanih storitev, po potrebi vključno s količino komunikacij (kot so MB, minute, sporočila), vključenih v obračunsko obdobje, in ceno dodatnih komunikacijskih enot;
  - (ii) v primeru tarifnih shem ali shem s predhodno določeno količino komunikacij, možnost, da potrošniki prenesejo neporabljene količine s predhodnega v naslednje obračunsko obdobje, kadar je ta možnost vključena v pogodbo;
  - (iii) zmogljivosti za zagotavljanje preglednosti računov in spremljanje ravni porabe;
  - (iv) informacije o tarifah glede številke ali storitev, za katere veljajo posebni pogoji oblikovanja cen; pristojni organi, po potrebi ob usklajevanju z nacionalnimi regulativnimi organi, lahko glede na posamezne kategorije storitev zahtevajo, da se take informacije posredujejo neposredno pred vzpostavitev klica ali pred povezavo s ponudnikom storitve;
  - (v) v zvezi s paketnimi storitvami in paketi, ki vključujejo storitve in terminalske opreme, ceno posameznih elementov paketa, če se tržijo tudi posamično;
  - (vi) podrobnosti in pogoje, vključno s pristojbinami, poprodajnih storitev, vzdrževanja in pomoči potrošnikom ter
  - (vii) sredstva, prek katerih je mogoče pridobiti najnovejše podatke o vseh veljavnih tarifah in stroških vzdrževanja;

▼B

- (3) v sklopu informacij o trajanju pogodbe v zvezi s paketnimi storitvami ter pogojih za podaljšanje in prekinitve pogodbe, če taki pogoji veljajo: pogoje za prekinitve paketa ali njegovih elementov;
  - (4) brez poseganja v člen 13 Uredbe (EU) 2016/679 informacije o tem, kateri osebni podatki so potrebni pred izvajanjem storitve ali se zbirajo v okviru opravljanja storitve;
  - (5) podrobnosti o izdelkih in storitvah, namenjenih končnim uporabnikom invalidom, in o tem, kako se pridobijo najnovejše informacije glede tega;
  - (6) način uvedbe postopkov za reševanje sporov, vključno z nacionalnimi in čezmejnimi spori, v skladu s členom 25.
- II. Ponudniki javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke poleg izpolnjevanja zahtev iz dela A in točke I zagotovijo naslednje informacije:
- (1) morebitna omejitev dostopa do služb za pomoč v sili ali informacij o lokaciji kličočega zaradi tehnične neizvedljivosti, če storitev končnim uporabnikom omogoča, da opravijo klice na številke iz nacionalnega ali mednarodnega načrta oštevilčenja;
  - (2) pravici končnega uporabnika, da se odloči, ali bo svoje osebne podatke vključil v imenik, in vrstah zadevnih podatkov v skladu s členom 12 Direktive 2002/58/ES.
- III. Ponudniki storitev dostopa do interneta poleg izpolnjevanja zahtev iz dela A in točke I zagotovijo tudi informacije, ki se zahtevajo v skladu s členom 4(1) Uredbe (EU) 2015/2120.

PRILOGA IX

INFORMACIJE, KI SE OBJAVIJO V SKLADU S ČLENOM 103
(PREGLEDNOST IN OBJAVA INFORMACIJ)

Pristojni organ, po potrebi ob usklajevanju z nacionalnim regulativnim organom, je odgovoren, za zagotovitev, da se informacije iz te priloge objavijo v skladu s členom 103. Pristojni organ, po potrebi ob usklajevanju z nacionalnim regulativnim organom, odloči katere informacije so ustrezne, da jih objavijo ponudniki storitev dostopa do interneta ali javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev, in katere informacije mora objaviti sam pristojni organ, po potrebi ob usklajevanju z nacionalnim regulativnim organom, da lahko vsi končni uporabniki izbirajo na podlagi prejetih informacij. Če se zdi primerno, pristojni organi, po potrebi ob usklajevanju z nacionalnimi regulativnimi organi, spodbujajo samoregulativne ali koregulativne ukrepe, preden naložijo kakršno koli obveznost.

1. Kontaktni podatki podjetja
2. Opis ponujenih storitev
  - 2.1 Obseg ponujenih storitev in glavne značilnosti posamezne ponujene storitve, vključno z minimalnimi ravnmi kakovosti storitve, kadar se nudi, in omejitvami, ki jih naloži ponudnik za uporabo zagotovljene terminalske opreme.
  - 2.2 Tarife ponujenih storitev, vključno z informacijami o komunikacijskem obsegu (kot so omejitve porabe podatkov, število minut klicev, število sporočil) posebnih tarifnih shem in veljavnimi tarifami za dodatne komunikacijske enote, številke ali storitve, za katere veljajo posebni cenovni pogoji, dajatvami za dostop in vzdrževanje, vsemi vrstami dajatev za uporabo, posebnimi in ciljnimi tarifnimi shemami, pa tudi z vsemi dodatnimi dajatvami ter stroški, povezanimi s terminalsko opremo.
  - 2.3 Ponujene poprodajne storitve, storitve vzdrževanja in pomoči potrošnikom ter njihovi kontaktni podatki.
  - 2.4 Standardni pogodbeni pogoji, vključno s trajanjem pogodbe, pristojbinami zaradi predčasne prekinitve pogodbe, pravicami v zvezi s prekinitvijo paketnih ponudb ali njihovih elementov in postopki ter neposrednimi dajatvami v zvezi s prenosljivostjo številke in drugih identifikatorjev, če je to primerno.
  - 2.5 Če je podjetje ponudnik medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke: informacije o dostopu do služb za pomoč v sili in informacije o lokaciji ključnega ali vsakršno omejitve slednjih. Če je podjetje ponudnik medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke: informacije o tem, v kolikšni meri se lahko zagotavlja dostop do služb za pomoč v sili.
  - 2.6 Podrobnosti o izdelkih in storitvah, vključno s funkcijami, praksami, politikami in postopki ter spremembami pri opravljanju storitev, ki so oblikovane posebej za končne uporabnike invalide v skladu s pravom Unije o harmonizaciji zahtev glede dostopnosti proizvodov in storitev.
3. Mehanizmi reševanja sporov, vključno s tistimi, ki jih je razvilo podjetje.

PRILOGA X

PARAMETRI KAKOVOSTI STORITEV

Parametri, opredelitve in merilne metode za kakovost storitev iz člena 104
Za ponudnike dostopa do javnih elektronskih komunikacijskih omrežij

PARAMETER (Opomba 1)	OPREDELITEV	MERILNA METODA
Dobavni čas za osnovni priključek	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Razmerje okvar na dostopovni vod	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Čas popravila okvare	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057

Za ponudnike medosebnih komunikacijskih storitev, ki nadzorujejo vsaj nekatere elemente omrežja ali so v ta namen sklenili sporazum o ravni storitve s podjetji, ki zagotavljajo dostop do omrežja

PARAMETER (Opomba 2)	OPREDELITEV	MERILNA METODA
Čas vzpostavitve klica	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Reklamacije računov	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Kakovost govorne povezave	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Delež opuščenih klicev	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Delež neuspešnih klicev (Opomba 2)	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Verjetnost okvare		
Zamude klicne signalizacije		

Številka različice ETSI EG 202 057-1 je 1.3.1 (julij 2008)

Za ponudnike storitev dostopa do interneta

PARAMETER	OPREDELITEV	MERILNA METODA
Latenca (zamuda)	ITU-T Y.2617	ITU-T Y.2617
Trepetanje	ITU-T Y.2617	ITU-T Y.2617
Izguba paketov	ITU-T Y.2617	ITU-T Y.2617

▼B

Opomba 1

Parametri bi morali omogočiti analizo rezultatov na regionalni ravni (in sicer ne manj kot raven 2 v Nomenklaturi statističnih teritorialnih enot (NUTS), ki jo je določil Eurostat).

Opomba 2

Države članice se lahko odločijo, da ne bodo zahtevale sprotnega dopolnjevanja informacij glede rezultatov za ta dva parametra, če so na voljo dokazi o tem, da so rezultati na teh dveh področjih zadovoljivi.

▼ B

PRILOGA XI

INTEROPERABILNOST AVTOMOBILSKIH RADIJSKIH SPREJEMNIKOV IN
POTROŠNIŠKE DIGITALNE TELEVIZIJSKE OPREME IZ ČLENA 113

1. Enotni premešalni algoritem in nekodirani sprejem

Vsa potrošniška oprema, namenjena sprejemanju digitalnih televizijskih signalov (in sicer radiodifuzijskih storitev prek kopenskega, kabelskega ali satelitskega prenosa), ki je za prodajo ali najem ali kako drugače na voljo v Uniji in s katero se lahko razmešajo digitalni televizijski signali, mora imeti naslednje značilnosti:

- (a) omogočiti mora razmešanje takih signalov v skladu z enotnim evropskim premešalnim algoritmom, kot ga upravlja priznana evropska organizacija za standardizacijo, zdaj je to ETSI (Evropski inštitut za telekomunikacijske standarde),
- (b) prikazati mora signale, ki so se prenašali kot čisti signali, pod pogojem, da najemnik pri najemu take opreme ravna v skladu z ustrežno najemno pogodbo.

2. Interoperabilnost digitalnih televizijskih sprejemnikov

Vsak televizijski sprejemnik z vgrajenim zaslonom, katerega vidnostna diagonala slike meri več kot 30 cm, ki je na trgu Unije za prodajo ali najem, mora imeti vsaj en priključek za odprte vmesnike (bodisi ga je standardizirala priznana evropska organizacija za standardizacijo ali izpolnjuje standard, ki ga je ta organizacija sprejela, ali je v skladu z branžno specifikacijo), ki omogoča preprosto priključitev perifernih naprav in lahko prevaja vse zadevne elemente digitalnega televizijskega signala, vključno z informacijami o interaktivnih in pogojno dostopnih storitvah.

▼ C2

3. Interoperabilnost avtomobilskih radijskih sprejemnikov

Vsakešni avtomobilski radijski sprejemniki, vgrajeni v nov avtomobil kategorije M, ki je dan na trg Unije za prodajo ali najem od 21. decembra 2020, vsebuje sprejemnik, ki omogoča sprejemanje in reproduciranje vsaj radijske storitve, ki se zagotavljajo prek digitalne prizemne radiodifuzije. Za sprejemnike, ki so skladni s harmoniziranimi standardi, sklicevanja na katere so bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije*, ali z njihovimi deli, se šteje, da izpolnjujejo to zahtevo, ki jo zajemajo navedeni standardi ali njihovi deli.

PRILOGA XII

Del A

Razveljavljene direktive s seznamom naknadnih sprememb direktiv

(iz člena 125)

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2002/21/ES

(UL L 108, 24.4.2002, str. 33)

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2009/140/ES Člen 1

(UL L 337, 18.12.2009, str. 37)

Uredba (ES) št. 544/2009 Evropskega parlamenta in Sveta Člen 2

(UL L 167, 29.6.2009, str. 12)

Uredba (ES) št. 717/2007 Evropskega parlamenta in Sveta Člen 10

(UL L 171, 29.6.2007, str. 32)

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2002/20/ES

(UL L 108, 24.4.2002, str. 21)

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2009/140/ES Člen 3 in Priloga

(UL L 337, 18.12.2009, str. 37)

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2002/19/ES

(UL L 108, 24.4.2002, str. 7)

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2009/140/ES Člen 2

(UL L 337, 18.12.2009, str. 37)

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2002/22/ES

(UL L 108, 24.4.2002, str. 51)

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2009/136/ES Člen 1 in Priloga I

(UL L 337, 18.12.2009, str. 11)

Uredba (EU) 2015/2120 Evropskega parlamenta in Sveta Člen 8

(UL L 310, 26.11.2015, str. 1)

Del B

Roki za prenos v nacionalno pravo in datumi začetka uporabe

(iz člena 125)

Direktiva	Rok za prenos	Datum začetka uporabe
2002/19/ES	24. julij 2003	25. julij 2003
2002/20/ES	24. julij 2003	25. julij 2003
2002/21/ES	24. julij 2003	25. julij 2003
2002/22/ES	24. julij 2003	25. julij 2003

PRILOGA XIII

KORELACIJSKA TABELA

Direktiva 2002/21/ES	Direktiva 2002/20/ES	Direktiva 2002/19/ES	Direktiva 2002/22/ES	Ta direktiva
Člen 1(1), (2) in (3)				Člen 1(1), (2) in (3)
Člen 1(3a)				Člen 1(4)
Člen 1(4) in (5)				Člen 1(5) in (6)
Člen 2, točka (a)				Člen 2, točka 1
—	—	—	—	Člen 2, točka 2
Člen 2, točka (b)				Člen 2, točka 3
Člen 2, točka (c)				Člen 2, točka 4
—	—	—	—	Člen 2, točka 5
—	—	—	—	Člen 2, točka 6
—	—	—	—	Člen 2, točka 7
Člen 2, točka (d)				Člen 2, točka 8
Člen 2, točka 2(da)				Člen 2, točka 9
Člen 2, točka (e)				Člen 2, točka 10
Člen 2, točka (ea)				Člen 2, točka 11
Člen 2, točka (f)				Člen 2, točka 12
Člen 2, točka (g)				—
Člen 2, točka (h)				Člen 2, točka 13
Člen 2, točka (i)				Člen 2, točka 14
Člen 2, točka (j)				—
Člen 2, točka (k)				—
Člen 2, točka (l)				—
Člen 2, točka (m)				Člen 2, točka 15
Člen 2, točka (n)				Člen 2, točka 16
Člen 2, točka (o)				Člen 2, točka 17
Člen 2, točka (p)				Člen 2, točka 18
Člen 2, točka (q)				Člen 2, točka 19
Člen 2, točka (r)				Člen 2, točka 20
Člen 2, točka (s)				Člen 2, točka 21
—	—	—	—	Člen 2, točka 22
Člen 3(1)				Člen 5(1)
—	—	—	—	Člen 5(2)
Člen 3(2)				Člen 6(1)
Člen 3(3)				Člen 6(2)

▼B

Direktiva 2002/21/ES	Direktiva 2002/20/ES	Direktiva 2002/19/ES	Direktiva 2002/22/ES	Ta direktiva
Člen 3(3a), prvi pododstavek				Člen 8(1)
—	—	—	—	Člen 8(2)
—	—	—	—	Člen 7(1)
Člen 3(3a), drugi pododstavek				Člen 7(2) in (3)
Člen 3(3a), tretji pododstavek				Člen 9(1) in (3)
—	—	—	—	Člen 9(2)
Člen 3(3b)				Člen 10(1)
Člen 3(3c)				Člen 10(2)
Člen 3(4)				Člen 5(3)
Člen 3(5)				Člen 11
Člen 3(6)				Člen 5(4)
Člen 4				Člen 31
Člen 5				Člen 20
—	—	—	—	Člen 22
Člen 6				Člen 23
Člen 7				Člen 32
Člen 7a				Člen 33
—	—	—	—	Člen 33(5), točka (c)
Člen 8(1) in (2)				Člen 3(1) in (2)
Člen 8(5)				Člen 3(3)
Člen 8a(1) in (2)				Člen 4(1) in (2)
—	—	—	—	Člen 4(3)
Člen 8a(3)				Člen 4(4)
—	—	—	—	Člen 29
Člen 9(1) in (2)				Člen 45(1) in (2)
—	—	—	—	Člen 45(3)
Člen 9(3)				Člen 45(4)
Člen 9(4) in (5)				Člen 45(5) in (6)
Člen 9(6) in (7)				—
Člen 9a				—

▼**B**

Direktiva 2002/21/ES	Direktiva 2002/20/ES	Direktiva 2002/19/ES	Direktiva 2002/22/ES	Ta direktiva
Člen 9b(1) in (2)				Člen 51(1) in (2)
Člen 9b(3)				Člen 51(4)
—	—	—	—	Člen 51(3)
Člen 10(1)				Člen 95(1)
Člen 10(2)				Člen 95(3)
—	—	—	—	Člen 95(2)
—	—	—	—	Člen 95(4)
—	—	—	—	Člen 95(5)
—	—	—	—	Člen 95(6)
Člen 10(3)				Člen 95(7)
Člen 10(4)				Člen 95(8)
Člen 10(5)				—
Člen 11				Člen 43
Člen 12(1)				Člen 44(1)
Člen 12(2)				—
Člen 12(3)				Člen 61(2)
Člen 12(4)				—
Člen 12(5)				Člen 44(2)
Člen 13				Člen 17
Člen 13a(1), (2) in (3)				Člen 40(1), (2) in (3)
Člen 13a(4)				—
—				Člen 40(5)
—	—	—	—	Člen 40(4)
Člen 13b(1), (2) in (3)				Člen 41(1), (2) in (3)
—	—	—	—	Člen 41(4)

▼B

Direktiva 2002/21/ES	Direktiva 2002/20/ES	Direktiva 2002/19/ES	Direktiva 2002/22/ES	Ta direktiva
Člen 13b(4)				Člen 41(7)
—	—	—	—	Člen 41(5)
—	—	—	—	Člen 41(6)
Člen 14				Člen 63
Člen 15(1), (2) in (3)				Člen 64(1), (2) in (3)
Člen 15(4)	—	—	—	—
—	—	—	—	Člen 66
Člen 16				Člen 67
Člen 17				Člen 39
Člen 18				—
Člen 19				Člen 38
Člen 20				Člen 26
Člen 21(1)				Člen 27(1)
Člen 21(2), prvi in drugi pododstavek člena				Člen 27(2)
Člen 21(2), tretji pododstavek				Člen 27(3)
Člen 21(2), četrty in peti pododstavek				Člen 27(4)
—				Člen 27(5)
Člen 21(3)				—
Člen 21(4)				Člen 27(6)
Člen 21a				Člen 29
Člen 22(1)				Člen 118(1)
Člen 22(2)				Člen 118(3)
Člen 22(3)				Člen 118(4)
—	—	—	—	Člen 11(2)
—	—	—	—	Člen 118(5)
—	—	—	—	Člen 117
Člen 23				Člen 119

▼B

Direktiva 2002/21/ES	Direktiva 2002/20/ES	Direktiva 2002/19/ES	Direktiva 2002/22/ES	Ta direktiva
Člen 24				Člen 120(1) in (2)
Člen 25				Člen 122(1)
Člen 26				Člen 125
Člen 28				Člen 124
Člen 29				Člen 127
Člen 30				Člen 128
Priloga II				—
	Člen 1			Člen 1(1)
	Člen 2(1)			—
	Člen 2(2)			Člen 2, točka 22
—	—	—	—	Člen 2, točka 23
—	—	—	—	Člen 2, točka 24
—	—	—	—	Člen 2, točka 25
—	—	—	—	Člen 2, točka 26
	Člen 3(1)			Člen 12(1)
	Člen 3(2), prvi stavek			Člen 12(2)
	Člen 3(2), drugi, tretji in četrti stavek			Člen 12(3)
	Člen 3(3)			Člen 12(4)
—	—	—	—	—
	Člen 4			Člen 15
	Člen 5(1)			Člen 46(1)
—	—	—	—	Člen 46(2) in (3)
	Člen 5(2), prvi pododstavek			Člen 48(1)
	Člen 5(2), prvi stavek drugega pododstavka			Člen 48(2)
	Člen 5(2), tretji pododstavek			Člen 48(5)
	Člen 5(2), drugi stavek drugega pododstavka			Člen 48(3)
—	—	—	—	Člen 48(4)

▼ B

Direktiva 2002/21/ES	Direktiva 2002/20/ES	Direktiva 2002/19/ES	Direktiva 2002/22/ES	Ta direktiva
	Člen 5(3)			Člen 48(6)
	Člen 5(4) in (5)			Člen 93(4) in (5)
	Člen 5(6)			Člen 52
—	—	—	—	Člen 93
	Člen 6(1), (2), (3) in (4)			Člen 13
—	—	—	—	Člen 47
	Člen 7			—
	—			Člen 55
	Člen 8			Člen 36
	Člen 9			Člen 14
	Člen 10			Člen 30
—	—	—	—	
	Člen 11			Člen 21
	Člen 12			Člen 16
	Člen 13			Člen 42
—	—	—	—	Člen 94
	Člen 14(1)			Člen 18
	Člen 14(2)			Člen 19
	Člen 15			Člen 120(3) in (4)
	Člen 16			—
	Člen 17			—
	Člen 18			—
	Člen 19			—
	Člen 20			—
	Priloga			Priloga I
		Člen 1(1) in (2)		Člen 1(2) in (3)
		Člen 2, točka (a)		Člen 2, točka 27
		Člen 2, točka (b)		Člen 2, točka 28
		Člen 2, točka (c)		Člen 2, točka 29
		Člen 2, točka (d)		—
		Člen 2, točka (e)		Člen 2, točka 30
		Člen 3		Člen 59

▼B

Direktiva 2002/21/ES	Direktiva 2002/20/ES	Direktiva 2002/19/ES	Direktiva 2002/22/ES	Ta direktiva
		Člen 4		Člen 60
		Člen 5		Člen 61
		Člen 6		Člen 62
				—
		Člen 8		Člen 68
		Člen 9		Člen 69
		Člen 10		Člen 70
		Člen 11		Člen 71
—	—	—	—	Člen 72
		Člen 12		Člen 73
		Člen 13		Člen 74
—	—	—	—	Člen 75
—	—	—	—	Člen 76
		Člen 13a		Člen 77
		Člen 13b		Člen 78
—	—	—	—	Člen 80
—	—	—	—	Člen 81
		Člen 14		—
		Člen 15		Člen 120(5)
		Člen 16(1)		—
		Člen 16(2)		Člen 121(4)
		Člen 17		—
		Člen 18		—
		Člen 19		—
		Člen 20		—
		Priloga I		Priloga II
		Priloga II		—
—	—	—	—	Priloga III
			Člen 1	Člen 1(4) in (5)
			Člen 2, točka (a)	—
			Člen 2, točka (c)	Člen 2, točka 32
			Člen 2, točka (d)	Člen 2, točka 33
			Člen 2, točka (f)	Člen 2, točka 34
—	—	—	—	Člen 2, točka 35

▼B

Direktiva 2002/21/ES	Direktiva 2002/20/ES	Direktiva 2002/19/ES	Direktiva 2002/22/ES	Ta direktiva
—	—	—	—	Člen 2, točka 37
—	—	—	—	Člen 2, točka 38
—	—	—	—	Člen 2, točka 39
—	—	—	—	Člen 84
—	—	—	—	Člen 85
			Člen 3	Člen 86(1) in (2)
			Člen 4	—
			Člen 5	—
			Člen 6	—
			Člen 7	—
			Člen 8(1)	Člen 86(3)
			Člen 8(2)	Člen 86(4)
			Člen 8(3)	Člen 86(5)
			Člen 9	—
—	—	—	—	Člen 87
			Člen 10	Člen 88
			Člen 11	—
			Člen 12	Člen 89
			Člen 13	Člen 90
			Člen 14	Člen 91
			Člen 15	Člen 122(2) in (3)
			Člen 17	—
—	—	—	—	Člen 99
—	—	—	—	Člen 101
			Člen 20(1)	Člen 102
			Člen 20(2)	Člen 105(3)
			Člen 21	Člen 103
			Člen 22	Člen 104
			Člen 23	Člen 108
			Člen 23a	Člen 111
			Člen 24	Člen 113

▼B

Direktiva 2002/21/ES	Direktiva 2002/20/ES	Direktiva 2002/19/ES	Direktiva 2002/22/ES	Ta direktiva
			Člen 25	Člen 112
			Člen 26	Člen 109
			Člen 27	—
			Člen 27a	Člen 96
			Člen 28	Člen 97
			Člen 29	Člen 115
			Člen 30(1)	Člen 106(2)
			Člen 30(2)	Člen 106(4)
			Člen 30(3)	Člen 106(4)
			Člen 30(4)	Člen 106(5)
			Člen 30(5)	Člen 105(1)
			Člen 31	Člen 114
			Člen 32	Člen 92
			Člen 33	Člen 24
			Člen 34	Člen 25
			Člen 35	Člen 116
			Člen 36	Člen 121
			Člen 37	—
			Člen 38	—
			Člen 39	—
			Člen 40	—
			Priloga I	Priloga V
			Priloga II	Priloga VII
			Priloga III	Priloga IX
			Priloga IV	Priloga VI
			Priloga V	—
			Priloga VI	Priloga X
				Priloga IV